

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna.**

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Károlyi Sándor gróf szoboralap javára legutóbbi kimutatásunk óta az alanti adományjegyzések történtek:

	korona
Ecsedi láncecsapoló társulat	100
Győrteleki fogyasztási szövetkezet gyűjtőívén:	
Fogyasztási szövetkezet 10 K., Német Elemér	
5 K.	15
Dobrai fogyasztási szövetkezet	5
Kisbirtokosok országos földhitelintézete	100
Litke és vidéke fogyasztási szövetkezte	20
Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezte	1360
Schopf Mihály	10
Szepe-györkei esperesség	5
Paszolai Zoltán	10
Kramár Béla	8
Homonna és vidéke hitelszövetkezte	5
Gazdaszövetség	1000
Heves-Szolnokvidéki tiszai belvízszabályozó társaság	100
Rajner Kálmán	10
Összesen	1399.60

Legutóbbi kimutatásunk összege 42126.82

Főösszeg 435.642

Fenti összegből a Felső-Lehotai fogyasztási szövetkezet által küldött 1 K. és Petőcz Ferenc által küldött 1 K., összesen 13 K. levonandó, mivel e tételek más név alatt nyújtáztattak már egy ízben

Összesen 43513.42

Utlevél-kényszer.

A kivándorló falvakat az elnéptelenedéstől megóvni ma-holnap egyike lesz a nemzetmentő feladatoknak. Ma meglehetősen tehetetlenül nézzük a falvak kiürülését. Az megy ki, aki akar. Kivándorlási törvényünk van ugyan, de végre nem hajlítható. Nagyon ritka rostához hasonló ez a törvény; a fél ország férfimunkása áthullhatik rajta s nekünk maradnak a gyermekek és a vénasszonyok. De még a törvénybe iktatott kivándorlási tilalmak-

nak se sikerül érvényt szerezniük. Mert igaz, Fiumén át a Cunard-Line hajói utlevél nélkül nem vesznek fel magyar alattvalót, de annál szívesebben átcsépezik a német hajóstársulatok, már pedig a német földre való átlépést semmiféle rendőri kordonnal nem lehet ellenőrizni. Ilyenformán a német földön átsurranó jogosulatlan kivándorlás is igen jelentékeny. Ezen a réven vesztí el az ország a legtöbb katonát.

Valameddig üzni lehet az embercsempészetet, mindaddig a legszigorubb kivándorlási törvény is hajítófát ér. A végrehajtásnak első és legfőbb biztosítéka tehát az, hogy utlevél nélkül senki ki ne vándorolhasson. De megszerezhetjük-e ezt a biztosítékot és hogyan?

Erre nézve legközelebb olyan terv merült fel, amely igen egyszerűen kivihetőnek látszik. Eszerint megállapodásra kellene jutnunk az Egyesült-Államokkal, hogy magyar alattvalókkal szemben *utlevél-kényszert* alkalmazzon. Aki pedig a tulparton nem tud arcképes vagy csekkes utlevelet felmutatni, azt ne fogadja be; az ilyen kivándorlót az illető hajóstársulat ingyen tartoznék visszazállítani, minél fogva elmenne a kedve attól, hogy utlevéllel nem rendelkező embereket vegyen fel. Ezt az utlevél-kényszert alkalmazza állítólag az Egyesült-Államok kormányzata az olaszországi és a svájci alattvalókkal szemben.

Andrássy belügyminiszter ezt a javaslatot elfogadhatónak találta, de mindennek előtt lépéseket kellett tennie annak ki-nyomozására, hogy vajjon kivihető-e vagy

se. Nem tudjuk, ez irányban milyen eredménynyel járt a magyar kormányzat lépése, sejtjük azonban, hogy szerzett információi kedvezőtlenek. Volt alkalmunk ugyanis beszélni egy az Egyesült-Államokban élő honfitársunkkal, aki ott olyan állást foglal el, hogy az általunk nyomozott kérdésbe betekintése van. Az illető körülbelül következőket mondotta.

„Most és itt hallom először, hogy az Egyesült-Államok kormányzata egyik vagy másik európai állam alattvalóival szemben kivételesen utlevél-kényszert alkalmaz. Erről nekem nincs tudomásom, ellenben egészen bizonyosan tudom azt, hogy az Egyesült-Államok egyik európai állam kivándorlóival szemben sem alkalmaz kivételes eljárást. Utlevél-kényszert ott nem ismernek. Azt, hogy visszautasítsák vagy befogadják-e a bevándorlót, az Egyesült-Államok egyedül saját érdekei szempontjából ítéli meg. A hasznavehetetlen elemeket, a szeméttel igyekszik távol tartani, a jó munkásanyagot pedig befogadja, mert szükség van rá. Egyelőre nincs is rá kilátás, hogy bevándorlási politikája változzék. Az E.-Á.-nak egész Európával felérő területén alig nyolczvan millió ember él. Itt elfér még igen, igen sok ember. Kanada óriási területeken még lakatlan. A déli részek betelepítése is kívánatos. Rengeteg természeti kincset kell itt még meghódítani, ami persze sok emberélet-áldozattal fog járni. A kultúra térfoglalásának ehhez a hadműveletéhez sok ágyútöltelék kell, ezért a szüntelenül folyó

A föld jó megmunkálása a gazda jólétének alapja!

A legkiválóbb gyakorlati gazdák által **JURENÁK-féle ekék** vivmányának nyilvánított legujabb

elzárhatók, miáltal egyenlő mélységű szántás biztosítható. Munkaközben is bármely fekvésű talajon pillanat alatt le- vagy felállíthatók. A kétsoroslyás eke munkaképessége kétszer annyi, mint más egycoroslyás ekéé. Járása oly biztos, hogy vezetni teljesen felesleges. Nehéz vagy könnyű talajra egyaránt használható.

Kizárólagos egyedélarusító: **Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.**

Délvidéki gazdáink forduljanak ezirányban a kötelékünkben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonczy-tér 8.

bevándorlást megakasztani vagy csökkenteni most egyáltalán nem érdeke Amerikának. Ha arra várunk, hogy Amerikát végre is tulsufolják, akkor elsorvadhatunk a várakozásban, mert a mai arányok szerint évtizedekig folyhat még a bevándorlás anélkül, hogy ez a zsák megtelne. Amennyiben pedig odaát csökkenteni akarják a bevándorlást, több rendszabály és javaslat van előtérben, csak éppen az utlevél-kényszer alkalmazására nem lehet kilátás.

Egy a viszonyokkal ismerős férfiú szavai ezek, aki közvetlen tapasztalatai után valószínűleg jól ítélte meg a helyzetet. S ha ez így van, akkor be kell látnunk, hogy a jogosulatlan kivándorlást Amerika segítségével semmiképpen se akadályozhatjuk meg.

Másik, de szintén nehéz megoldás most már talán az lehetne, ha a német hajósársulatokkal juthatnánk olyan megállapodásra, melynél fogva ezek az utlevéllel nem rendelkező magyar alattvalókat nem vennék fel. Erre persze a német hajósársulatok csakis úgy volnának rávehetőek, ha kivándorlóink szállításában részesednének és így nyernék kárpótlást az embercsempészet mai illegális hasznának elmaradásáért. Mindaddig ez a terv is kivihetetlen, ameddig a Cunard-Liné-vel kötött szerződés le nem jár.

Várjuk az őszre ígért kivándorlási anketét és a törvény revízióját, mert bármily sok az akadály, valamit muszáj tenni. Ha a kivándorlást valamely módon nem sikerül csökkentenünk, a mezőgazdaság gonosz válságba kerül, ipar teremtéséről szó sem lehet, ellenben az emelkedő munkabérek révén jelentkező rohamos drágulás össze-roppantja a fogyasztók millióit.

TEJGAZDASÁG.

Fedett fejősajtár.

Szaporitja-e a szűrés a tej bakteriumtartalmát.

(A m. kir. tejkísérleti állomás közleménye.)

II.

A fenti kísérletekkel kapcsolatosan tanulmány tárgyává tettük azt is, vajjon a szűrés szaporitja-e a tej bakteriumainak számát. Ez irányban 13 kísérlet végeztetett, még pedig 8 a Paul Funke-féle Faltenfilter segítségével,

amelyen a szűrést flanelruha végzi, 4 kísérletet pedig kis kézi szűrővel végeztünk, melyekhez ugyanazon vattalemezeket alkalmaztuk, melyek ez Ulax-szűrőkben használtak. Egy esetben végre organtint használtunk a szűréshez, miként azt nálunk egyik-másik uradalom teszi.

Faltenfilterrel végzett kísérletek.

Sorszám	A kísérlet ideje 1907.		Szűretlen	Lan. yos vízben mosott flanel szűrt	Szaporodás + Fogyakozás
	hó	nap			
1	IV.	11.	34720	36400	+
2	IV.	12.	41440	42000	+
3	IV.	15.	42560	48720	+
4	IV.	16.	73360	60480	-
5	IV.	17.	81760	78000	-
6	IV.	18.	74480	58560	-
7	IV.	19.	85680	98200	+
8	IV.	20.	59640	74600	+
Átlag	---	---	6.705	6181	---
Vattaszűrővel végzett kísérletek:					
9			37520	34720	-
10			34240	40880	+
11			28120	28000	-
12			450240	451920	+
Átlag	---	---	137540	138880	---
Organtin-szűrővel végzett kísérlet:					
13			505680	506800	+

Az első 8 esetben (miként a csatolt kimutatóból látható) itt, amidőn flanel-szűrőt használtunk, a bakteriumok száma a szűretlen tejben 61705 volt, míg a szűrt tejben 61871-et tett ki. Igen lényegtelen, ugyszólván semmi a szaporodás. A 8 kísérletből 3 esetben a 4., 5., 6. kísérletnél fogyott és 5 esetben pedig némileg szaporodott a bakteriumok száma, átlagosan azonban, miként látjuk, alig változott. A vattaszűrő használata alkalmával 2 esetben fogyott, 2 esetben szaporodott, átlagosan azonban itt is alig változott, amennyiben a szűretlen tej bakteriumtartalma cm³-ként 137540-et, a szűrté pedig 138880-at tett ki. Az organtin-kísérletnél volt a szűretlen tej bakteriumtartalma köbezenti-méterenként 505680, míg a szűrés után 506800.

Az összesen 13 esetben végzett kísérletből tehát 8-szor szaporította, 5-ször fogyasztotta a szűrés a bakteriumoknak a számát, ami mellett szól, hogy úgy látszik, miszerint a szűrőre jutott piszoknak a minősége birhat befolyással a bakteriumok számának szaporodására vagy fogyására. Általában azonban nem állítható, hogy a szűrés a bakteriumoknak számát minden esetben szaporítaná s amennyiben szaporítaná is, ez a szaporodás lényegtelennek látszik. Feltűnő még, hogy a szűrt tejből kitenyészett bakteriumok telepei rendszerint kisebbek, mint

a szűretlen tejből származóké. A bakteriumok számának szaporodása tehát úgy látszik csak relative több. A kolóniákban előforduló bakteriumok ugyanis a szűrésnél szétaprózódnak, s így az olvasásnál tényleg többnek látszanak, de hogy számuk azért absolute véve meg nem szaporodott, az a jól szűrt tej tartósabbá válásából is következtethető.

Hogy a bakteriumok számát a szűrés szaporítja-e vagy fogyasztja-e, a Hübner-féle töcséralaku szűrővel is tanulmány tárgyává tettük. Ezen a szűrés barchetszövettel történik olyanformán, hogy a töcséralaku barchetruha egy vakon végződő töcséralaku edényre huzatik reá kívülről. Ebbe az edénybe töltetik a szűrendő tej. A vak töcsér felső szélén lyukak vannak, melyek midőn a töcsér megtelt, a tejet a barchetruhára bocsátják át a szűrésre. Ennél a szűrőnél a nehezebb piszok a vak töcsér fenekére ülepszik és úgy látszik, ez az oka annak, hogy 19 esetben végzett kísérletünkönél (lásd a kimutatót) egybehangozóan minden esetben fogyasztólag hatott a szűrés a bakteriumok számára, úgy hogy a 10 kísérlet átlagában a szűretlen tej cm³-ében 69237, míg a megsűrt tejben 61318 bakteriumot találtunk. Habár a bakteriumok számának csökkentése nem is mondható valami lényegesnek egy esetben sem, mindenesetre érdekes, hogy ez a szűrőféleség csökkentőleg hat a bakteriumok számára.

Hübner-féle tejszűrővel végzett bakterium-kísérletek.

Sorszám	Szűretlen		Szűrt		A kísérlet ideje 1907.	
	tej 1 cm ³ -jében talált bakteriumok száma				hó	nap
1	46480	44240	IV.	11.		
2	47040	42000	IV.	12.		
3	58800	50960	IV.	15.		
4	112000	93920	IV.	16.		
5	74200	69850	IV.	17.		
6	77840	73970	IV.	18.		
7	64400	53200	IV.	19.		
8	69430	61210	IV.	20.		
9	59420	52430	IV.	22.		
10	82760	71400	IV.	23.		
Átlag	69237	61318				

A kísérletek folyamán különösen Fettiok Ottó dr., továbbá Mesterovits Iván, Vagács Lipót és Venczel Lajos urak voltak segítségemre, kiknek e helyen is köszönetet mondok.

Ujhelyi Imre.

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZE VÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

ugyszintén MAGYÁNJÁRÓK (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű
Gőzcséplő-készletek

TALAJJAVÍTÁS.

Rovatvezető: Kvassay Jenő.

A „Mezőgazdák Szövetkezetének” zuhatag kutja.

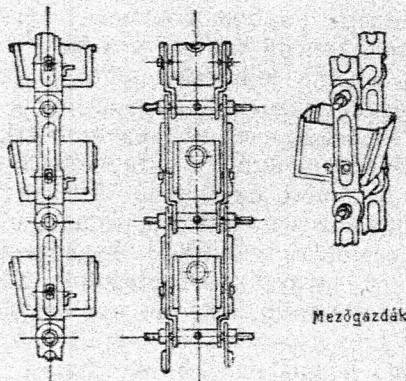
A folyó évben a Mezőgazdák Szövetkezete egy új vizemelő szerkezetet hozott forgalomba, mely Franciaországban már jelentékeny elterjedésnek örvend.

Az egész szerkezetben nincsen semmi új dolog, egyszerű alkalmazása a paternoster-féle ismert emelőgépezetnek, melylyel házak építésénél a téglák, cséplőgépeknél a gabona szállítására sokféle kivitelben találkozunk.

Mindamellett az egész elrendezésben, a részletekben annyi gyakorlati érzék nyilvánul, hogy méltán sorozhatjuk azon gépezetek közé, melyek éppen egyszerűségükben fogva hivatva vannak nagy szolgálatokat tenni hazánkban is a gazdasági vízellátás terén.

A mellékelt három ábrából nemcsak az egész elrendezés, hanem a végtelen lánczon elhelyezett csészék részletei is világosan kivehetők, úgy, hogy felmentve érezzük magunkat a bővebb magyarázattól.

Sokkal fontosabb ezen szerkezetnek előnyeit kimutatni a használatban levő kutberendezésekkel szemben.

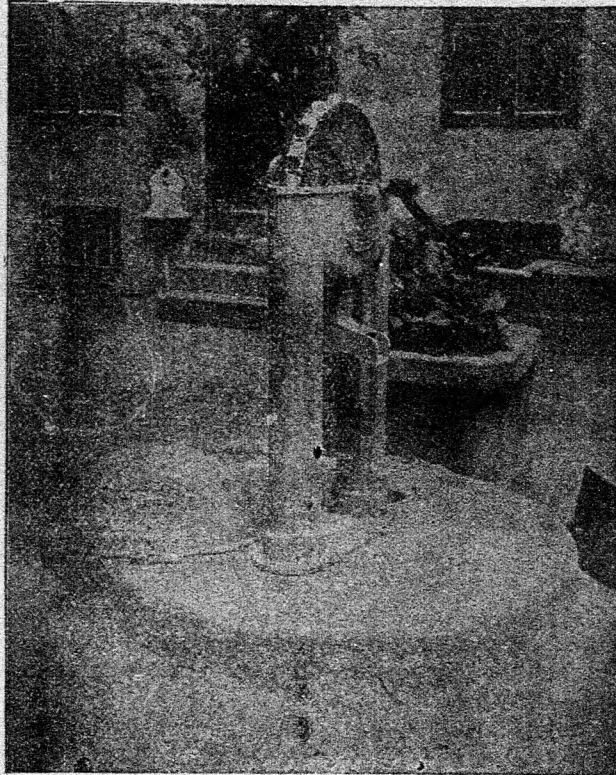

127. ábra. Csészék elhelyezése a zuhatag-kut lánczán.

Általános előnyei, hogy rendkívül egyszerű, könnyen mozgatható és hogy a téli fagyok alatt sem kell szalmafonással védeni, mint az egyéb szivattyus vagy lánczos kutakat, mert ha az egyes csészékben a víz meg is találna fagyni, az az egész szerkezetre semmiféle bajjal nem jár, abból csőrepedés elő nem állhat; legfeljebb az a néhány csésze, melyben a víz megfagyott, egy-két körülforgás alatt nem mer vizet. De ezt is könnyű megakadályozni, ha rendkívül hideg időben befejezve a vizemlést, a szerkezetet visszafelé forgatjuk, mikor is a csészékből a víz kicsurrog.

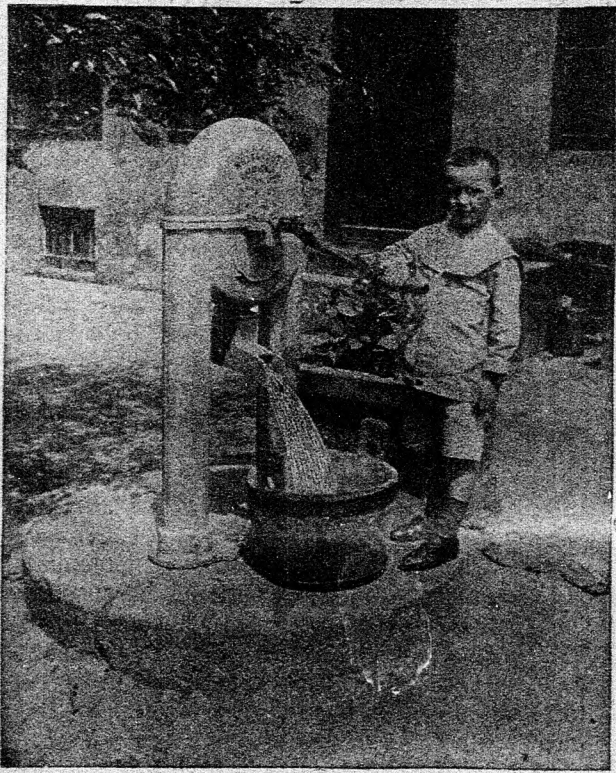
A szivattyus, szelepes kutakkal szemben nagy előnyei ott jelentkeznek, ahol 7-8 méternél nagyobb mélységből kell a vizet emelni, ugyanis ebben az esetben már nem elég az egyszerű szívó szerkezet, hanem szívó és nyomó szerkezetet kell alkalmazni. Ezen szerkezetek már aránytalanul drágábbak és annál inkább válik kezelésük is nehezzé, mivel nagyobb a kut mélysége. A zuhatag kutakkal 50 méterig is le lehet menni minden nehézség

nélkül. A mezőgazdák egyelőre csakis 25 méter mélységig használható ily kutakat tartanak készletben, a nagyobb mélységre szólók csak külön megrendelésre készülnek.

128. ábra. A zuhatag-kut felső berendezése.

A lánczos kutakkal szemben is, melyeknél a láncz fölfelé menetben egy vascsőben mozog, határozott előnnyel bírnak, mint ezt saját

129. ábra. A zuhatag-kut működésben.

tapasztalataim alapján igazolhatom. Nevezetesen az ily szerkezetű kutakat télen éppen úgy kell a fagy ellen védeni, mint a szivattyus kutakat. Továbbá a lánczos kutakon alkalmazott gummitárcsák vagy golyók idővel nemcsak elkopnak és így fokozatosan kevesebb és kevesebb vizet emelnek, hanem az ily kútnál a láncz nem ritkán összemaeszkásodik, a vascső alsó végénél megakad és ilyenkor a láncz a további erőltetéssel ketté szakad. A Mezőgazdák zuhatag kutjainál, melyeket helyesebben olvasó kutaknak is lehetne nevezni, semmiféle cső nincsen, a csészék mind felfelé, mind lefelé a levegőben lógnak és csakis egy ponton kifolyó nyílásnál fekszenek fel, tehát semmiféle surlódást legyőzniük nem kell.

Legnagyobb az előnye ezen kutszerkezetnek a vedres kutakkal szemben van, melyek lánczcszal és hengerrel lesznek hajtva; ez az ősi berendezés igen kevés vizet ad, rendkívül sok erőt vesz igénybe és veszedelemmel is jár, mert ha a henger elszabadul a vízhozó egyént is agyonütheti.

A zuhatag kutnak fentebb vázolt rendkívüli előnyei bírtak reá arra, hogy saját őrszentmiklósi szőlőtelepem az első ily kutat felállítsam, habár egy egyszerű szivattyus kut sokkal kevesebbe került volna, mert a vizemelés nem nagyobb hat méternél. Ezen kut már egy év óta működik, kiállotta a mult rendkívül zord telet is, anélkül, hogy legkisebb fennakadásunk lett volna. Az őrszentmiklósi kúton kívül eddigelé a következő ily kutak lettek felállítva:

Vázián Antalnál Veresegyházán 18 m. mély kútra, Weresmarthy Ödönnél Szentendrén 7 méter mély kútra, Lugosi földművesiskola 3 darab kútra egy 18 m., egy 27 m., egy 35 m.

A kutszerkezet ki volt állítva a pécsi kiállításon is.

Meg kell jegyeznünk, hogy a csészék bádógból, a lánczok különleges fémből készülnek és így az elrozsdásodásnak nincsenek kitéve. A kut óránkint 16-20 hektó vizet képes emelni.

A kutállvány ára, mely öntött vasból van, darabonként 130 korona; a serleges láncz ára a kútmélység folyóméterére 30 korona, egy 10 méter mély kut tehát 430 koronába kerül, 20 méter mély pedig 730 koronába, természetesen maga a falazott kúton kívül.

A kutakra vonatkozólag meg akarom itt egész általánosságban említeni, hogy a mi kútépítésünk egészségügyi szempontból igen nagy kifogás alá esik.

A kutakat rendszerint téglából vagy természetből száraz falazatként építjük, holott azokat vízhatlanul kellene egész a fenékig készítenünk, hogy a víz csakis a fenéken tudjon a kútha bejutni, mert egyébként a kút körüli, rendszeren beszennyezett csapadékvíz is belesurrog a kútha és annak egész tartalmát megromthatják.

Vízhatlan kutakat újabban vasbeton-csészékből is lehet építeni.

Fentérintett őrszentmiklósi kútam is vasbetoncsészékből készült, miáltal csakis a fenéken táplálkozik.

Idővel a legjobb kutak vize is elromlik, ha nem vízhatlanul van építve, mert a kut körül

baktériumok látszik csak a látszólag aprózódnak, látszanak, meg nem esőbbá válá-

ürés szapo-féle töcsér-árává tettük. énik olyan-teruha egy-re huzatik-ítetik a szü-élén lyukak-megtelt, a-át] szűrésre-szok a vak-ítszik, ez az-zett kísérle-ngzőan min-a szűrés a-10 kísérlet-89237, mig-ot találtunk-esőkkentése-ek egy eset-hogy ez a-baktériumok

baktérium-

A kísérlet ideje 1907.

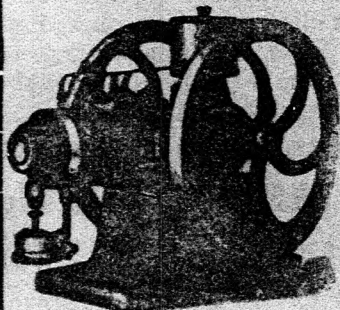
hó	nap
IV.	11.
IV.	12.
IV.	15.
IV.	16.
IV.	17.
IV.	18.
IV.	19.
IV.	20.
IV.	22.
IV.	23.

en Fettick-án, Vagács-ak segítsé-ét mondok.-yi Imre.

szzerű-ő-ek

éplési, asztott

WOHANKA-féle nyersolaj-motorok és lokomobilok

nem benzinnel hajtának, tehát a pénzügyi ellenőrzés, adómentes benzin kérvényezése stb. nem szükséges.

Üzemeltetési költségek: a motor nagyságához képest óránkint és löörönként 2¹/₄-1¹/₂ fillér SZAVATOSSÁG mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járása, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyújtócső, sem lámpa, tehát tüzveszély és robbanás kizárva.

Teljes malomberendezések és malomszükségletek. Hazai gyártmány. Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad. Hazai gyártmány.

Wohanka és Társa, Budapest, VI., Váci-körút 76.

a talaj lassankint beszennyeződik az ott gyakorolt vízhasználatok, itatás, mosás stb. következtében.
Kvassay Jenő.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Aratás géppel és kézzel.

E lapok 1905. évi 84. számában kimutattam azt, hogy egy hold rabona aratása a szokásos részes aratással szemben 3 K. 88 fillérrel volt olcsóbb géppel learatva.

A munkabérek változóak, akkor még az ősziakat 13, a tavasziakat 12-ik részért aratták. A buza ára 14 K., a tavasziaké 12 korona volt. Buza átlagtörmése 8¹/₂ mm. volt. Ma már tul vagyunk azon, miszerint az aratógépekkel kísérletezzünk, ma nem mumus, hanem szinte pótolhatatlan a gép, mely nélkül a munkások önkényétől függünk, amelylyel a rezi tetemesen csökkenthető. A munkabéreknek az a természetük, hogy csak emelkednek, néhány év előtt 14-ik, majd 13-ik, ma 12-ik részért arattak, lehet, hogy 10-ik aratási bér rész lesz a normális bér. Nem lesz érdektelen, ha az ez évi összehasonlításon közreadom, amelyből világosan kitűnik az aratógépek értéke.

Az 1904. évi összehasonlításon marokrakó és kéveköti aratógéppel dolgoztam. Meggyőződtem arról, hogy a kéveköti, noha komplikáltabb és drágább, mégis szinte hasonlíthatatlanul jobb gép, mint a marokrakó s így ez évben a marokrakóktól elpártoltam.

Uradalomunk egyik gazdaságában teljesen elkülönítve dolgozott egy kéveköti, termés külön csépettetett el és így a levont következtetés eléggé megbízható.

Kiadás:

Gép amortizációja 33%	410 K.
40 lófogat (váltott lovakkal) á 8	320 "
Kocsisoknak holdpénz	23 "
Elhasznált manilla	450 "
Olaj	28 "
Napszám 242	484 "

172 k. hold aratása került ... 1715 K.

holdankint 9 K. 97 fillérbe.

Learattatott 129 k. h. buza, adott 1189 mm., h.-kint 9-
43 " zab, " 525 " " 12-

Ha ezen termés 12-ik részért arattatott volna le, kapnak az aratók:

97 mmázsa buzát á 20 K. = ... 1940 K.
43 " zabot á 15 " = ... 645 "

szalma értékét nem veszem fel, összesen 2585 K. holdankint 15 koronába.

Aratógép munkája olcsóbb holdankint 5 K.-val. A végzett 172 hold mellett 860 koronát keresett a gép, vagyis a jövő idényre ingyenbe maradt vissza.

Az 1904. évi is, de a lefolyt évi összehasonlításom is megerősített azon hitemben, hogy talán nincs is gazdasági gép, amely a rezi-csökkentést oly nagy mérvben segítené elő, mint a kéveköti aratógép, nincs gép talán egy sem, amely annyira függetlenítene bennünket a bér-emelési mozgalommal szemben, mint a kéveköti aratógép.

Az egész szezon alatt semmiféle üzemmáram nem volt, a kopás oly mérvű volt, hogy amellet a gép munkaképes állapotban maradt.

1904-ben Mac Cormick, az idén Adriance-géppel dolgoztam. Különbséget nem láttam a két gép között, egyik olyan jó, mint a másik. Nézetem szerint a kéveköti aratógép sztrájkőrő

gép. Sajnos, hogy 20 és 15 koronás árakat alapul nem vehetünk, de ha a buza 13, a zab 11 korona, akkor a részaratás

97 × 13	1261 K.
43 × 11	473 "
Összesen	1734 K.

a géppel való 1715 koronával szemben.

Középtermés és elég alacsony árak mellett a géparatással mit sem takarítunk meg, de még mindig biztosabban érezzük magunk alatt lábunkat aratóinkkal szemben, mintha géppel nem rendelkezünk. Eléggé elfajultak az állapotok, hogy a munkással szemben nekünk mindig a védekező álláspontra kell helyezkednünk, mert a méltányos eljárást a munkások nem annak veszik, a mi, hanem gyengeségnek és így csak nagyobb vérszemet kapnak.

Elég baj, különösen az Alföldön gyakori a gabona megszorulása és így 5 mázsás termésekkel is számolnunk kell ez esetben

127 × 5 = 635 : 12 = 53 mázsa á 13	689 K.
43 × 5 = 215 : 12 = 18 " á 11	198 "

Belekerül az aratás ... 887 K. tehát 828 koronával, vagyis holdankint 4 K. 70 fillérrel olcsóbbba, mint a géparatás, ha találkozik arató, aki az 5 mázsás termést a kialakított bér mellett learatja, daczára minden szerződésnek.

Mivel mi gazdák az aratók erőszakoskodásai ellen semmiféleképp sem vagyunk biztosítva, biztosítson bennünket legalább az aratógép.

Csikós Mihály.

Szívesen vennék a más gazdaságokban szerzett hasonló irányu adatokat. *Rovatvezető.*

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések:

617. kérdés. Egy kat. holdon hány méter-mázsa tengeriszár terem és a széna takarmány tápértékével mily arányban áll a tengeri szár? Mivel javítható meg a raczka juh annyira, hogy az levágásra megfelelő, piacon értékesíthető legyen? Mennyi idő elegendő annak a megjavításához?
O. J.

618. kérdés. Minthogy éghajlatunk alatt a maglóhere után őszi gabonát vetni nagyon bizonytalan, tisztelettel kérem a következő vetésforgót úgy átváltoztatni észszerűen, hogy lehetőleg a kapás és a takarmány kapjon trágyát, de a lóhere után ne őszi gabona következzen. A vetésforgó: 1. Kapás*. 2. Arpa lóherrel. 3. Lóhere. 4. Őszi gabona. 5. Takarmány*. 6. Őszi gabona. 7. Zab.
Sz. Gy.

619. kérdés. Kavicsos homokból cemenntel keverve téglát akarnék készíteni, kérek szíves felvilágosítást, 1. a gépet hol lehet beszerezni? 2. Mily nagyságu fizeti ki magát legjobban? 3. Mibe kerül 1000 darab ilyen téglá? 4. Tartóssága milyen? 5. Hol van üzembem, hogy megtekinthetném?
U. L.

620. kérdés. Mi jobb, ha yorkshirei göbét mangalicza kanna, vagy mangalicza göbét yorkshirei kanna bugattatok fel? Megjegyzem, célom a mangaliczához hasonló, de gyorsabban fejlődő és nagyobb súlyra hízó sertéseket nevelni, melyeket a bécsi piacon még elég jól értékesíthessenek. Hol ajánlják a tenyészanyag beszerzését? Lajos bajor hercegné uradalmában Sárvaron, vagy Eckstein Fülöpnél Lugoson? Az ilyen keresztetés kihajtható lesz-e a legelőre, mint a mangalicza? Milyen eredményeket érnek el berk-

schirei sertéssel, ha ugyanezt a próbát csinálnám? Milyen keresztetés a szürke angol sertés? Bécsben egyszer láttam ilyeneket, igen nagy súlyúak voltak.
P. V.

621. kérdés. Helyes-e azon általánosan divó eljárás, hogy kazánokból a vizet még meleg állapotban 0,5-1 légkör gőznyomásnál kieresztik, vagy pedig helyesebb-e megvárni a kazán teljes kihűlését? Természetes, hogy a kérdés cséplésre vagy gőszántásra szolgáló kazánokra vonatkozik, melyeknél a munka vasárnap szünetel. Azon eljárást, hogy a vizet még 0,5-1 légköri gőznyomásnál eresztjük ki, avval indokolják, hogy gőznyomás mellett a víz inkább kiviszi magával az összegyűlt iszapot és piszkot, míg a viznek a teljesen kihűlt kazánból való kieresztése mellett azon érv szól, hogy melegen való kieresztés mellett a piszok a még meleg kazánlemezekre rásülne. Melyik tehát a helyes eljárás, tekintettel a kazán tartósságára?
W. A.

622. kérdés. Futóhomokos kutam van, melyet hiába tisztítottak, mélyebb nem lesz s víz sem lesz több. Tőlem 2 óra járásnyira artézi kutat furtak s az illető azt mondja, 5 méterre futóhomok volt, aztán öregebb homok, 25-30 méter közt öreg homok és kavics 30-33-ig fekete-homok s aztán agyag. Célom kutamat 15 méter mélyre sülyeszteni, de ez emberi erővel nem megy, mert ha a vizet ki is szivatnám géppel, a forrás újra futóhomokot mosna be, de ha a vizet nem kellene szivatni s a homokot valami géppel lehetne felhuzatni (mint pl. Dunán a kotrógépek), akkor azt hiszem, lenne az ilyen kútból is jó kut, mert az öreg homokra jönnénk már 15-20 méternél s a futóhomok nem mosódna be, mert az állandó vízréteg nyomása nem engedné azt. Kérdem, lehet-e a meglévő kutat mélyebbre szállítani? Megjegyzem ez már a 3-ik kut, egygyel sem boldogulok. A kut 2 méter belső átmérőjű, lent van egy 5 méter magas 5/4"-os borovi deszkából készült dob, mely az esetleges homokbedőlést feltarthatja. *Kezdő.*

623. kérdés. A vezetésem alatti uradalomban 360 darab prima süldő és 190 darab öreg mustra sertés kerülvén eladásra, erről értesítettem egy sertésügynököt, kitől azon sürgöny-értesítést vettem, hogy vevője az eladó sertéseket meg fogja nézni, mi meg is történt, anélkül azonban, hogy vásár jött volna létre. Ezek után az ügynök egymásután küldött leveleiben — még azután is, midőn vevőjének drágábban, majdnem az általam kívánt áron már eladtam a sertéseket — folyton arra biztatott, hogy vevője által ajánlott alacsony árat fogadjam el és adjam oda a sertéseket, mert többet elérni nem fogok értük stb., amennyiben vevője ötlet tényleg ezen alacsony árral bízza meg tovább is alkudni, holott ügynökének kizárásával az első üzlet nem sikerült után ő velem direkt levelezésbe lépve azt drágábban vette meg, migem az ügynök erről később értesülve, tőlem kérte és kérte, irjam meg neki, hogy ki vette meg a sertéseket, mellesleg jelezve, hogy ha az ő általa küldött vevő vette volna meg, ez esetben ügynöki díjra tőlem is reflektál. Kérdem tehát, hogy ily körülmények között létrejött üzlet után, midőn az ügynök nekem nem hogy segített volna, hanem még az árt letörni akarta, — tartozom-e egyáltalán ügynöki díjjal? s ha igen, mennyi azon általánosan megállapított ügynöki díj, mit jogosan követelhet tőlem?
R. A.

624. kérdés. Szomszédomnak mezőgazdasági szaszgyára van, ez idei évben kevés burgonyája termelt és tőlem akar 2000 métermázsa burgonyát vásárolni tőlem 3 kilométer távolságban.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Műtáraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

En cs
hajlan
hektó
széda
üzletb
tán a
veszte
tétbe
tött-e
szédj
Kell-e
délyt
625.
keny
2 nap
a nyak
Mai na
kis pé
kenege
jeleit
kezdhet

Tenge
juhok j
kat. hol
nagyon
gerinek
a késő
annyi sz
ban hoz
szarra s
hát 10
q-t ped
változha
geriszár
réti szer
a tenger
után a
csak a
nem bec
szénát,
szétszag
hagy bel

A racz
több táp
nyit az
csak az
van gyar
előszulvát
kódések
minélfogy
nán kívül
etelnünk,
adagolás,
már telje
réti széna
mányrépa
nyira átsz
fehérjét s
De a racz
mihelyt a
adunk ne
a raczkait
ha megirt
mányt szá
idő tartar
meg.

L
100

Gaz
e
hiszen

En csak azon feltétel alatt tudnék és volnék hajlandó burgonyát eladni, ha naponta 20—25 hektoliter moslékot kaphatnék a gyártól. Szomszédaim szívesen belemennének ezen csereszéltbe, de félnek, hogy a moslék eladása folytán a gyár a mezőgazdasági gyár jellegét elvesztené és a pénzügyigazgatósággal jönnek ellenébe és összeütközésbe. Kérdem tehát: jogosított-e egy mezőgazdasági szeszgyár a szomszédjainak csereképpen moslékot átengedni? Kell-e ezt valahol bejelenteni vagy erre engedélyt kérni?
S. I.

625. kérdés. Baromfiállományunkat érzékeny veszély fenyegeti, t. i. egy és fél napos, 2 napos szomorkodás után — úgy tekintem — a nyakban jelentkező fájdalmak után pusztul! Mai nappal egy ilyen beteg baromfi nyakát egy kis petróleummal belülről és kívülről is kikenegettem; mire egy jó órára reá javulás jeleit lehetett tapasztalni, sőt az állat enni is kezdhett. Miben jelentkezik ezen baj?
B. R.

Feleletek.

Tengeriszár holdankénti termése s raczka juhok javítása. (Felelet a 617. sz. kérdésre.) A kat. holdon teremhető tengeriszár mennyisége nagyon függ a fajtától, mert a korán érő tengerinek vékonyabb s alacsonyabb a szára, mint a későbbi s bár előbbi sürűben is vetjük, de annyi szarát még sem terem, mint utóbbi. Azonban hozzávetőleges számítás szerint $1\frac{3}{4}$ annyi szárra számíthatunk, mint szemre s miután Cserháti 10 q. szemet mond országos átlagnak, 15 q.-t pedig igen jó termésnek, 18—27 q. körül változhat a kat. holdankénti szartermés. A tengeriszár keményítőértéke 20-30%, a közepes réti szénáé 31% s így körülbelül $\frac{2}{3}$ akkora a tengeriszár tápértéke, mint a szénáé, de miután a marha a szálalasa etetett szárról inkább csak a leveleket rágja le s a kórót visszahagyja, nem becsüljük a tengeriszárát $\frac{2}{3}$ annyira, mint a szénát, míg ellenben ha az Asványi-féle tépővel szétszaggatjuk, táplálóból is lesz s izéket is alig hagy belőle a marha.

A raczka juh javításának alapföltétele az, hogy több táplálóanyagot etessünk vele, mint amennyit az életműködések vesznek igénybe, mert csak az utóbbin felül etetett táplálóanyagoknak van gyarapító hatása. Ha a sovány raczkanak élő súlyát 35 kg.-ra becsüljük, akkor az életműködések 0-8 kg. szénával elégíthetők ki naponta, minél fogva tehát vagy több szénát vagy a szénán kívül még mást (pl. répát s abrakot) is kell etetnünk, hogy gyarapodhasson. A következő adagolás, melyet 35 kg. élő súlyra számíthatunk ki, már teljes hizlaló hatással bír, mert 0-8 kg. réti széna, 0-2 kg. tavaszi szalma, 1 kg. takarmányrépa s 0-2 kg. tengeridara 1000 kg. élő súlyra átszámítva 32-0 kg. szárazanyagot, 1-3 kg. fehérjét s 14-3 kg. keményítőértéket tartalmaz. De a raczka akkor is javul, ha kevesebbet kap, mihelyt a 0-8 kg. szénán kívül még mást is adunk neki. Hogy mivel s hogy javítsa meg ön a raczkát, azt csak akkor mondhatnánk meg, ha megírta volna, hogy milyen s mennyi takarmányt szánhat nekik. A javításhoz szükséges idő tartamát a takarmányozás bősége szabja meg.
Cselkó István.

Vetésforgó módosítása. (Felelet a 618. sz. kérdésre.) Ahol a maglóhere után őszi gabona nem vethető, ott alkalmasint a kapásnövények után sem vethető őszi s így a forgóban foglalt növények megtartása mellett, — feltételezve azt, hogy a lóhere őszi alá is vethető — a vetésforgó kétféleképpen módosítható:

I. módoszat:	II. módoszat:
1. Kapás #.	1. Takarmány #.
2. Árpa lóherrel.	2. Buza lóherével.
3. Lóhere.	3. Lóhere.
4. Zab.	4. Zab.
5. Takarmány #.	5. Kapás #.
6. Őszi buza.	6. Árpa.
7. Őszi rozs.	7. Őszi rozs.

Hátrányuk látszik, hogy az őszi rozs az egyik esetben buza, a másikban árpa után következik, de ha ezen elővetemények után a rozs alá három szántás adatik s esetleg szuperfoszfát alkalmaztatik, a rozsok teljesen megfelelő helyre lesz.
Hensch Árpád.

Homoktégla gyártás. (Felelet a 619. sz. kérdésre.) A homoktégla gyártó gépet tudomásom szerint Propper Samu gépraktára árusítja Bpest, Váci-körút 52. Általában egyféle nagyságu ily gép kerül forgalomba, mely egyszerre 12 darab 25 cm. hosszú, 12 cm. széles és 6 cm. vastag téglát készít. Ezer darab téglát megcsinálni nem lehet, mert ez függ a cement, mész és homok áráról, valamint a munkadíj, illetve napszámtól is. Azonkívül számítani kell a szarítóhelyiségek árát, illetve azoknak 1000 téglára eső amortizációját. Mindezen szám adatok nagyon is változnak az illető helyi és árviszonyok szerint. Hozzávetőleges számítást tehet kérdéstartó, ha tudja, hogy 1000 darab ily téglát előállításához kell 2-5 m³ homok, 300 kg. fehérmész (oltott), 100 kg. portlandcement, 4 munkás negyednapos napszáma (miután 4 munkás egy nap alatt 4000 téglát képes előállítani), olaj az alátét lapok bekenésére (átlag $\frac{1}{4}$ liter). E téglát, ha nyersanyaga gondosan lett előkészítve, tartósságra nézve felülmulja a rendes falitéglat. Földológ, hogy lehető durva legyen a homok.

Hogy jelenleg Magyarországon hol van ily telep üzemből, az esetleg a Propper cég útján megtudható.
i. S. P.

Mangalicza-yorkshire keresztezés. (Felelet a 620. sz. kérdésre.) A félvérek jósa nem függ attól, hogy melyik fajtából vesszük a koczákat s melyikből a kanokat, de miután koca több kell mint kan, az olcsóbb fajtából szokás a koczákat s a drágábból a kanokat kiválasztani. A sárvári és az Eckstein-féle yorkshire sertések között nincs akkora különbség, hogy az egyik, vagy másik mellett állást foglalhassunk, de annyi bizonyos, hogy nálunk nem őriz meg mindegyik yorkshire azt a testalkatot, melylyel Angliában bír, mert az említett kondák mindegyikében vannak rövidebb és hosszabb ormányu, formásabb s kevésbé formás, szőröltebb s kopaszabb egyedek, s ezért inkább az egyedek teljes megválasztására, illetőleg arra kell a főszűrt fektetni, hogy csak oly kanok szerezzenek be, melyek az eredeti yorkshire fajta jellegét a lehetőségig megőrizték. A félvérek kihajthatók a legelőre, de azt az igénytelenséget ne várják tőlük, mely a man-

galiczát jellegzi s ezért 5—6 hónapos korig okvetlenül zsákból kell a félvérmalaczkokat tartani s csak azután elegendő nekik a jó legelő, pl. a herés, tarló s a répa- és burgonyaföld a gyökök s gumók kiszedése után. A berkshire sertést csak fekete s fecskehasu mangaliczák keresztezésére ajánljuk, mert a szőkek után tarka utódok (báznai félék) keletkeznek, melyek kevésbé keresettek, mint az egyszínűek. Egyébként pedig edzettebb s jobb legelősertés a berkshire, mint a yorkshire. A szürke angol félvérsertést nem ismerjük.
Cselkó István.

Gőzkazán öblítése. (Felelet a 621. sz. kérdésre.) Helyes kezeléskor a kazánból a víznek egy részét minden nap ki kell eresztetni, rosszabb tápláló víznél gyakrabban is naponként. A víz egy részének kieresztése akkor történjen, ha a víz már meggyugodott a kazánban s a benne levő iszap s piszok már jórészt leülepedett. Ez a friss iszap a 0-5—1 atm. nyomás alatt álló vízzel jórésztben eltávozik a kazánból s így a kazántisztítás költséges és lassu munkája a lehetőségig csökkenthető. Ha a vízállást mulató üvegben a víz zavarosnak látszik és habzik, akkor feltétlenül azonnal ki kell fuvatni az egész kazánt, illetve ki kell fuvatni az összes vizet.

Általánosan bevett szokás a gazd. lokomobil-kazánokat 0-5—1 atm. nyomás alatt kifuvatni, mert a gyorsan kirohanó víz a leülepedett iszapnak igen sok részét magával viszi. Tanácsos ezt a gép szállításánál is megtenni, de ekkor nem szabad az atm. nyomásnak 0-5-nél magasabbnak lenni. A gép szállításánál rázkódó víz még alaposabban kiöblíti az iszapot. Lehet ugyan, hogy nagyon piszkos víznél a még meleg kazánfalhoz és csővezetékhez odasül az iszap s éppen ezért az ily víznél tanácsosabb megvárni a kazán teljes lehűlését. Tisztább víznél ez felesleges, mert a meggyugodott vízben elég hamar leszáll az iszap.
i. S. P.

Kutmélyítés folyóhomokban. (Felelet a 622. sz. kérdésre.) Viztartalmu folyóhomokba — a kérdésben is felhozott okok miatt — kutat sülyeszteni csak vizalatti kotrással célszerű. Ha a finom szerkezetű réteg kisebb vastagságu s a vizoszlop nem nagy, úgy a kotrás kézierővel a vízszinben elhelyezett állásokról is történhetik, nagyobb vizoszlopnál buvárokat kell alkalmazni. A kikortott anyag kiemelésére legjobbak az edényes vasbaggerek, mert ezekkel az anyagkiemelés folytonos s az aknafal sülyesztése egyenetlenebben történhetik, mint a vödörös felvonókkal. Ha a felső földrétegek a falazatot még nem szorították volna meg, úgy a meglévő kut is tovább sülyeszthető, ellenkező esetben kisebb átmérőjű akna sülyeszthető a már meglévő 2 méter belső átmérőjű aknába. Ha azonban a közelben megbizható vállalkozó található, jutányosabb volna a kutfenekbe beton- vagy dongákból összeállított nagyobb átmérőjű facsövet (0-80—1-00 méter) lefurni mindaddig, míg a réteg szemesei durvák s ezután a 2 méter átmérőjű falazott akna fenekét a furás körül betonnal látni el.
Pazúr István.

Ügynöki jutalék sertéseladás után. (Felelet a 623. sz. kérdésre.) A közölt tényállásból ítélve, az ügynök provizióigénye jogos, tekintet

LOHERE- és LUCZERNAMAGÉRT

100 kilónkint 10 koronával magasabb árt fizetek a napi árnál,
ha a kaszálás idején az illető területen aranka nincs.

Gazdák, kik legkevesebb 30 métermázsza magtermést várnak, szíveskedjenek erről lentjelzett céget értesíteni, mely tisztviselőinek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekintheti. A kiknek földjén még mutatkozik aranka, azok irtsák minél gyorsabban, hiszen 100 kilónkint 10 korona bevételi többlet busásan megtéríti az irtási költséget.

MAUTHNER ÖDÖN
cs. és kir. udv. magkereskedése.
BUDAPEST.

nélkül arra, hogy az üzlet az első alkalommal, — akkor t. i., midőn a vevő a sertések megtekintése céljából a helyszínére érkezett — avagy később jött létre. Az általánosan szokásos provízió darabonként egy koronát tesz ki, vannak azonban ügynökök, kik könnyű súlyu malaczkot ma 50 fillér provízió mellett is közvetítenek.

Ami a dolgot egyébként illeti, állítható, hogy a vevő nem helyesen járt el akkor, midőn az ügynök háta mögött tárgyal, nyilván azon célzattal, hogy így az általa is fizetendő províziót megtakarítsa. De az ügynök eljárása is erősen kritizálható, amennyiben neki nem az ár letörésére, hanem minél magasabb árnak elérésére kellett volna törekednie. Egy jó ügynök mindig arra fog nézni, hogy az eladó érdekei a legjobban elégíthessenek ki, hogy így az illető eladó megbízását magának a jövőre nézve is biztosítsa.

Vass Jenő.

Szeszgyári moslék átengedése. (Felelet a 624. sz. kérdésre.) A szándékba vett cserének csakugyan törvényes akadályai vannak, mert az 1888. évi XXIV. t. cz. 7. §-ának 2. a) pontja szerint mezőgazdaságának csak az a szeszfőzde tekintetik, amely valamely mezőgazdasággal akként van összekötve, hogy kizárólag vagy legnagyobb részben e mezőgazdaság terményeiből nyerje a szesztermeléshez szükséges anyagokat; viszont a szesztermelésnél nyert moslékot mint takarmányt, vagy legalább is az e moslékon hízalt marhától származó trágyát ennek a mezőgazdaságnak szolgáltatassa. A 97. §-szerint pedig adómegrövidítésnek tekintetik, ha hamis bemonadás alapján a mezőgazdasági szeszfőzdek részére engedélyezett jutalom jogosulatlanul igénybe vétetik. A törvénynek olyan szakasza, amely ezen rendelkezések alól felmentést engedne, nincsen, sőt a végrehajtási utasítás 2. §-ának VI. pontja egész kategórikusan kimondja, hogy amennyiben a törvényesen megszabott föltételek valamelyike utólagosan megszűnik, a mezőgazdasági jelleg czime alatt adott kedvezmény, függetlenül a törvényszerű büntetéstől (97. §.) visszavonatik.

Ezek szerint a burgonyaeladást, úgy amint azt a kérdéstevő óhajtáná, nem lehet keresztülvinni s ahhoz ilyen értelemben a pénzügyigazgatóság sem adhat engedélyt. Föltesszük ugyanis, hogy az eladó éppen a nyeresendő trágya kedvéért kívánja visszanyerni a moslékot és így olyan megállapodás, amely szerint a trágya a gyári mezőgazdaságnak jutna, ki van zárva.

Sz. F.

Baromfiak torokgyuladása. (Felelet a 625. sz. kérdésre.) Leirtak után a baj nem lehet más, mint a baromfiak emésztő szervezetében fellépő nagyfokú gyulladás, melynek előidézője lehet meghűlés, de lehet a meghűlés nyomában fellépő fonálféreg-elszaporodás is. Pontos diagnózist csak állatorvos adhat, ha egy ilyen beteg vagy elhullott baromfit megvizsgál s nagyítócsővi vizsgálatot is végez.

A petroleumos kezelés lehet hasznos, mégis inkább azt ajánljuk, tessék sürgősen állatorvoshoz fordulni.

bl.

Ideiglenes kukoriczagoré.

A „Köztelek“ folyó évi 72-ik számában közöltetett „Ideiglenes kukoriczagoré“ című kérdéséhez legyen szabad pár szóval hozzászólanom.

Ideiglenes gorét már több év óta használok a következő eljárással:

Az ideiglenes gorét ölfából készítem, amilyen hosszú kívántatik, t. i. a kukoriczatermés mennyiségétől függ. Megkezdjük egyik sort lerakni és azt 2—2½ méter magasságra emeljük, mikor ez készen van, akkor kimérjük a belső világosságot 90—100 cm. és egyenes sorban a másik oldalt is felrakjuk 2—2½ méter magasságig, mint az előbbi. Most a belső világosságnak hagyott helyen ölfából csinált gerendákat helyezünk el és arra deszkát rakunk lepadlózás céljából. A görének egyik végét berakjuk ölfával s a másikat csak akkor, mikor a kukoriczát beraktuk. Mikor a lepadlózással készen vagyunk, lehet a tengerit behordani s ha a göré már megtelt, a tetőt úgy készítjük el, hogy fakat (rudakat) rakunk keresztül oly távolságban egymástól, hogy a kukoriczaszár azon megállhasson. Mikor egy vékony sort a kukoriczaszárból reá helyeztünk, azt követi az erős leszalmázás és végre a lepadlózás. A kukoriczaszárat azért helyezük a szalma alá, hogy a szalmaszál ne csüngjön a kukoriczára, mert ellenkező esetben igen sok egérfészék kerülne a kukoricza közé.

Mindenekelőtt a kukoriczagorének olyan helyet szemeljünk ki a szérüskert területén, hogy az szellős helyen álljon, hogy a szél minden időben keresztül járhassa.

A mondottakat ábrákkal azért nem jelzem, mert ezen egyszerű, de mindamellett jól bevált készüléket bárki is könnyen megértheti és olyan gazdaság, melynek érdeje van, semmi nehézségbe és költségbe nem ütközik s ha egyszer a kukoricza lemorzsolgatott, a tüzfát el lehet használni.

Ezen eljárás gondolkodásba ejti a gazdát, hogy az így készült göré falvastagsága következtében a kukoricza nem kap elég levegőt s az megromlik, de ettől mitsem kell tartani; még nem volt eset, hogy az én ölfá-görémben megromlott volna a tengeri, holott a rendszeren léczből csinált tengeri-görében előfordult, hogy télidőben át kellett válogatni a tengerit.

Az így szerkesztett „ideiglenes kukoriczagorét“ bárkinek ajánlhatom, ha talán fehér lófogú tengerire készülné, a belső világosságot lehet szűkebbre is csinálni és éveig jól eltartható anélkül, hogy megromolna a tengeri. Feltevélezem még, hogy a tengeri gondosan megválogatva, tisztán kerül a görébe.

Kárpáthy István.

A szerb élőállatbehozatal ellen.

(Gazdasági egyesületek mozgalma.)

A szerb kereskedelmi szerződési tárgyalások, melyek először szeptember derekára, majd szeptember végére tűzettek ki, ismét halasztást szenvedtek a Magyarország és Ausztria között függőben levő kereskedelmi és vámszerződés kérdésének végleges eldöntéséig, vagyis egy-

előre meglehetősen bizonytalan határidőig. Szerbiában ezt az újabb halasztást általában úgy fogják fel, hogy Magyarország és Ausztria nem is akarnak szerződni Szerbiával s ennek következtében óriási az elkéseredés Belgrádban a Pacsics-kormány ellen, melyet a szerb külkereskedelmi politikának ez újabb érzékeny kudarcza alighanem bukásba kerget.

Mig eddig elsősorban a mezőgazdák követelték Szerbiában a monarchiánkkal való békés meg egyezést, most már a kereskedő-körök is sürgetik a szerződés megkötését, hogy régi összeköttetéseiket egyes kiviteli cézeinkkel, de főleg persze osztrák gyárakkal ismét felújíthassák. Láthatjuk tehát, mennyire érdekelben áll Szerbiának a Magyarországgal és Ausztriával való szerződésnek minden aron való megkötése. Ennek a szükségességnek a belátásából eredhet az a belgrádi körökben újabban felmerült terv is, hogy a kereskedelmi szerződés meghiusulása esetén oly minimális vámtarifát állapítson meg a szkupcsina, melynek tételei minden a legtöbb kedvezményt élvező állammal szemben alkalmazhatnának. A jelenleg érvényben levő szerb autonóm vámtarifa ugyanis sok elsőrendű szükségleti cikket oly magas vámtétellel sújt, hogy a szerb fogyasztás érdeke egyenesen megköveteli a belföldön többnyire elő nem állítható behozatali áruk vámjának (és így közvetve árának) mérséklését.

Főképpen politikai okokból és az ipari kivitel érdekei szempontjából a magyar-osztrák monarchiában is megvan a hajlandóság a ma dúló vámháború megszüntetésére és a Szerbiával való szerződéses megegyezésre. Mint már ismételtelen kifejeztetik e hasábon, a magunk részéről is őszinte örömmel üdvözlőnk a szerződés létrejöttét és a Szerbiával való jó viszony helyreállítását, ha ez a megegyezés nemcsak ipari kivitelünknek és Szerbiának érdekeivel, hanem Magyarországnak és Ausztriának mezőgazdasági érdekeivel is méltányosan számolna. Vajmi természetes ugyanis, hogy gazdaközönységünk erőlyesen tiltakozik minden olyan szerződés ellen, amelyből semmiféle haszna sem volna, de amelynek minden terhet neki kellene viselnie s az ilyen alkura semmi szin alatt sem lesz sem most, sem a jövőben kapható.

Ha azonban a kötetendő kereskedelmi szerződés kellő tekintettel lesz mezőgazdaságunk követelményeire s főleg ha minden enyhítés és módosítás nélkül fenn fogja tartani az élőállatok behozatalára vonatkozó feltétlen tilalmat, melyhez számtalanszor kifejtett állategészségügyi és egyéb szempontok miatt mint *conditio sine qua non*-hoz kell ragaszkodnunk, úgy a szerb kereskedelmi szerződés megkötésének mi sem áll utjában. És ugyan hol van az megírva, hogy ily feltétellel nem lehetne a szerződést megkötni? Hol van az megírva, hogy éppen csak a magyar gazda bőrre lehetne Szerbiával megegyezni?

Ha szüksége van Szerbiának erre a szerződésre — és tudjuk, hogy nagy szüksége van reá — úgy kétségtelenül meg fogja azt kötni az élőállatbehozatali tilalom dacára is; egyáltalában nem látjuk tehát be, miért kellene állattenyésztésünk nagyfontosságú érdekeit feláldoznunk olyan eredmény kedvéért, melyet egész Szerbia lelkenedezve vár s amelyet ily

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heromagtisztító-gépek

Előzetesen hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben s gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmasva. — Ezévi ajándékainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérnél. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évi Nagy-Enyedén állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgőnyezim: Kalmár-restagyár.

kiszámíthatatlan értékű áldozat nélkül is egész bizonyossággal elérhetünk.

Ez a meggyőződés vezérelte az OMGE-t akkor, midőn a földmivvelésügyi miniszterhez intézett legutóbbi feliratában erélyesen sikra szállott állattenyésztésünk érdekeiért és egyrészt az egész magyar gazdaközönség közvéleményére, másrészt földmivvelésügyi miniszterünknek a pécsi gazdaggyűlésen a Balkán-szerződés tárgyában tett emlékeztető nyilatkozatára való hivatkozással arra kérte fel kormányunkat, hogy a szerb kereskedelmi szerződési tárgyalások újból való felvétele esetén foglaljon a legbátróztabban állást az élőállathozozatal feltétlen tilalma mellett és törekedjék minden erejéből ezen álláspontjának a szerződés megkötése alkalmával érvényt szerezni.

Egyesületünk a vidéki gazdasági egyesületek körében is mozgalmat indított e nagyjelentőségű kérdés érdekében és örömmel jegyezhetjük fel, hogy több gazdasági egyesület — így a debreczeni, szolnokdobokavármegyei és mások — máris táviratilag vagy feliratilag fordult a kormányhoz a szerb élőállathozozatal tilalmának fentartása érdekében, számos egyesület pedig legközelebb — pl. a békésvármegyei holnapi közgyűlésén — szándékozik e kérdéssel foglalkozni és előreláthatólag egyesületünk feliratával megegyezően állást foglalni.

Joggal hivatkozhatunk tehát az e tárgyra vonatkozólag különben is már ismételten megnyilvánult egységes gazdaközvéleményre, mely kis- és nagygazdáink, egész állattenyésztésünk teljesen egybehangzó érdekében emeli fel szavát a szerb élőállathozozatal ellen és meg vagyunk róla győződve, hogy a magyar és osztrák mezőgazdaságnak ez az egyértelmű állásfoglalása döntő súlylyal esik majd a mérlegbe.

A magyar gazdatársadalom jól felfogott érdekeinek képviselőit teljes bizalommal teszi le földmivvelésügyi miniszterünk kezébe és nem kételkedik benne, hogy ha egyáltalában létrejön Szerbiával és majdan a többi Balkán országokkal is kereskedelmi szerződés, abban mezőgazdaságunk jogos és méltányos kívánalmi teljes mértékben fognak érvényesülni.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	
Az OMGE. közleményei	Oldal
Ullevel-kényszer	1927
A szerb élőállathozozatal ellen	1927
	1932
Teljesgazdaság.	
Fedett fejősaját	1928
Talajjavítás.	
A „Mezőgazdák Szövetkezetének“ zuhatag kutja	1929
Gazdasági üzemtan.	
Aratás géppel és kézzel	1930
Levélszekrény	1930
Vegyesek	1933
Jelen számunk. — Kerpely Kálmán. — A kassai vetőmagvizsgáló-állomás új vezetője. — Készülődés a tömegsztrájkra. — Agrárreform Romániában. — Helyreigazítás — Gazdatisztek gyűlése. — A mezőhegyesi kenderkészítő-telep bérbeadása. — Komlóhírek. — Késedelmes állatszállítás a pécsi kiállításán. — Megjelentek. — Az árufelvétel korlátozása. — Szarvasmarhadíjazások Sop-	

ron vármegyében. — Zabszállítás a hadsereg részére. — Kenyér- és zabszállítás a hadsereg részére	Oldal
Állatdíjazás	1934
Kereskedelem, tőzsde	1935
Szerkesztői üzenetek	1938

Jelen számunk összes előfizetői példányaihoz postautalványt mellékelünk; kérjük azon tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése folyó hó végével lejár vagy akik hátraleltekben vannak, hogy az előfizetést mielőbb megújítani sziveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Kerpely Kálmánt, gazdasági akadémiai igazgatót a földmivvelésügyi miniszter a magyar-óvári gazdasági akadémia igazgatói teendőinek ellátásával bízta meg s ezzel Kerpely az ország legrégebb gazdasági akadémiajának élére került. Szívesen üdvözljük új állásában jeles rovatvezetőnk, ki a gazdasági tanügynek egyik kipróbált erőssége. Kerpely ugyan teljes ambícióval a növénytermesztési szakma mivvelésére kívánta szentelni erejét s hogy mint szakember, megtarthassa a kiérdemelt elsőrangú helyet, harmadéve saját kérelmére mentették fel a debreczeni gazdasági akadémia igazgatói teendői alól. Ámde a gazdasági szakoktatás reformjának munkálataiban, melyeket Darányi megindított és sikerre vezetett, Kerpelyre az előadói szerepet bízták s e megbízásnak úgy a szakkörök, mint a kérdés minden részlete iránt érdeklődő miniszter teljes meglegedésére tett eleget. Most Kerpely ismét adminisztrációi képességeinek érvényesítésére nyert tét, reméljük azonban, hogy ez a megbízás ennek a minden téren bevált munkaeőnek csak átmenete és közeledése ahhoz az állomáshoz, melyen majd az ország gazdasági szakoktatására teljes odaosztelt figyelmével gyakorolhat befolyást.

A kassai vetőmagvizsgáló állomás új vezetője. Amint már megírtuk, Darányi földmivvelésügyi miniszter Thaisz Lajost, a budapesti vetőmagvizsgáló állomás asszisztensét a kassai vetőmagvizsgáló állomás vezetésével bízta meg, aki helyét a napokban foglalja el. Örömmel üdvözljük Thaisz Lajost új állásában abból az alkalomból, hogy önálló működési tér nyílt számára, amire hosszú éveken át ritka lelkiismeretességgel végzett ténykedésével méltón részesült. Örömmel jelentjük továbbá, hogy Thaisz Lajos továbbra is a „Köztelek“ munkatársa marad.

Készülődés a tömegsztrájkra. Az október 10-iki tömegsztrájkra lázasan készül a szociáldemokrata párt. A nemzetiségi vidékeken a nemzetiségi párt teljes erővel agitál, hogy a tömeget a tüntetés érdekében megmozdítsa. A románok között Vlád és Maniu agítálnak a tömegsztrájk érdekében. A szerbek is csatlakoztak a párthoz. Hogy mily veszedelmesen nagyarányúnak készül e tüntetés, azt jellemzi azon városok névsora, melyek eddig a sztrájkhoz való csatlakozásukat bejelentették. Eddig 86 város munkássága jelentette be, hogy október 10-én nem dolgoznak. Most vasárnap pedig 70 helyen lesz gyűlés a tömegsztrájk érdekében. Budapesten minden szakma csatlakozott a sztrájkhoz. Itt valóságos halotti nyugalom lesz

és a főváros tanácsa már azzal is foglalkozik, hogy miképen gondoskodják kellő élelemlről.

Agrárreform Romániában? A tavaszi felettel komoly jellegű agrármozgalmak halaszthatatlanná tették a román parasztság türehtetlen helyzetének célravezető eszközökkel való mielőbbi orvoslását és e kényszer hatása alatt a román kormány is rálépett, ha nem is a reformalkotások, de legalább a reform-ígéretet terere. Sturdza miniszterelnök ugyanis egy brailai választói gyűlekezeten nemrég kijelentette, hogy az agrárkérdés megoldására nem elegendő a közigazgatásnak és igazságszolgáltatásnak amugy is tervbe vett reformja, hanem ezt a nagy gazdasági és szociális jelentőségű kérdést a parasztság jólétének biztosításával kell dűlőre juttatni, aminek egyik legfontosabb előfeltétele annak a visszaélésnek a meggátlása, hogy egyes trösztök tömegesen összevásárolják egész kerületek földjét, melyet haszonbérletre adván ki, embertelenül kizsarolják a parasztot. Az ily trösztökkel szemben szükséges intézkedéseken kívül a tervbe vett agrárreform főbb pontjai, Bratianu belügyminiszter kijelentései szerint ezek volnának: „mezőgazdasági hitelszövetkezetek létesítése, a földbirtokosok és haszonbérletők közti szerződések állami ellenőrzése, a gazdasági ismereteknek vándorelóadások útján való népszerűsítése“. A miniszter elnök beszédét e szavakkal fejezte be: „Mindezek a reformok égetően szükségesek s a kormány meg van róla győződve, hogy ezt a sürgős feladatot eredményesen fogja megoldhatni, mert ennek a reformnak a sikere szorosan összefügg Románia sorsával és jövőnd boldogulásával.“ Nagy kérdés azonban, hogy a felsorolt javaslatok elegendők lesznek-e a román parasztság jelenlegi helyzetének megjavítására és meglesz-e az a kedvező hatásuk, még gyors megvalósítás esetében is, amelyet a román kormány oly önbizalommal vár tőlük. Ezt majd a jövő fogja eldönteni.

Helyreigazítás. A „Köztelek“ 69. számában téves tudósítás következtében azt irtuk, hogy a pécsi országos állatkiállításán a díjazás alkalmával az első ősödiját özv. Dóry Vilmosné tenyészte nyerte el, holott azt özv. Dóry Zsigmondné tenyészte nyerte Kisdorogról. A csoportos kiállításáért pedig díszlevelet kapott.

Gazdatisztek gyűlése. A Magyar Gazdatisztek és Erdősiztek Országos Egyesülete Deiminger Imre udvari tanácsos elnökelete alatt a tagok élénk részvétele mellett igazgatóválaszmányi ülést tartott, amelyen Jeszenszky Pál ügyvezető títár jelentést tett az egyesület életében előfordult legujabb mozzanatokról. Bejelentette a többek között, hogy a legutóbbi időben a tagok sorába 51 új tag lépett be. Beterjesztette továbbá a pénztár állapotáról szóló jelentést, amely szerint a múlt hó végéig az egyesület bevétele kített 20,262 koronát, amivel szemben 18,530 korona kiadás áll, így tehát a maradék 1732 korona. Az egyesület vagyona a múlt havi zárlat szerint 97,832 korona 49 fillér. Ezután a választmány a gazdatisztek gyermekei részére egyenkint 200 koronás tanulmányi ősödiját a következőknek ítélte oda: Moll Károly, Tiszovszky Lajos, Szorogh Albert, Filipi Ernő főgimnáziumi tanulóknak s Sztankó Zoltán selmeczbányai akadémiai hallgatóknak. Kedvezőtlen anyagi viszonyok között lévő egyleti tagoknak

HALDEK magnagykereskedése, József főherczeg ő cs. **HALDEK**
és kir. fensége udvari szállítója, BUDAPEST

ajánl kitűnő minőségben és jutányos árban **vesz** a legmagasabb napi árban
biborheremagot, őszi bükkönyt, szöszös nyulszapuka-, baltaczim-, csomós ebir-,
bükkönyt, őszi borsót, Szent-Jánosnapi mustár-, fehér here-, lóhere-, luczerna-
rozsot, őszi árpát magot és nyári repczét

a választmány 650 K. segélyt folyósított. Örven-detes tudomásul vette a választmány az előadónak azt a jelentését, hogy a gazdatisztek gyermekei részére létesítendő internátus céljaira ujabban 2513 K. folyt be s hogy az internátus vagyona jelenleg 42,455 korona. Beható eszmecsere után elhatározta az igazgató-választmány, hogy akeziót indít abban az irányban, hogy az egyesület állásközvetítő osztályának díjtalan munkásságára a földbirtokosok figyelmét felhívja. Ezután még több folyó ügyet intézett el az igazgató-választmány.

A mezőhegyesi kenderkikészítő-telep bérbeadása. A földmivélsügyi miniszterium versenyárgyalást hirdetett a napokban a mezőhegyesi állami ménesbirtokon 43 kat. hold területen fekvő, kincstári tulajdonú képező kenderkikészítő-teleprek a hozzátartozó gyári és lakóépületekkel, aztatokkal és berendezésekkel együtt tíz évi időtartamra bérbeadására, ugyancsak ezen az idő folyamán a mezőhegyesi ménesbirtokon évenként 1300 kat. holdon termesztendő nyers kenderkő atvételére. A versenyárgyalás október 14-én d. e. 11 órakor lesz a földmivélsügyi miniszteriumban, a feltételek ugyanott tekinthetők meg, az ajánlatokkal egyidejűleg leteendő bérbeadásra 30,000 korona. A magunk részéről nem hallgathatjuk el ama megjegyzést, hogy sokkal előnyösebbnek tartanánk, ha az állam a mezőhegyesi kenderkikészítő-telepet házi kezelésbe venné, ami a mai kenderárak mellett semmiesetre sem járhatna veszteséggel, sőt valószínű, hogy a telep okszerű vezetése mellett több hasznot hajtana házi kezelésben, mint bérbeadás útján. Azonban eltekintve az esetleges kisebb vagy nagyobb anyagi haszontól, a házi kezelésbe vétel mellett szól az a fontos érv is, hogy ily módon az állam kísérleti telepet, munkásiskolát létesíthetne Mezőhegyesen és — a kincstári birtokok rendelkezésének megfelelően — az állami telep mintaképe lehetne az egész ország amugy is sajnálatosan hátramaradt kendertermelésének; itt volna meg a lehetőség különböző kenderfajok kipróbálására, különböző áztatási kísérletekre, hozzáértő munkások kiképzésére, egyáltalában az ily jól vezetett állami kísérleti teleprek kelle a kistermelőket irányítania és szükség esetén utbaigazítania, mert csak ily módon remélhetjük ennek a főleg a kisemberek szempontjából annyira fontos termelési ágának és a vele kapcsolatos szép jövedelmet biztosító iparnak kívánatos fejlődését és fellendülését.

Komlóhírek. A cseh saazi piacon igen sok külföldi komlókereskedő és sörgyáros dolgozik már s mert aránylag olcsó a komló s finom, állandóan és élénken foly a vásár úgy a piacokon, mint a termelő helyeken is. Ennek az élénkségnek utóhatásaként a jobb minőségekért ma már 6—10 koronával többet is fizetnek. Ötven kilóként a prima komló 100—120 koronán, a másodosztályú 80—110 s a harmadosztályú 70—76 koronán kél el. Azt írja egy cseh lap, hogy ott az ideai termésnek 1/2-a már gazdát cserélt. A *nürnbergi* piacon is élénk a forgalom, kivált finom komlóban. Itt az export-üzlet is fellendült. Az árak 50 kilóként: I. oszt. 75—80 marka, II. o. 70—75, III. o. 45—50 marka. Angliában kicsi lévén a termés s hibás — sok kontinentális komló özönlött. Nálunk csak a Bácskában van forgalom.

Késedelmes állatszállítás a pécsi kiállítás. Panaszos levelet kaptunk, melyben egyik gazdatársunk felhozza azon hátrányokat, melyekkel a kiállításra vásárolt állatszallitmányok járnak azon állatokkal szemben, melyeket más alkalomkor szokott szállítani. Rendes körülmények között állatszallitmányai ugyanolyan távolságot alapul véve, mint amilyen ő hozzá Pécs fekszik, 2—3 nap alatt érkeznek meg, míg a

kiállításról szállított küldeménye csak 5 nap alatt érkezett meg teljesen kihezve és elcsigázva. Panaszló a hibát a kiállítással kapcsolatos nagy élőállat-forgalom hiányos és könnyelmű gondatlan lebonyolításában véli feltalálhatni. Ezen körülményre felhívjuk az intéző köriök figyelmét.

Megjelentek Erdészeti kísérletek, a földmivélsügyi m. kir. miniszter fenhatósága alatt álló m. kir. központi erdészeti kísérleti állomás folyóirata. Szerkeszti: *Vadas Jenő*. IX. évfolyam, 1—2. szám. Tartalom: A lucfenyőről (*Picea excelsa* Link.), *Bartha Abel*. Az erdőlések gyakorlati keresztülteléről, *Roth Gyula*. A szabédi m. kir. erdészeti kísérleti telep 1906. évben, *Véssé Mihály*. Az erdészeti kísérleti állomások nemzetközi szövetségének V. összejövetele, *Roth Gyula*. Kisebb közlemények. Intézeti ügyek. Hivatalos közlések. Megjelent *Selmeczbányán* 1907. — *Kereskedelmünk és iparunk az 1906. évben*. Kiadja a budapesti kereskedelmi és iparkamara. Különös rész. Tartalma: Ipar. Pénz- és hitelügy. Tőzsde. Közlekedés. Jogszolgáltatás. Függelék. (194 oldal.) — *Záróvizsgai jelentés az algyógyi m. kir. állami Kun Kocsárd gróf székegy földmivélsiskola — EMKE. alapítás — igazgatóságának az 1906—7. tanévről*. Az algyógyi földmivélsiskola tizenötödik tanévét fejezte be az idén és erről másfél ives füzetben számol be. A tanulók száma 57. A jelentésben négy kép is van, melyek az iskola látogatására kiránduló tordaaranyosmegyei kisgazdák, valamint az intézet növendékeit mutatják be.

Az árufelvétel korlátozása. A szállítóközönség igen nagy megpróbáltatásoknak van kitéve a vasutak részéről. Ha nincs mit szállítania a közönségnek, a vasutaknak nincs fuvarja, ha van szállítani valója, nincsen elegendő kocsija, mozdonya a vasutaknak. A magyarországi vasutak egyik a másik után korlátozza az árufelvételt. Előbb a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság, majd a kassa-odorbergi vasut, a m. kir. államvasutak, most a győr—sopron—ebenfurti vasut a kocsirakományi javak felvétele körül állít fel korlátozást. Azt hisszük, hogy legfőbb ideje volna a vasutakat arra szorítani, hogy üzemüket a szállító-közönséggel szemben zavartalanul folytassák minden fennakadás kizárásával.

Szarvasmarhadíjazások Sopronmegyében. A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület a folyó évben két helyen tartott igen jól sikerült szarvasmarhadíjazást, amely e megye igen magas fokozott szimmenthali szarvasmarhatenyésztéséről tett bizonyosságot. A díjazások közül f. hó 18-án volt a *nagycezeni*, 22-én a *beledi*. A *nagycezeni* díjazáson 80 darab szimmenthali jellegű szarvasmarha lett bemutatva és ebből 22 arra érdemes lett díjazva. *Beleden* 22-én tartott díjazás ugy a bemutatott állatok számát, mint azok minőségét illetően fényesen sikerült, amennyiben nem kevesebb mint 162 darab jellegre, küllemre és tejelékenységre egyaránt kiváló szarvasmarha lett bemutatva és ebből 30 darab díjazva. A díjazásra legtöbb állatot *Beled* községből, a legjobbakat *Páli* községből hajtották fel, azonkívül szépen voltak képviselve még *Kezöl*, *Szil*, *Mihályi*, *Vadosfa*, *Kisfalud* és *Edve* községek és versenyen kívül *Czirák* Béla gróf frieburgi tehenészete. Díjakat nyertek *Német János* (*Páli*), *Pálfi Sándor* (*Beled*), *Horvát Antal* (*Páli*), *Beled* község, *Illés Lajos* (*Vásárosfalu*), *Horvát Ferencz* (*Vicza*), *Takács Mihály* (*Vásárosfalu*), *Kovács József* (*Mihályi*), *Gacs János* és *Edvi Sándor* (*Edve*) és még mások. A díjazások elnöke *Rupprecht Olivér*, a gazdasági egyesület elnöke volt, a bíráló-bizottságok elnökei *Dávid Emil* és *Bauer Ottó*. A *beledi* díjazás a rendező-bizottság által igen szépen feldíszított téren a gazdák szép ünnepévé vált, amelyet a nagybirtokosok és

kisgazdák együttes részvételével tartott és emelkedett hangulatban lefolyt társasbéd követett. A díjazások a földmivélsügyi miniszter támogatásával rendezettek és azokon 1200 korona állami és gazdasági egyesületi díj és díszoklevelek osztottak ki. Pénzdíjakban csakis kisgazdák részesültek. A díjazásokon általánosan megállapítható volt az, hogy a *tejszövetkezetek* az állattenyésztés fejlesztésére milyen jótékony hatásuk van.

Zabszállítás a hadsereg részére. A debreczeni cs. és kir. katonaság részére 1908. jun. 1-től december 31-ig szükséges 9150 mmazza zab szállítására ajánlatok a termelőktől f. év október 7-ig elfogadhatók. Az ajánlatok a nagyváradi cs. és kir. élelmezési raktár hivatalában adandók be, hol a bérleti tárgyalás október 7-én fog megtartatni.

Zabszállítás a hadsereg részére. A m. kir. honvédség részére 1908. január 1-től december 31-ig terjedőleg szükségelt s ajánlati uton fedezetet nyelő zabszállítási hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Katonai átvevő állomások

Termény	Lugos	Arad	Baja
Zab q.	430	2970	3000

Írásbeli ajánlatok Lugoson okt. 31-ig, Arad és Bajára pedig október 15-ig adandók be a honvédség kezelőtiszti irodájában.

Kenyér- és zabszállítás a hadsereg részére. A kenyér és zabnak szerződészerű szállítása tárgyában

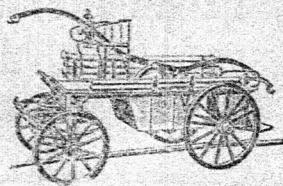
Trencsén	poszonyi	15-én
Nagyszombat		
Bazin-Modor		
Somorja		
Nezsider		
Szentgyörgy		
Trencsén-Teplicz		
Püstyén		
Esztergom	komáromi	16-án
Győr		
Hajmáskér		
Nagykanizsa	soproni	22-én
Közérg		
Kismárton		

tartatnak meg. Az ezen tárgyalásokhoz érvényes feltételek a poszonyi, komáromi és soproni katonai élelmezési raktáraknál betekintésre fekvő hirdetmények és a szállítási feltételek füzetében — mely utóbbiak díjmentesen kaphatók — foglaltatnak.

Állatdíjazás. A Komáromvármegyei Gazdasági egyesület f. hó 20-án Perbetén, 25-én Nagyigmádon díjazással összekötött szarvasmarha- és lókiállítás rendezett a kiállító kisgazdák és a népies állattenyésztés ügye irán érdeklődő intelligens gazdák élénk részvétele mellett. Mindkét kiállításon nagyszámu és a vármegyei állattenyésztés haladását élénken feltüntető állatokkal jelentek meg a kisgazdák, de a nagyobb tenyésztők is hajtottak fel tenyészetiük több egyedéből álló csoportokat. A vármegye legelőkelőbb gazdáiból álló bíráló-bizottság élén Kálmán Rudolf főispán és egyesületi elnök, továbbá Kürthy István vármegyei lótenyésztési bizottsági elnök állottak, akik minden egyes kiállított állatnál a kisgazdáknak nagy tanulságos, szakszerű bírálatot mondtak.

Lapunk mai számához csatolt „Fix” meszelő-gép prospektusra felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Gyász esetben ruhák feketére soron kívül festetnek Haltenberger Béla ruhafestőgyárában, Kassa.

WALSER FERENCZ

Tűzoltási szerek- és szivattyuk-gyára, harang- és fémdöntőde.

Budapest, VI., Csángó-utca 6B.

Telefon Budapest 95-50. Sürögnyozim: Walsér, Csángó-utca Bpest

NYILTTÉR.

≡ Szuperfoszfátot ≡
Stassfurti kaintot
Stassfurti kálitrágyasót

40% kálitartalommal, továbbá
 >>> mindennemű egyéb <<<<

műtrágyaféléit

>>>>>> azonkívül <<<<<<<<

≡ Rézgáliczot ≡

(98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

"HUNGÁRIA" műtrágya, kánsav és vegyi ipar részv.-társ.
BUDAPEST, V. ker., Fürdő-utca 8. sz.

AKI SZABADALMAT akar szerezni, az forduljon TÖRÖK LÁSZLÓ
 HITES SZABADALMI ÜGYVIVŐHÖZ
 (KIR. TÖRVÉNYSZÉKI HITES SZABADALMI ÜGYVIVŐ)
 BUDAPEST, VII., Rákóczi-(Kezsepi)-ut 30. szám.
 Telefon 87-02. 85-6. Telefon 87-02.

Péterfy bácsi könyvei

gyermeknek.

Székely mesék } Színes kötésben sok
 Virág mesék } képpel darabja I.—K.
 Czigány mesék }
 Petőfi regék (képpel, 10 kötés) — 60 K.

Fejlesztőknek.

Góbságok. II. kiadás. (140) I.—K.
 Közös sors. Reg. II. kiad. (2.—) I.—
 A góbe a gazdaságban. (2.—) I.—
 Árak postadíjjal együtt értendő.

Czím: Péterfy Tamás író, Bpest, IX., Köztelek.

Termésjelentések.

(1907 szeptember 26.)

Arad. A kukoricatörés és burgonyaszedés általában közepes eredménnyel helyenként már befejeztetett, néhol azonban még folyamatban van. Az esőhiány az őszi vetési munkákat nagyon megnehezíti.

Baja. Tartós száraz időjárás mellett megkezdtek a tengeritörést és szüretet; tengeri és bor elegendő és jó minőségű lesz. Szántásra és vetésre eső kellene.

Débrecezen. Az utolsó napok esője a szőlőre jó hatással volt, az időjárás hűvösre vált.

Győr. Az időjárás szép, a tengeritörés, burgonyaszedés, vetés és a többi mezeti munkák zavartalanul folynak.

Kaposvár. Az időjárás drült, éjjel hideg, helyenként +10-ig lehül. Esőre volna szükség. A tengeritörésre való kilátások elég jők, kat. holdanként 18—20 q-t várnak. Burgonyából 45—50 q. várható k. holdanként.

Léva. Az időjárás hűvös és száraz, eső volna kívánatos. Az őszi vetést megkezdették, de a száraz idő miatt lassan halad, a tengeritörés és a burgonya szedése folyamatban van, igen jó termést ad; a szőlő igen jól érlik, jó borra van kilátás.

Losoncz. Az eső hiánya miatt az őszi vetés nagyon gyérén indul meg.

Miskolc. Az időjárás nappal enyhe őszi, sőt már deres éjjelek is voltak, szántás-vetéshez eső kellene ismét.

Nagybecskerek. Az idő az egész héten át mérsékelt meleg volt, az esték és reggelek hűvösök. Mező-azdaink még mindig kukoricatöréssel vannak elfoglalva. A termés átlag 10—12 mm. kat. holdanként.

Nagykanizsa. Nagy szárazság uralkodik, a rozsvetés ritkán kel. A buzavetés folyamatban van, a kukoricatörés is megkezdődött, csak közepes termés várható. A burgonyát szedik, nagyrészen apró. Repcetermésünk a szokásosnál jóval kevesebb.

Nagyszentmiklós. A tengeritörés még — a későbbben erőt, — de a szár hordása is folyamatban van. Az átlagos tengerihozam 8 mm-ra tehető. A szőlőkben foly s itt-ott már vége felé jár a szüret. A termés hozamát közepesnek mondhatni.

Nagyszombat. Az őszi vetés javában foly, habár nagy szárazság uralkodik. A tengeritörést helyenként megkezdtek. A burgonya szedése folyamatban van, nagyon jól fizet. A szőlő jó termést ígér.

Nyíregyháza. Éjjelenként erős a hideg; 24-én reggel a minimál hőmérő éjjeli — 30 jelzett. Állandóan száraz, sőt szeles az idő. A vetések nagyon nélkülözik az esőt.

Nyitra. Az időjárás hideg, de szép és derült, pedig esőre nagy szükség volna. A tengeritörés eredménye átlag 10 mm. A rozsvetés befejeződött, a buza vetése foly.

Pancsova. A tengeriszedés javában foly, holdanként átlag 10 mm. termelt.

Szatmár. A tengeritörés mindenütt folyamatban van, a termés gyenge közép, burgonya hozama jó közepes, valamint a dohányé is Julius 12-ike óta számottevő eső nem lévén, semmi leelő nincs, a jóság mihamarabb jászora szorul a takarmányszükséghez.

Sopron. Az időjárás szép, de tartós szárazság van; kiadós esőre volna szükségünk. Tengeritörés kielégítő.

Temesvár. Az időjelző száraz meleg idővel biztat továbbra is.

Versecz. Esőhiány miatt nem lehet még a búzát alászántani. A kukoricatörés még talán 8 napig eltart.

Zalaegerszeg. A vetési munkák folyamatban vannak. A korai vetések kikelték; eddig még a szárazság rossz hatása a kelő vetéseken nem észlelhető. A szüretelést általánosságban megkezdtek, a minősége kitűnő. Ma volt az első dér, mely a fejletlenebb kukoricákban némi kárt tett.

Zenta. A tengeritörés folyamatban van és meglehetősen jó termést ad. Szárazság következtében igen rossz a szántás őszi alá. Az őszi búzát már kezdik vetni.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Napljelentés a gabonátözsdeiről.

1907 szeptember 27.

Csendes irányzatban változatlan áron elkelt 30,000 q buza.

Rozs csendes.

Arpa és zab változatlan.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 23 K. — f., 1000 mm. 80 k. 23 K. 40 f. 6-buza, 500 mm. 78 k. 22 K. 70 f. felső, 100 mm. 78 k. 22 K. 90 f., 400 mm. 78 k. 22 K. 90 f., 500 mm. 78 k. 22 K. 80 f., 300 mm. 78 k. 22 K. 90 f., 500 mm. 78 k. 22 K. 75 f., 400 mm. 77 k. 22 K. 70 f., 500 mm. 77 k. 22 K. 80 f., 500 mm. 77 k. 22 K. 80 f., 100 mm. 77 k. 22 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 22 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 22 K. 90 f., 200 mm. 77 k. 22 K. 80 f., 200 mm. 77 k. 22 K. 75 f., 1900 mm. 77 k. 22 K. 60 f., 100 mm. 75 k. 22 K. 55 f., 200 mm. 76 k. 22 K. 40 f., 200 mm. 75 k. 22 K. 30 f.

Pestvidéki: 500 mm. 78 k. 22 K. 60 f., 1000 mm. 78 k. 22 K. 60 f., 700 mm. 78 k. 22 K. 60 f., 300 mm. 77 k. 22 K. 40 f., 150 mm. 76 k. 22 K. 40 f., 100 mm. 75 k. 22 K. — f.

T-Becse: 200 mm. 76 k. 22 K. 70 f.

Bácskai: 100 mm. 77 k. 22 K. 60 f., 150 mm. 76 k. 22 K. 50 f., 150 mm. 75 k. 22 K. — f. úszkós.

Fejérmegyei: 1500 mm. 78 k. 22 K. 60 f., 200 mm. 78 k. 22 K. 60 f.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 77 k. 22 K. 30 f., 500 mm. 76 k. 22 K. 30 f.

Kalocsai: 1750 mm. 77 k. 22 K. 60 f.

Ujvidéki: 700 mm. 79 k. 23 K. — f., 1500 mm. 76 k. 22 K. 40 f.

Arpa: 500 mm. 15 K. 50 f., 400 mm. 15 K. 40 f., 200 mm. 15 K. 40 f. kof. par.

Rozs: 450 mm. 19 K. 30 f. 3 óra kpf. par.

Zab: 600 mm. 16 K. 20 f., 600 mm. 16 K. — f. kocsi, 100 mm. 16 K. — f. kpf. par.

Előirányzatok.

(Déli zárlat.)

Buza októberre	22-20 K.
" 1908 áprilisra	"
Rozs októberre	19-20 "
Zab októberre	15-00 "
Tengeri 1908 májusra	13-50 "

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

A BUDAPESTI GYAPJU-AUKCZIÓKRA,

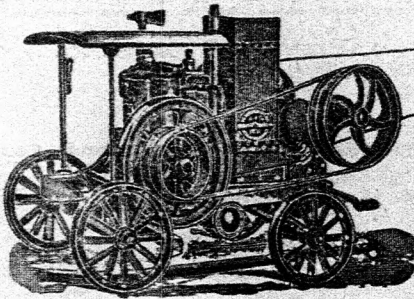
melyek idei második sorozata f. évi október hó 9-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felkötött és „Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT
HELLER M. S. TÁRSA
BUDAPEST, V., Erzsébet-ter 13.

MEZEI EGÉREK. A Fuchsol-labdacsok feltétlenül hatásosak, méregmentesek, olcsóbbak mint bármely mérge-anyag. 1 kg. (10.000 labdac) 3 K. 10 kg. 25 K. 50 kg. 100 K. Ajánlják a cs. kir. Földmiveltügyi Minisztérium, Országos Földmiveltési tanács és a hatóságok. „FUCHSOL” vegyszeti laboratórium, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38. 8895

OBERURSELI MÓTORGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG OBERURSEL

Iroda és raktár: Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72/H.

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

LEGLCSŐBB HAJTÓERŐ A „GNOM” BENZIN-PETROLIN-MÓTOR

3000-nél több üzemből könnyen kezelhető. Villanyos gyújtással. Okl. gépész felesleges. Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. Magyar levelezés. Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Ardmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitra megye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehérmegye).

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1907 szeptember 26-án.

Piac	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben				Élősúly mm. koronákban								
											marha-hus	borjúhus	sertés-hus	birkahus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus	I.	II.	I.	II.		
						100 kilogrammonként										100 db							
korona értékben																							
Arad	21.-	17.-	14.20	14.-	12.60	4.50	5.-	320	—	5.50	160	144	200	160	180	160	130	80	65	100	80	120	90
Baja	20.60	17.60	14.40	14.60	13.40	6.-	6.-	280	220	5.-	144	140	148	140	140	132	124	62	60	110	106	104	100
Békés-Csaba	22.20	15.40	14.20	14.20	10.80	6.-	6.-	220	180	4.50	144	136	200	180	144	—	120	80	70	100	80	96	80
Debreczen	21.-	17.60	13.80	15.40	9.60	—	4.20	320	240	6.-	160	144	200	144	176	152	120	76	66	92	—	—	—
Eszék	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Győr	21.40	18.50	16.80	16.40	—	4.80	4.-	260	240	6.-	156	144	180	160	160	144	104	86	72	96	88	110	96
Kaposvár	21.80	16.-	17.80	14.-	13.50	2.-	2.20	280	240	5.20	162	158	190	180	150	145	100	80	74	110	100	108	—
Kassa	21.40	20.-	15.-	16.-	15.-	3.60	4.-	300	—	6.-	160	152	160	150	140	120	86	80	90	88	90	86	—
Léva	20.40	16.80	16.60	16.40	13.-	5.-	5.-	280	200	6.-	136	128	180	160	144	136	112	86	76	96	84	110	96
Losoncz	21.60	19.20	17.-	17.-	15.20	4.50	5.50	180	140	6.-	136	128	160	152	144	136	88	70	64	100	92	136	128
Miskolcz	22.-	19.-	15.-	17.-	15.-	—	2.-	200	170	6.-	144	136	168	160	160	152	112	78	46	90	86	134	122
Nagybecskerek	20.40	18.-	13.20	14.80	13.-	6.-	5.50	256	200	5.-	136	132	160	144	144	128	112	70	60	88	80	96	90
Nagykanizsa	20.60	18.-	16.-	16.-	14.-	3.50	3.60	280	240	5.-	160	130	170	140	156	140	112	84	70	80	70	102	94
Nagyszében	22.50	18.-	13.50	15.-	14.50	3.-	4.-	272	220	6.-	160	136	130	120	136	128	120	74	60	—	—	86	80
Nagyszentmiklós	21.40	16.-	13.-	14.-	13.-	6.50	6.50	220	200	5.-	144	140	176	—	136	—	140	90	80	100	—	48	40
Nagyvárad	22.-	17.60	14.60	16.50	13.-	6.-	6.-	280	220	5.-	144	136	200	180	160	152	104	84	66	—	—	130	120
Nyiregyháza	20.80	18.10	15.-	14.90	14.-	4.60	4.80	200	170	—	144	136	168	152	144	136	104	80	72	88	76	128	120
Nyitra	20.40	18.50	18.-	16.20	16.-	4.-	4.60	280	180	6.60	128	120	160	140	152	144	112	80	76	100	90	104	88
Panesova	20.-	—	12.20	14.30	12.40	10.-	12.-	280	260	7.-	136	128	160	140	142	128	120	84	76	80	76	100	96
Pápa	21.10	18.40	16.60	16.-	16.-	3.40	3.20	190	180	5.-	120	116	160	140	130	110	—	76	70	80	76	90	86
S.-A.-Ujhely	21.-	18.-	14.60	15.40	13.-	4.40	5.20	280	250	6.-	136	128	160	152	152	108	112	—	—	94	90	102	98
Sopron	20.40	18.80	16.50	15.80	—	4.-	4.-	240	220	6.-	180	140	250	180	200	160	—	98	70	110	92	118	98
Szatmár	21.40	18.20	14.60	15.-	13.-	4.80	5.20	230	220	6.-	156	152	184	180	152	144	—	—	—	—	—	—	—
Szentés	21.-	—	14.-	15.-	12.-	4.-	5.-	360	280	5.-	128	—	160	—	150	—	96	72	68	80	—	124	—
Szolnok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Temesvár	21.20	18.20	14.-	14.60	12.80	5.80	—	—	—	5.-	160	—	200	—	164	—	—	90	—	100	—	90	—
Uj-Arad	20.80	17.-	14.20	14.-	12.60	4.-	4.50	300	—	5.-	136	128	160	152	144	128	112	75	60	90	70	110	85
Versecz	21.20	19.-	14.50	14.10	12.70	5.-	6.-	240	—	5.-	148	—	180	—	140	—	110	80	76	110	—	104	—
Zenta	21.-	18.-	13.40	14.80	13.40	6.-	6.-	240	230	6.-	136	134	160	150	136	136	120	70	66	110	100	90	86
Zalaegerszeg	20.50	18.-	17.-	15.20	—	6.-	5.-	280	240	7.-	128	120	148	140	128	120	100	68	60	80	76	96	88

Nemzetközi gabonapiacz 1907 szeptember 24-től 1907 szept. 28-ig.

	Kelet	Határidő										Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wilson	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessa	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago	
Effektív árak																	
Buza	27	23.80	20.98	24.60	23.30	27.73	22.78	19.86	17.80	19.23	18.25	Szept. Október	23.52 ²	21.01 ¹	25.98	22.58	17.82
	24	23.-	20.93	24.70	23.70	27.14	22.78	19.74	17.80	19.23	18.25	Szept. Október	23.76 ²	21.09 ¹	26.52	22.78	17.80
Rozs	27	19.20	—	20.10	20.70	25.07	17.66	—	—	—	18.02	Szept. Október	20.40 ²	—	24.02	17.66	—
	24	19.20	—	20.20	20.60	24.78	17.66	—	—	—	18.02	Szept. Október	19.24	—	23.78	17.76	—
Zab	27	16.50	—	17.40	16.40	23.01	—	—	—	—	—	Szept. Október	16.76 ²	—	20.21	—	—
	24	16.60	—	17.60	16.30	23.01	—	—	—	—	—	Szept. Október	15.72	—	20.08 ¹	—	—
Tengeri	27	13.70	—	14.90	16.60	19.17	—	13.98	12.08	12.05	—	Szept. Október	13.58 ⁴	15.18	18.01	—	12.32
	24	13.70	14.13	15.-	16.70	18.88	—	—	12.08	12.05	—	Szept. Október	13.60 ⁴	15.12	17.76	—	12.08
Árpa	27	15.75	—	21.-	19.50	24.19	—	—	—	—	—	Jegyzet: 1) decemberre, 2) 1908 márczius, 3) 1908 április, 4) 1908 májusra.					
	24	15.75	—	21.-	20.-	24.19	—	—	—	—	—						

Globe Separator

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket készítő- és turbina-hajtásra, ugyancsak mindenféle tejjáztató gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjáztató gép- és eszkozyár FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI. ker., Jász-utca 7. szám.

»Svéd Globe Separator« | Vajkivitel!

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat és túrót évi kötés mellett korlátlan mennyiségben a legmagasabb áron vesszük át.

Arjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

VFOLYAM.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1907. szept. hó 27-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekben 130 szekér réti széna, 50 szekér muhar, 18 szekér zsupszalma, 3 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zababükköny, köles stb.), 800 zsák szecska.

A forgalom élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 700—800, muhar 760—860, zsupszalma 600—700, alomszalma 580—600, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 540—620, zababükköny —, lóhere —, zöld luczerna —, köles —, sarju 680—710, szalmaszecska 640—680. Összes kocsiszám 210. Összes súly 252,000 kg.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Lóheremag. Amerika ismét magasabb árakat jelentett, úgy, hogy ott az árak eddig még sohasem léteztek magasságot értek el. Európa már két év óta az amerikai piactól függetlenítette magát s csak akkor érvényesítheti befolyását, ha nagyobb vételmegbizásokat küld Európába. Ez évben azonban, úgy látszik, hogy az egész világnak gyenge termése van. Franciaország gyenge közép-termetű jelez. Olaszország irányzata rendkívül szilárd, amiből az o-tani termés kedvezőtlen eredményére következtethetünk, Oroszország, Románia s a többi keleti országok szintén kedvezőtlenül nyilatkoznak a termésről. A gyenge világtermésre való tekintettel az irányzat rendkívül szilárd, a kereslet élénk s minden piacra kerülő áru könnyen elhelyezést talál.

Luczernamag irányzata csendes. Az európai termés általában jól sikerült s így az árak alakulása esősorban Amerika szükségletétől függ. Reméljük, hogy a felesleg nagyrészt ott el lehet helyezni.

Az általános pénzüke hazánkban a kisebb vidéki helyeken érezte a leinkább hatását s több helyről panaszkodnak a gazdák, hogy főleg a kisebb mennyiségben termelt és nagyobb értékű magvakat nem tudják megfellelő árak mellett értékesíteni. A magvaknak nem is a vidéki kereskedők a legjobb vásárlói, mert így 3—4 kézen megy keresztül az áru, míg a fogyasztóhoz jut s így természetesen, hogy a gazda nyereségében a teljes értékhez nem juthat, legkevésbé azonban a mai nyomorító pénzüke mellett. A legegyszerűbb megoldása ennek, hogy a gazda a mag eladásával — bármily kis mennyiségről van szó — a tulajdonképpeni érdekképviselethez forduljon, amely esetben a mai nehéz viszonyok közepette is magja tényleges értékét kapja meg.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Lóheremag nagyaránkás, arankamentesítésre alkalmas, Luczernamag szép sárga színű, kereskedelmi áru, Baltaezim, Biborheremag minőség szerint, Mák, Bükköny.

Szeszüzlet.

Nagy kereslet és gyér készletek folytán a szeszüzletben e héten is szilárd irányzat uralkodott és a szeszárak ismét drágábban zárnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 162—163. K., adózatlanul 63.—64. K.

Riesztőszesz adózva 161 koronáig, adózatlanul 62 K. azonnali és szeptember-októberi szállításra.

Denaturált szesz változatlanul szilárd és hordóval együtt 52—53 K.-ig kelt el.

Mészapuzás... szesz ad termelési időszakaiban szállítva. K.-ig kelt el új termelési időszakban szállítva.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 58:50—59:50 K.

Budapesti jegyzés

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Finomított szesz adózva, adózatlan, Riesztőszesz adózva, adózatlan, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Fa- és erdőtermékek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete heti jelentése.)

Utolsó jelentésünk óta az üzletmenet nem változott, nagyobb kitések nem fordultak elő, az állandó fogyasztás pedig változatlan áron fedezte szükségletét.

Fenyőfaanyagok. Kiseb tételek szilárd áron vásároltak prompt szállításra, nagyobb eladások nem fordultak elő.

Keményfák. Az üzlet főgyufaanyagokban cserdes, kínálat csekély, kereslet is alig van, árak változatlanok. Faszén. Bő kínálat m-llett kevés vételkedv mutatkozik. Eladások nem igen fordultak elő.

Tűzifa. Jó kereslet mellett szilárd áron vásároltatott.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruszükségletének jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. A disznózsír-üzlet a lefolyt héten kielégítő kínálat híján meglehetősen szűk mederben mozgott. Az irányzat változatlanul igen szilárd volt. A szalonnautletben nem mutatkozik változás.

Jegyzések: I. r. fehérrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb, kocsirományok vételénél, nehéz minőségű 132—133 K. Könnyebb minőségű 130—131 „ I. r. perzselt (paraszt) szalonna 150—151 „ I. r. pestvárosi disznózsír, nagy hordókban 156—157 „ 100 kg.-ként, minden levonás nélkül.

Borzület.

(A M. M. Sz. borértékesítési osztályának jelentése.)

A szüret már több helyen megkezdődött. Az ideai borok minősége jónak ígérkezik, mután szép őszi idők van; a mennyiségre azonban 1/3—1/4 részével a tavalyihoz képest kevesebb.

Az uradalmi tételek nagy része már augusztus és szeptember hónapokban eladatott relative jó árak mellett. Uradalmi homoki borokért 32—40 kor. fizettek hl.-ként minőség és vidék szerint.

Csepelzsigeti parasztmust ára 30—32 kor. hl.-ként, készlet azonban nincs már.

Verscezen a szüret megkezdődött. Az árak 21—22 kor. hl.-ként. Szegeden a mustot és ujbort 32—34 kor. hl.-ként.

Lulza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére Budapest, 1907 szeptember 26-án. Netto-árak 50 kg.-ként. Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul. Köztelek nélkül.

Table with 2 columns: Szám and Price. Items include Ar K., Rozslisztárak, K.

Liszt, őrlemény és erőtakarmányok

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malomok átlagos bursziszat jegyzései 100 kg.-ként Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Table with 2 columns: Szám and Price. Items include Ar E., Rozslisztárak.

A többi erőtakarmánycikkek árai a következők voltak Budapestben szákkal, teljes waggonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include (koromban) „ prompt”, Őszi finom korpa 1907 szept.—decz., „ koromban”, Rozskorpa névlegesen, Árpakorpa, Malomkonkoly, Budapesti gyári repcepogácsa zsák nélkül, Derby malassze ab Hatvan zsák nélkül, Szárított moszlék, Malátacsira, Répaazelet.

Budapesti lóvásár

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1907. szeptember 26-án.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Jobb minőségű hátszló, Könnyű kocsló (jukker), Nehéz (hintós), Igás (nyugatívér), Fonny, Fuvároslovak, Parasztllovak, Alárendelt minőség.

Eladatlan maradt 235 drb

Irányzat: élénk.

Budapesti szarómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1907. szeptember 26-án.

Fölhozott:

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Magyarországból élő borju, Magyar élő borju (rugott), Magyarországból élő bárány, Élő gödölye, Szurott gödölye, Ausztriából élő borju (galicziai), Magyarországból szurott kecske.

Eladatlan maradt 274 drb élő borju, — drb rugott borju, — drb élő bárány, — drb leszurtt bárány. Irányzat: lanyha, az árak változatlanul maradtak.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1907. szeptember 23-án

Felhajtattott:

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Magyarországból, Szerbiából, Összesen.

Eladatlan maradt — drb juh, — drb kecske

Á r a k:

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Hízott ürű, Feljavított juhok, Kiverő juhok (anya), Kisorolt kosok, Durva szőrű.

Irányzat: lanyha, az árak 2 fillérrel emelkedtek.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1907. szeptember 26-án.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Fölhajtás összege, Uj felhajtás, Mult vásárról visszamaradt, Veszteglőből szerb, Összeg, Eladatlan maradt, Származási hely szerint, Magyar eredeti, Magyar tarka, Bivaly, Horvátors. marhák, Boszniai marhák, Összeg.

Á r a k

(100 kilogr.-kint élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben.)

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Magyar hizott ökör, Tarka hizott ökör, Szerbiai ökör, Tehén, Bika, Növendékmarha, Bivaly.

Irányzat: a felhajtás 4 drbbal több, mint a mult héten, az irányzat élénk, az árak elsőrangú minőségűeknél 2—3 K.-val, a középminőségűeknél 1—2 K.-val emelkedtek, má minőségűeknél változatlan, csupán a bivalyok ára 2—4 K.-val hanyatlottak mm.-ként.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.

1907. szeptember 19-én.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Heli felhajtás összege.

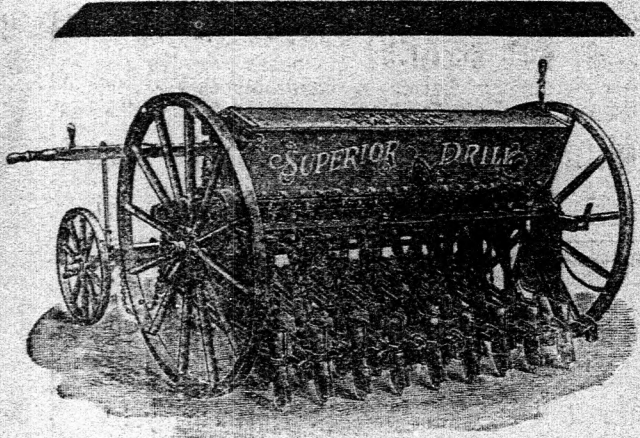
Table with 2 columns: Item name and Price. Items include koronákban, ruhás sertésruhás.

28-ig.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Chicago, Arak.

7. szám. Termelt vajat mennyiségét.

Superior Sorvetőgépek

—!!! Legjobb tolókerékrendszer!!!—
 !!! Tessék közelebbi leírást kérni!!!

Finom-, szántás-, esukló- és rétboronák.

Egy- és többvasu ekék.
 Háromtagu és egytagu hengerek.
 Triórök. Mütrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 6A

Gőzszéplőkezeltek 12 HP.-ig. — Ipari mozdonyok 200 HP.-ig.

Gazdák
figyelmébe

50% olcsóbb

m. kfr. szab. mint bármely más világító anyag a

pyroleum
világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már

több ezer uradalomban bevezettetett.

Számos elismert levél általam betekinthető. Próbák kioldmányok 2 korona utánvót mellett. Kivánatra prospektus ingyen és bérmentve.

Degen Jakab

Budapest, IX. Ker., Közraktár-utca 28

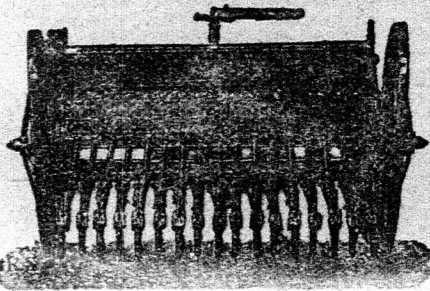

Számos kitüntetés.	Sok kézi munkaerőt lehet megtakarítani a gazdaságoknak köz- ponti vizellátásával.	Elsőrangú referenciák.
<h2>Törs és Ormai</h2> <p>mérnöki iroda és gyár</p> <p>Budapest, Kolozsvár, VIII., Szilágyi-utca 3. Jókai-utca 12. sz.</p> <p>Készít korszerű szivattyu és vízműveket és vízvezetékberendezéseket uradalomak, gazdaságok, gazdasági épületek részére, önműködő itatóvályukat istállók részére, továbbá központi fűtési és vízvezeteki berendezéseket kastélyok, növényházak, kertészetek részére.</p>		
Felvilágosítások díjtalanul.	Modern fürdő- és klozet-berendezések, szökőkutak stb.	Szakszerű tervek és költségvetések.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktára

Budapest, V., Váci-körút 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen idényre: **SACK RUDOLF** elismert kitűnő gyártmányait, **aczélekeit, vasboronáit, könnyű és szilárd sorvetőgépeit, szecs kavágó-, répa-**

vágó-gépeit. Kézi, jár-gány- és gőzhajtásra alkalmas tehermozgató járműveit, „Westfalia” mütrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb szerkezetű takarmánypároló-készülékét s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Az őszi trágyázáshoz az elismert „LÖHERE” védjegyű

THOMASSALAKLISZT

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavas mütrágya.

Minden növényhez alkalmazható. — Árjajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál.

LÁSZLÓ MARCZELL BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 65.

a csehországi Thomasművek magyarországi vezérképviselője.

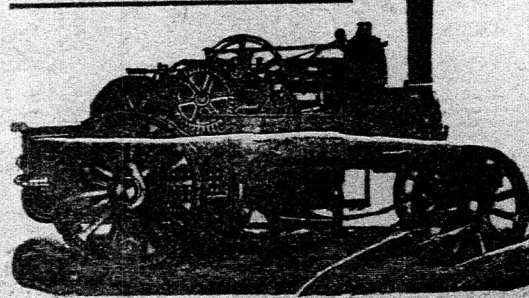
Óvakodjunk a külföldi THOMASSALAK utánzatoktól.

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Boroszló •• Budapest

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Kedvezményes árak és tisztelt feltételek.

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít!

6029

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
 Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

kastélyok, villák, uradalmak, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kaszárnyák, templomok, iskolák községek és kisvárosok részére.
Költségvétés ingyen minden kötelezettség nélkül.

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül! Nem acetylen! Legegyszerűbb kezelés! — Robbanás veszélye kizárva! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok és szabadalmak. Számos kinttettetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz r.-t. Arad.
iroda és raktár: BUDAPESTEN, VI. ker., Andrássy-ut 17.
TELEFON 28-60.

Legjobb tejfőző a BALTIK

BALTIC-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és részesül mindenütt elismerésben, mert a legtükéletesebb és legmodernebb tejfőző, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIC kezelést még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, szerencsétlenségnek eleje vétegett és a géprészek sem romlásnak, sem piszkolódásnak mincsenek kitéve.

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern készleparátorokról írt bróúrunkat.

" A Baltik " **RADIATOR**
Készíti a legjobb és legtükéletesebb vajat.
Szenzációs találmány.
(Lásd ismertetést a "Köztelek" 70-es számában.)

Baltic Separator Részvénytársaság
magyarországi vezérképvisellete
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 8. szám.
Telefon 52-58.   Telefon 52-58.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

Bámulatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány!
Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánynyal!

Vadkárók ellen!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/11.

ajánlja kizárólagosan **Hungária sodronyfonatát**, mint a legtükéletesebb és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeinél fogva feltétlenül mindenütt alkalmazott sodronykerítést. A s. 616-s mezőgazdasági névrendkívüli fonat és világsszabaddalommel védett találmány előnyei: **Olcsóság!**
Horganyozott vassodronybot készült. (nem kell befesteni):
körülbéli 5 centiméter lyukbőséggel,
készletben: 1, 1 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterozásban.
Sodronyeroség: 1 2 1 4 1 6 1 8 2 2 2 2 5 2 8 mm.
Ár □-méterenkint: 40 50 60 70 80 94 112 132 fillér.
Körülbéli 3x5 centiméter (hosszuk) lyukbőséggel:
Készletben: csakis 1 méter magasságban,
Sodronyeroség: 1 2 1 4 1 6 1 8 2 2 2 2 5 2 8 mm.
Ár □-méterenkint: 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.
Csomagolásért, töladásért és közlelál költségekért számított □-méterenkint 1 fillér, de egy külöleményű legálább 50 fillér.

Célszerűség: A fonat elegendő súrú levés, még apró baromfi áthatolását is meggátolja: felső és alsó szélét pedig szűrókak, tehát az átmásztat megnehezíti. A fonat csavart szálal — mint vékony sodronyötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képesség; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak össze- és szétváltása miatt, a kerítés 1/2 méter és 75 cm. magas fonat kapható az 1 m. és 1 1/2 m. magasság közepén való átvágása révén.

Könnyű kezelés: Kézrel megvárva, egyszerűen a fadusokhoz szegezhető horony zott ketős-szegekkel, a fonat sima és fesszes marad. Ez által a fonat bármikor le- szerdhető és más helyen ismét felérőltető. A fonat beszerkesztéséhez ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tükés- so ronny alkalmazva, a kerítés tetesés szerint nem mozgatható. — A horganyozott tükés sodrony ára méterenkint 8 fillér, 6 cm. tüsketevolaággal.

Számos elismerőívél áll rendelkezésre!
Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat; csinos és erős kirkótt kapukat és ajtókat, valamint nyaraló- és lakóházakerítéseket és sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, kosarakat, magtár-ablakrostályokat, ökr-szajtkosarakat, szikrafogókat, szőlőcogonyos- rostákat, esőplégekbe való gabonaszályosó-hengereket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

HONI IPARI

A kőszavári erdőterészi országos mezőgazdasági kiállításon I. díjjal, aranyéremmel kitüntetve. — A nagyváradi mezőgazdasági kiállításon elsőmő oklevél újításokért!

Szabadalmazott „Losonczi Drill“

tolókeres sorvetőgép, munkaközben beállítható, alul és fölül vető szerkezettel, szabadalm. magbeboronálóval.

Első Losonczi Mezőgazdasági Gépgyár
BASCH és TARJÁN mérnökök LOSONCZ
Árjegyzék kívántra ingyen és bérmentve. — Kizárólagos vetőgépgyár.

ALFA-SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI GÉPGYAR.

Iroda, raktár és gyártelep: BUDAPEST, VI., LOMB-UTCZA 11. SZÁM.

Alfa-Laval Separatórok (tejfőző gépek) kézi- és erőhajtásra.

Ujdonság!
1907. évi mintájú separatoraink a jelenkor legtükéletesebb főzőgépei. Nagy munkabírásuk, élesen főlöznek, bámulatol könnyen jarnak. Kérjen prospektust.

Tejszállító kannák, Fejődények, Tejhütők, Előmelegítők és pasztörizáló készülékek, Vajköpülő és vajgyártó gépek, A sajtgyártás eszközei, Tejvizsgáló készülékek, Mindenemű tejgazdasági eszközök és gépek legjobb kivitelben.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése és ujjáalakítása.

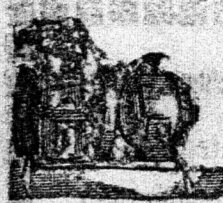
770 első díj, több mint 600,000 Alfa-separator az egész világon. Árjegyzékek, tervek, költségvetések bérmentve.

BIRTOK

keresők és eladók :: figyelmebe!

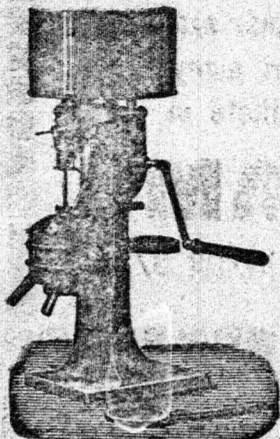
Aki birtokot előnyösen venni vagy eladni, bérelni vagy bérebevenni óhajt, forduljon bizalommal a **Mezőgazdasági Áru- és Hitelforgalmi vállalat**hoz
Telefon 80-53. Budapest, VI., Teréz-körut 15. szám. Telefon 80-53.

Villanyvilágítás önálló teleppel

kastélyok, gazdasági épületek, gyárak, szállodák számára saját rendszerünk szerint. Kombinálható vízvezetékkel és gazdasági üzemmel. Számos elsőrangú referenzia.

Kimerítő ismertetéssel, árajánlattal szolgál — **SIGNER F. és R.** mérnöki és elektrotechnikai vállalat — Budapest V., Kálmán-utca 15. TELEFON 63-01.

Eredeti „MELOTTE” tejcentrifugák

a világ legrégebbi és legjobb tejfőtöltőgépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefűzés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 125,000 darab van napi használatban az egész világon. Óránkénti munkaképesség 125—500 liter kézhajtásra. Magyarországi képviselő

GEITTNER és RAUSCH
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 8.

ELADÓ BIRTOK.

427 magyar hold, a budapest-bécsi fővonalától 13 kilométernyire, jó országút mentén, 8 hold gyümölcsös, 4 hold szőlő új gazdasági épületekkel, cselédlakásokkal.

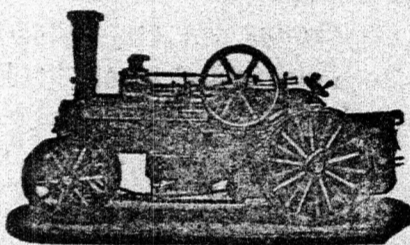
az új eselédörvénynek megfelelően építve, egészen új kényelmes urilak.

Czim a kiadóhivatalban „G. T. 6693.” a. alt.

6693

(Közvetítők kizárva.)

DEHNE Fr. gőzekegyára Halberstadtban.

Gőzekemozdonyai hézagpótló fontos utásokkal vannak ellátva. Az eddigieket minden irányban megelőzik. Versenyképes árak, kedvező fizetési feltételek.

Vezérképviselet:

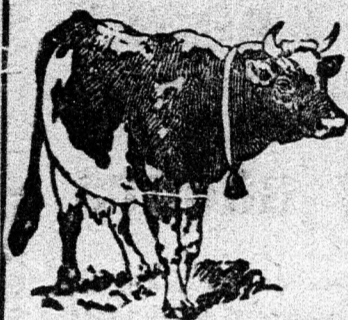
TIMÁR EDE, Budapest, Lipót-körút 28.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
ezalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, aszénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapások, szecsavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1900. évi párisi világkiállításon „Grand Prix”.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K. 1.40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor
Csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: **TORÓK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrassy-ut 26.

:: Kiadó birtok ::

kb. 1040 (1200 □) hold birtok, mely áll 700 szántó, 260 erdő és legelő, 80 rétből, f. évi október 1-től, jó karban lévő gazdasági épületekkel és uri lakkal bérbeadó. Ertekezni lehet a tulajdonosnál: **Özv. Braun Mátyásné Sirok, Heves megye.** Vasutállomás helyben.

6698

Gazdák Biztosító Szövetkezet

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.

Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával... 1.970.340 — kor.
Tartalékok... 764.780-16 "

Összesen: 2.735.104-16 kor.

1901 évi felesleg	80.348 — kor.
1902. " "	59.782-26 "
1903. " "	109.331-73 "
1904. " "	72.438-23 "
1905. " "	61.730-60 "
1906. " "	39.243-65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál. Az igazgatóság.

ST. EGIDI-I GŐZEKE-SODRONYKÖTELEK

garantált legjobb minőségben

200 és 240 kg. törési szilárdsággal négyzet mm-ként

a legnagyobb tartóssággal bírnak. Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre állanak. Rendes méretű kötelek készletben tartatnak. — Ajánlatokkal szolgál a St. Egidi-i sodronykötélgyár képviselője:

KUZMÁNY A. KÁROLY Budapest, V., Lipót-körút 15. Telefon 90-83.

Haszonbérbe

adatik 1908. évi október 1-től tíz évre Arad megye Apatelek község határában fekvő Pintlaki puszta, mely áll mintegy 800 hold szántó, 120 hold legelő s kaszáló, 35 hold major stb.-ből mind kis holddal (1100 □-öl) számítva.

Ajánlatok az évi bérösszeg feltüntetésével ez év október hó végéig **mélt. gróf Szapáry István ur czimére Alberti-Irsára (Pestmegye)** küldendők.

Bérleti feltételek megtudhatók **az urad. intézőségnél Borosjenőn, Arad megye.**

6711

Uradalmi intézőség.

Dr. BERNOLÁK KÁROLY

szepesharaszti gazdasága előjegyzést elfogad:

1907 őszén szállítandó

friz kosokra és juhokra

Árajánlatot levélben küld

folyó év szeptember hó elején szállítandó **hatsoros HEINRICH-féle rozsa**, mely 1905-ben 21-szeres, 1906-ban 18-szoros termést adott. A rozsa ára: 100 kg.-kint bruttó netto helyett ab Markusfalva állomás 30 korona. — Rendelésnél féltérték előlegként beküldendő.

Megrendelések **Dr. BERNOLÁK KÁROLY, HARASZT, Szepes megye** címre kéretnek. 6592

A műtrágyázási Idény beálltával ajánlom a legkitünőbbnek elismert

eredeti WESTFÁLIA

műtrágya-szórógépeket,

melyekkel mindenféle műtrágya, akár száraz, akár nedves, tetszésszerűtlen mennyiségben legegyszerűsebben vethető el.

PROPPER SAMU

gazdasági gépraktár Budapest, V., Váci-körút 52. sz.

6613

HOFFMANN ARNOLD, bécsi gabonatorzsdei ügynök széleskörű összeköttetéseivel fogva elvállalja **mindennemű gabonák és magvak eladási közvetítését.**

Összeköttetése van a monarchia s a külföld legnagyobb vásárlóival s ennélfogva **eladásokat az elérhető legmagasabb árakon képes eszközölni.**

Mintázott ajánlatokat, a mennyiségek megjelölésével kér a következő címre:

Arnold Hoffmann, Wien, II/4, Productenbörse.

Sürgőnyezim: Arnold Hoffmann, Wien—Productenbörse.

6'08

PÉNZ

Olosó törlesztés- és váltóközlőket pénzügyintézetnél gyorsan lebonyolítunk.

Nagyobb birtokot és erdőt keresünk sürgős megvételre.

Ügynökök díjaztatnak.

Válaszbélyeg.

Neuschlosz Testvérek

törvényszéki bejegyzett cég

Budapest,

Andrássy-ut 15., I. em.

Telefon: 94—53. (interurban.)

Szatmár,

Deák-tér 7. sz., I. em.

Telefon: 18. sz. (interurban.)

Mindenemű gazdasági cikkek beszerzési forrása.

Gazdasági könyvviteli
nyomtatványokat //
levélpapírokat // //
borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos
kivitelben készít //

“PÁTRIA”
IROD. VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST //
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel készséggel szolgálunk. "

Gőzeke acetylen-lámpák

éjjeli gőzszántáshoz!

Nagy időmegtakarítás! ■ Nappali világítás!

Bárdi József automobil r.-t. Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Elismerő levelek.

Szives megkeresésére van szerencsénk értesíteni, hogy gőzekénkhez Öntől vásárolt acetylen-lámpák jól beváltak.

Szászberek, 1906. márczius 1-én.
Szászbereki uradalom.

Ezennel készséggel elismerjük, hogy a gőzeke garnitúrákhoz szállított acetylen-lámpák teljesen megfelelnek a kifizőtt czélnek.

Debreczen, 1906. február 28.

Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete.

B. soraira válaszólag készséggel kinyilatkoztatjuk, hogy az Ön által szállított acetylen gőzeke-lámpa-készlettel ugy használhatóság, mint czél-szerűség tekintetében teljesen meg vagyunk elégedve.

Macs, 1906. márczius 5.

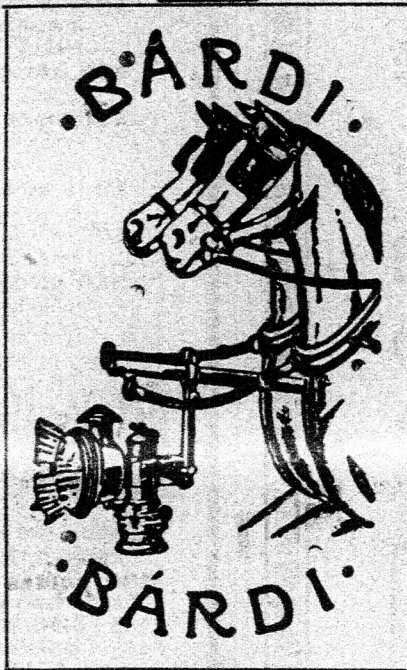
Macsi uradalom.

Mult hó 27-én kelt b. levelére válaszólv, szives tudomására adjuk, hogy gőzekéinkhez szállított acetylen lámpákkal ugy használhatóság, mint gondos, szolid szerkezetük következtében teljesen meg voltunk elégedve.

Az ekén eleinte fáklyát és kézilámpákat használtunk, de később ezeket is acetylen-lámpával cseréltük ki.

Rudna, 1906. márczius 1.

Polakovits Mátyás bérgazdasága.

Következő uradalmak: an már használatban:

Derekegyházi uradalom, Derekegyháza.

Dréher Antal uradalma, Martonvásár.

Herez Kálmán Fia, S.-A.-Ujhely.

Gróf Károlyi Imre uradalma, Csongrád-Mágocs.

Lederer Arthur és Károly uradalma Csóka.

Macsi uradalom, Macs.

Nagybecskereki Gőzeke-Szövetkezet, Nagybecskerek.

Polakovits Mátyás uradalma, Rudna.

Gróf Szirmay György központi uradalma, Szerencs.

Gróf Sztáray Sándor uradalma, Nagymihály.

Lovag Schoeller uradalma, Léva.

Schwarz Jakab uradalma, Okány.

Springer-féle uradalom, Felső-Jattó, utolsó posta Tornócz.

Schillinger E. J., Hódmezővásárhely.

Szászbereki uradalom, Szászberek.

Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete, Debreczen.

Vésztői uradalom, Vésztő.

Weinberger Bence uradalma, Varannó-Csemernye.

!Már megjelent!

A

NÉP BARÁTJA

naptár

1908-ik évfolyama

a tavalyi évfolyamhoz hasonló tartalommal és sokszínű boricékban.

Bolti ára 50 fillér.

**Tizenkét darabot
:: :: 5 koronáért küldünk.**

Sziveskedjék megrendelni és cselédsége között szétosztani.

„PATRIA” részv.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedése

Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Sziveskedjék kivágni és I. vevőlapra ragasztva beküldeni

A „PATRIA” gazd. szakkönyvkereskedésétől

Budapest,
IX., Üllői-ut 25. szám

Megrendelek utánvétellel ..... példány

„A nép barátja” naptára 1908-ik évfolyamát.

Hely .....

aláírás.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatát tűzi ki a belterjesebb és az eddiginél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszerű gazdasági berendezés alapjául szolgáló üzemtervet. Elvállalja a gazdaságok állandó felügyeletét és ezek ügyének ellenőrzését. **Tanácsot ad a gazdasági számviteli könyvek berendezésénél, vezetésénél és azok lezárásánál.** Elvállalja a gazdaság számvitelének felülvizsgálását vagy állandó ellenőrzését. Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi zárlatokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít.

Tanácsot ad a birtokbérbeadásnál, valamint mindennemű mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben.

Gazdasági ügyekben jogi tanácsot szolgáltat és vitás ügyekben a választott szakbírói tisztelet elvállalja. Birtok és mindennemű mezőgazdasági értékecséleket végez.

A nála bejelentett eladó és bérbeadó birtokokat törzskönyvileg nyilvántartja.

Gazdatisztereket és egyéb képzetesebb gazd. személyeket keresőket nyilvántart.

Nyilvántartásra bejelentetett:

- Eladó birtok:**
- 200 m. hold** Zalában, a 8. lator partján, emeletes 14 szobás kastélyal, árnyas kerttel, gyönyörű kilátással. Kifutó utak, vasutállomás 10 perc. Fűrdőtelepnek igen alkalmas. 1198
  - 543 m. hold** Zalában, egészséges helyen, vasutállomás a birtokon szeszygyárral, téglavetéssel, cementárnyárral, iparvágány s méreggel, urilakkal. Bármikor átvehető. Bastieg bérbeadó. Tulajdonos: Zatharozky, Túrje. 1858
  - 197 m. h.** piliscsabai vonalon, fővárostól 39 km-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesujfalra, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csütrökkel, magtárakkal, 2 nagy pinczéval, 5 szobás lakás üveges zárt verandával. 1858
  - 1407 m. hold** Somogyban, vasutállomástól 6 km-re, szeszygyárral és gőzmalommal. 8608
  - 200 m. h.** sik fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő g. épületekkel. 3849
  - 370 m. hold** Sárosmegyében, melyből 310 hold erdő, urilakkal és 5 h. diszkerttel, kövesut mentén. 3743
  - 100 k. hold** körüli I. o. bacsikai föld, 15 percnyire a vasutállomástól, jó utakkal, a Ferencsatornától 8 percnyire, urilak és gyümölcsösökkel. 3881
  - 500 m. hold** Szatmár megyében, vasutállomástól 2 km-re, kényelmes urilakkal. 4129
  - 1015 k. hold** Torontálban a Tisza és vasut mentén, köves uttal, egészséges avagy csakis egy körülbelül 600 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130
  - 606 kat. hold** Érmelléken, vasutal 7 kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold dohányengedélyvel, kellő lak- és gazdasági épületekkel. 4011
  - 211 magy. hold** I. oszt. szántóföld (kerti talaj) Temesvártól 2 km-re, országút mellett, 10 szobás lakóházzal, 150 drb marhára való istállóval, tejgazdaságra kiválóan alkalmas. Esetleg bérbeadó. 4011
  - 1005 m. hold** Békés megyében 4 h. kerttel, 35 kat. hold dohányengedélyvel, vasutállomástól 3 1/2-5 km., kellő gazdasági épületekkel. 4001
  - 400 m. h.** J.-N.-K.-Szolnok megyében, várostól 5 km. kellő gazdasági épületekkel és lakóházzal. 4701
  - 280 m. hold.** Budapesttől fővonalon gyorsal 1/2 óra, vasutállomástól 4 km-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. hold erdővelletőséggel. 4706

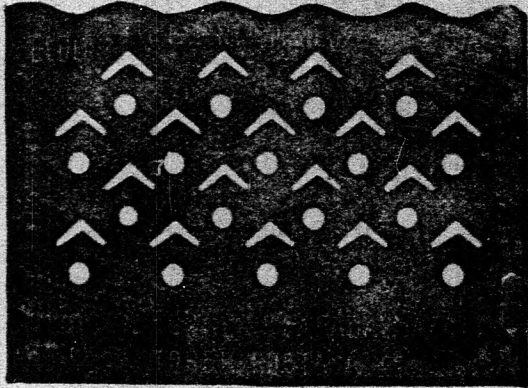
- Birtokvétele:**
- 200 m. h. birtok** 30-40 km-nyire a fővárostól. 455
  - 400-800 m. holdas** jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel.
- megvételre kerestetik:**
- Kisebb birtok,** szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 2016
  - 400-1000 holdas** birtok, melynek nagy része vágható erdő. 2016
  - 1000 holdig** cserébe fővárosi házárt, egy tulnyomóan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 587
  - 400 holdas** birtok Abauj megye déli részén. 3378
  - 2-300 h. birtok,** jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasut közelében. 3960
  - 200 holdas** birtok urilakkal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982
  - 10-15000 hold** erdőbirtok az ország északnyugati részén. 3982

- Bérbeadó birtok:**
- 350-550 m. h.** Pusztatúrpáztón (vasut, posta, telefon) lakóházzal és gazdasági épületekkel bérbeadó 8-10 evre. 4701

- Birtokbérlet:**
- 4-600 holdas** bérlet, piacshoz közel, vasut mellett. 4475
- kerestetik:

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

Az OMGE. üzemosztálya.

Dorn József-féle szab. törekrosta

mindennemű cséplőgéphez, pótszalmerázóhoz, alsó tisztító szerkezetéhez.

Körülbéli 10,000 darab forgalomban.

1905. évi augusztus hóban mélt. gróf Wenckheim csorvái uradalmában 500 korezt buza cséplésnél 247 kg. szemet takarított meg a farostával szemben, amit a Békésmegyei Gazdasági Egylet igazol. Bel- és külföldi gyárosoknak szállítom. Szab. törekrostámért teljes felelősséget vállalok.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napl próbára küldeni és vizsgafeladatni, ha nem jobb és tartósabb, mint bármely másfajta törekrosta.

Ajánlom új tányéros répvágóimat mindenféle nagyságban, legolcsóbb árak mellett, ozkorrepafejet és bármilyen levéllel vagy répat kifogástalanul vég. Használt cséplőgarnitúrákat állandóan veszek és eladok jóállás mellett. Árappal, bővebb felvilágosítással szolgál.

DORN JÓZSEF gépműhely-tulajdonos, Békés-Csabán.

Bérlet lejártá folytán az „Ihárosi Bérgazdaság“-ban (Iháros, posta és távirat Ihárosberény)

10 darab jármosbivaly és 124 darab elsőrendű magyar jármos rudasökör,

esetleg majoronkinti részletekben is, **eladó.** Vasutállomás Curgó, hova venni szándékozóknak kívánatra kocsi küldetik.

6702

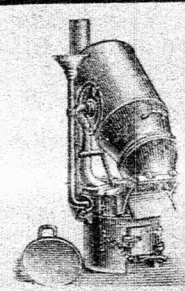
Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendű tenyészetből, deczemberi tenyészképes

kanok

eladók **KORNSTEIN TESTVÉREK-nél, NAGY-SZALONTÁN (Pata puszta).**

6119

Világhírű takarmány-orszüllesztők. Reform füllesztők. Kazánkályhák. Burgonya-mosogópek. Kütő tütkályhák, Helion szabad.

Előnyösen és olcsón szállítja a legnagyobb speciálista műhely, az

Első horowitzi kályha és takarmányfülesztő különleges gyár, vasöntőde és emallozó gyár

HOFMANN OTTÓ
Horowitz, Böhmen.

Ajánlatok kívánatra ingyen és bémentve. 6691 Megbízható ügynökök kerestetnek.

Eladó francia magbuza.

A mikosdi uradalomban eladásra kerül „Vilmorin-Andrieux“-tól beszerzett eredeti vörös szemű „Bordeaux“ buza **után-termés**, mely faj több éven át kiprobálva a kedvezőtlen téli időjárásoknak, valamint az idej nagy hőségnek kitűnően ellentállott s nagy hozama miatt is tovább termelésre nagyon ajánlatos még gyengébb talajra is. Ára vevő zsákjaiban szállítva 100 kgr.-kint 24 korona, ab zalabéri állomásunk, vételára előre fizetendő. Mintával és bővebb felvilágosítással szolgál:

Uradalmi intézőség, Mikosd, per Zalabér.

6566

Haszonbérlet.

800 magyar hold, melyből 600 hold szántó, a többi rét és legelő, Gömörmegyében, Rimaszombattól 30 percnyire **12 évre bérbeadó**, instrukció átvehető. Ajánlatok október hó 5-ikéig

dr. Jármy István, ügyvéd

czimére **Budapest, Ferencz-József-rakpart 27. sz. küldendő.**

6689

OLCSÓ UJ HORDÓK!

Kitűnő minőségű új hordók gyárfelosztás miatt olcsó árban eladók, 400 litertől 1200 liter nagyságig. Ugyanott kádárműhely és szerszámok eladók.

6999

Bajor Sándor Székelyhid, Bihar megye.

Magyar királyi államvasutak.
203,383 907. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a az 1908. évi január hó 1-től deczember hó 31-ig esetleg a következő két évben, tehát az 1910. év végeig évenként szükséges: 3000 métermázsza csepű, 3000 métermázsza jutafonal és 400 métermázsza tisztított kender szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogában állandó a fenti mennyiségektől 25%-a erejéig többet, vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is; egy vagy három évre is.

Az ivenként egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lezárandók és cég pecsétjével lepecsételendők és legkésőbb 1907. évi október hó 22-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtandók be, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénzképen az ajánlott anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1907. évi október hó 21-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek; a csepű szállítására vonatkozó 40322/92. sz., a jutafonalak szállítására vonatkozó 94683/92. számú és a tisztított kender szállítására vonatkozó 40322/92. sz. különleges feltételek.

A pályázat és szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgató-ág anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál és valamennyi üzletvezetőségéknél megszerezhető.

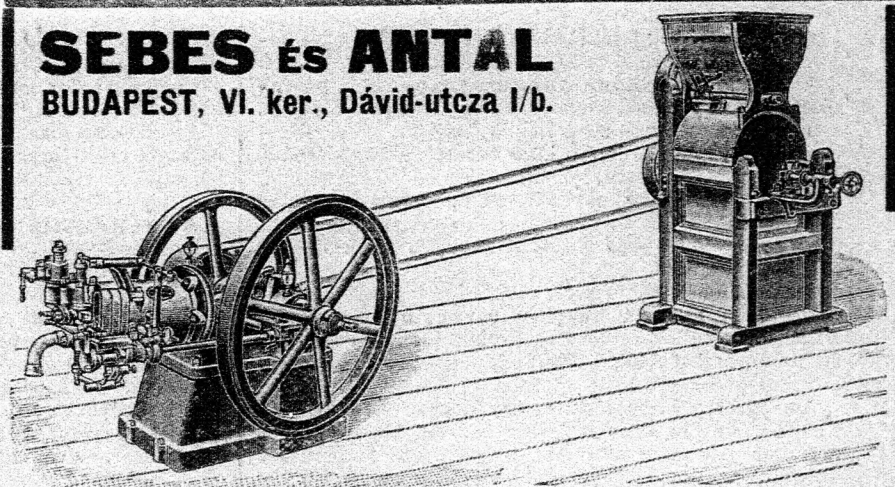
Az anyag- és leltárbeszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg postán is megküldi.

Budapest, 1907. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

SEBES és ANTAL
BUDAPEST, VI. ker., Dávid-utca 1/b.

Ajánljuk

6894

eredeti **RENAUER-féle** motorjainkat és függőleges köves darálóinkat.

Árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje 1907—1908. évre.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényes nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A Budapest keleti p. u.—bruck—királyi-hídi vonalon a bicskéről este 7 órakor Budapest keleti pályaudvarra induló személyvonat forgalmon kívül helyezték.

Kamaraerdő megállóhelyen az összes személyvonatok megállása megszüntetett.

A Budapest nyugati p. u. esztergomi, buda-császfürdő—óbudai és almásfüzítő—esztergomi vonalakon Dorogról—Budapest nyugati p. u.-ra reggel 5 óra 50 perczkor érkező új hajnali és Budapest nyugati p. u.-ról este 8 óra 55 perczkor Esztergomba induló új esti vonat helyezték forgalomba.

A Dorogról—Budapest nyugati p. u.-ra reggel 7 óra 25 perczkor érkező vonat Esztergomból kiindulól fog közlekedni és onnan reggel 5 óra 8 perczkor fog indulni.

Az Esztergomról—Budapest nyugati p. u.-ra délelőtt 8 óra 35 perczkor érkező vonat később fog közlekedni s Budapest nyugati p. u.-ra délelőtt 10 óra 10 perczkor fog érkezni. E vonat Kenyérmezőmajor állomáson csatlakozást nyer Almásfüzítő felől. Ugyanígy a Budapest nyugati p. u.-ról reggel 6 óra 30 perczkor induló vonat Kenyérmezőmajoron az Esztergomról délelőtt 8 óra 19 perczkor Almásfüzítőre közlekedő új vonathoz az Almásfüzítőről délután 4 óra 10 perczkor Esztergomba közlekedő új vonat pedig Kenyérmezőmajoron Budapest felé fog csatlakozást találni.

Az Almásfüzítő—Esztergom között forgalomba helyezett két új vonat, azonkívül Almásfüzítőn Győr és Budapest felé is nyer csatlakozást.

A Budapest nyugati p. u.-ról délelőtt 9 óra 5 perczkor Püspöcsabára és a Püspöcsabáról este 8 óra 55 perczkor Budapest nyugati p. u.-ra induló ünnep- és vasárnapi vonat megszüntetett, a délutáni, illetve esti budapest-püspöcsabai ünnep- és vasárnapi vonat azonban bezárólag november hó 17-ig forgalomban marad.

A Budapest nyugati p. u. esztergomi vonal menetrendjének megfelelően a buda-császfürdő—óbudai vonal menetrendje is módosul.

A kecskeméti—fülöp-zállási vonalon a Fülöp-zállás és Izsák között közlekedő hajnali vonatpár megszüntetett.

A budapest—marcheggi vonalon a Budapest nyugati p. u. varról reggel 7 óra 20 perczkor Zsolnára induló és az onnét este 9 óra 45 perczkor Budapestre érkező gyorsvonatok Perbete állomáson ismét rendszeresen fognak megállítani; a Budapest nyugati p. u.-ról este 6 óra 55 perczkor Zsolna felé induló gyorsvonatnál Vác állomáson a tartózkodás megszüntetett.

A folyó évi nyári menetrend életbeléptetése alkalmával Budapest—Ersékújvár, Budapest—Párkány-Nána, Budapest—Nagy-Maros, Budapest—Vác és Budapest—Rákospalota—Ujpest között forgalomba helyezett naponkénti, illetve vasár- és ünnepnaponkénti vonatokat megszüntetnek.

A Budapestről este 7 óra 50 perczkor Nagy-Marosra induló és az onnét éjjel 10 óra 45 perczkor Budapestre érkező személyvonatok forgalma Vác és Nagymaros között szintén megszüntetett, Budapest és Vác között azonban e vonatok október és április hónapokban közlekedni fognak.

A Budapestről este 7 óra 15 perczkor Rákospalota-Ujpestre induló és az onnét este 8 óra 20 perczkor Budapestre érkező vonatok forgalma a november hó 1-től március 31-ig terjedő időre a rákospalota—ujpest—dunakeszi—alagi vonalra is kiterjesztetik.

A párkány-nána—garamberzenczei vonalon a jelenleg Balassa-Gyarmat felől Csátára érkező és onnan Balassa-Gyarmatra induló vonatok a párkány-nána—csatái vonalra ismét közvetlenül Párkány-Nánáig, illetve már Párkány-Nánáról kiindulól fog közlekedni.

Az ersékújvár—privigyei vonalon a jelenleg Nagybecskényről—Nyitraig személyszállítással közlekedő délutáni teher vonat csak Nagytapolcsánytól—Nyitraig fog utasokat szállítani.

A körmené—németújvári vonalon minden hétfőn és csütörtökön mindkét irányban egy-egy új vegyesvonat közlekedik, csatlakozással Körmenen, Budapest, Fehring és Muraszombat felől, illetve Budapest, Fehring és Muraszombat felé.

Az ukk—balatonszentgyörgyi vonalon a Keszthelyről—Balatonszentgyörgyre reggel 4 óra 16 perczkor érkező és az onnét reggel 5 óra 11 perczkor Keszthelyre induló vegyesvonat forgalma megszűnik.

A budapest—miskolc—lawoczné és a miskolc—kassai vonalon a Lawocznéről délután 12 óra 2 perczkor induló és Budapest keleti p. u.-ra este 9 óra 55 perczkor érkező gyorsvonat megállása Aszódon megszüntetett, ahelyett a Kassáról délután 5 óra 16 perczkor induló és Budapest keleti p. u.-ra

éjjeli 10 óra 20 perczkor érkező gyorsvonat állított meg rendszeren Aszódon.

A Sátoraljaújhelyről—Csapig jelenleg csak minden kedden és pénteken közlekedő, és Sátoraljaújhelyről délután 1 óra 20 perczkor induló személyszállító tehervonat naponta személyszállítással fog közlekedni.

A garamberzencze—selmeczbanyal vonalon egy új személyvonatpár helyezték forgalomba, mely Selmeczbanyáról este 6 óra 4 perczkor indul, Garamberzenczre este 7 óra 31 perczkor érkezik.

Ellenirányban Garamberzenczről este 8 óra 42 perczkor indul és Selmeczbanyára éjjel 10 óra 25 perczkor érkezik. E vonatok Garamberzenczén csatlakozást nyernek Ruttra és Budapest felé és felől.

A miskolc—tornai vonalon közlekedő és Miskolcra este 7 óra 2 perczkor induló motoros vonat Sajósenye feltételes megállóhelyen rendszeren megállított.

A miskolc—füleki vonalon Miskolcra éjjel 11 óra 20 perczkor Bánrévén induló tehervonatnál a személyszállítást megszüntetett.

A vámosgyőr—gyöngyösi vonalon a Gyöngyösről reggel 4 óra 8 perczkor induló személyvonat megszüntetett, helyette egy Gyöngyösről reggel 4 óra 53 perczkor induló, és Vámosgyörkre reggel 5 óra 22 perczkor érkező személyvonat helyezték forgalomba.

A bánréve—ozdi vonalon egy új személyvonat helyezték forgalomba, mely Ozdról este 7 óra 22 perczkor indul és Bánrévén este 8 óra 1 perczkor érkezik; azonkívül a Bánrévéről reggel 5 órakor induló és Ozdra reggel 6 óra 14 perczkor érkező tehervonat személyszállítást rendezték be.

A budapest keleti p. u. kolozsvár—predeáli és Budapest keleti p. u. arad—tövisi vonalakon a Budapest keleti p. u.-ról délután 2 órakor induló és Arad-Tövisen át Predeálra reggel 6 óra 11 perczkor érkező, valamint a Predeálról este 9 óra 12 perczkor induló és Tövis-Aradon át Budapestre délután 1 óra 10 perczkor érkező gyorsvonatok forgalma bezárólag november hó 15-ig Budapest és Predeál között azontul pedig csak Budapest és Brassó között tartatik fenn.

A Kolozsvárról délután 1 óra 5 perczkor Székelykocsárdra, valamint Székelykocsárdról délután 4 óra 52 perczkor Kolozsvárra induló gyorsvonatoknál a személyszállítást a téli évad alatt is fenn tartatik.

A Nagykátáról este 8 óra 3 perczkor Budapestre induló gyorsvonatnál a személyszállítást megszüntetett.

A Máriaradnáról Aradra ünnep- és vasárnapokon, valamint a radnai busz napokon, közlekedő és Máriaradnáról este 8 óra 40 perczkor induló vegyesvonat október hó 14-ével forgalmon kívül helyezték.

Az Aradról—Máriaradnára délelőtt 10 óra 15 perczkor és délután 5 óra 51 perczkor, valamint Máriaradnáról—Aradra délután 12 óra 57 perczkor és délután 5 órakor induló tehervonatoknál a személyszállítást megszüntetett.

A püspökladány—körösmezői vonalon a Maramarosszigetről—Körösmezőre délután 4 óra 48 perczkor induló, valamint a Körösmezőről—Maramarosszigetre délelőtt 9 óra 38 perczkor induló és Maramarosszigetre délelőtt 11 óra 48 perczkor érkező személyvonatok forgalmon kívül helyezték.

A Püspökladányról éjjel 1 óra 22 perczkor Körösmező felé induló, valamint a Körösmezőről délután 1 óra 35 perczkor Püspökladány felé induló személyvonatoknál Haláp és Barantóhegy megállóhelyeken a megállás megszüntetett.

A debreczen—szerencsi vonalon jelenleg csak Ujfehértótól—Debreczenig közlekedő és Ujfehértóról reggel 5 óra 19 perczkor induló motoros vonat már Nyiregyháztól kiindulól fog közlekedni, honnan reggel 4 óra 49 perczkor fog indulni és Debreczenbe a jelenlegi érkezési időben fog érkezni.

Az ellenirányban Debreczentől—Nyiregyházig egy új motoros vonat helyezték forgalomba, amely Debreczenből éjjel 10 óra 40 perczkor fog indulni és Nyiregyháza éjjel 12 óra 20 perczkor fog érkezni.

A székelyhid—szilágyoslyói vonalon Székelyhid és Margita között irányonként egy-egy új személyvonat helyezték forgalomba. E vonat Székelyhidről délután 2 óra 27 perczkor indul és Margitára délután 3 óra 42 perczkor érkezik. Ellenirányban az új vonat Margitáról délután 12 óra 40 perczkor indul és Székelyhidra délután 1 óra 57 perczkor érkezik. Mindkét vonat közvetlen csatlakozást nyer Székelyhidon Nagyvárad és Ermhályfalva felé, illetve felől.

A Budapest nyugati p. u. orsoval vonalon a keleti expressz vonatok Kecskeméti állomáson rendszeren megállítanak.

A Budapest nyugati p. u.-ra délelőtt 9 óra 15 perczkor és délután 1 óra 15 perczkor érkező, valamint a Budapest nyugati p. u.-ról délután 2 óra 25 perczkor és éjjel 10 óra 10 perczkor induló gyorsvonatok Alberty-irsa állomáson nem, ahelyett Monoron fognak rendszeren, illetve feltételesan megállítani.

A Szegedről reggel 6 órakor Budapestre induló gyorsvonatnál a tartózkodás Szatymazon megszüntetett.

A Budapestről jelenleg este 7 órakor Orsovára induló személyvonat Budapestre csak este 8 óra 5 perczkor fog indulni és Szegedre éjjel 1 óra 14 perczkor fog érkezni. E vonat Szegedtől változatlan marad.

Budapest és Monor között egy-egy új helyi vonat helyezték forgalomba, mely Monorról reggel 4 óra 37 perczkor indul, Budapestre reggel 5 óra 45 perczkor érkezik; az ellenirányban pedig Budapestre este 6 óra 45 perczkor indul és Monorra este 7 óra 54 perczkor érkezik.

E vonatok közlekedtetése folytán a Czegledről reggel 3 óra 20 perczkor Budapestre és Budapestre este 6 óra 30 perczkor Czegledre induló vonatok Maroson, Üllön, Kerlekaján, Vecsésen, Pusztaszentlőrinczi kavicsbányán és Pusztaszentlőrinc nyaralón nem fognak megállítani.

Szeged és Kiskunfélegyháza között a helyi forgalom igényeinek kielégítése céljából mindkét irányban egy-egy helyi vonat fog közlekedni. E vonat Szegedről délelőtt 8 órakor indul Kiskunfélegyházra délelőtt 9 óra 45 perczkor érkezik, az ellenirányban pedig Kiskunfélegyházról délután 5 óra 35 perczkor indul és Szegedre este 7 óra 20 perczkor érkezik.

A jelenleg Szegedtől—Nagykikindig személyszállítást berendezett és Szegedről délután 1 óra 27 perczkor induló tehervonat Zombolyáig fog személyszállítással közlekedni.

A Temesvár—Józsefvárosról jelenleg délután 2 óra 55 perczkor Orsovára induló személyvonat Lugosig korábban fog közlekedni és pedig Temesvár—Józsefvárosból délután 2 óra 40 perczkor fog indulni és Lugosra délután 4 óra 28 perczkor fog érkezni. E vonat menetrendje Lugostól tovább változatlan marad.

A temesvár—báziási vonalon a Bázisról délelőtt 9 óra 55 perczkor induló személyvonat Szokolovác—Vracsevgáj 444 sz. őrház, Vöröstemplom 439 sz. őrház, Podporány 425 sz. őrház, Vattina 409 sz. őrház és Liget 385 sz. őrház megállóhelyeken nem fog megállítani.

A nagykikinda—karlovi vonalon a Nagy-kikindáról délután 4 óra 28 perczkor Karlovára induló és a Karlováról este 7 óra 50 perczkor Nagy-kikindára induló személyvonatok megszüntetnek.

A zombor—obecsai vonalon a Zomborból—Obecsére jelenleg délután 12 óra 35 perczkor induló személyvonat Zomborból csak délután 4 óra 35 perczkor fog indulni és Obecsére este 8 óra 34 perczkor fog érkezni.

A vinkoveze—brezkal vonalon a Brezkaról jelenleg este 6 óra 4 perczkor induló vegyesvonat onnan már délután 4 órakor fog indulni.

A temesvár—j. város—nagyszentmiklósi vonalon a Temesvár—Józsefvárosról jelenleg délután 4 óra 30 perczkor Nagyszentmiklósi felé induló vegyesvonat Temesvár—Józsefvárosról már délután 3 óra 45 perczkor fog indulni.

A budapest keleti p. u. fiumei vonalon a Fiuméből délután 2 óra 5 perczkor Delniczére induló, valamint éjjel 10 óra 30 perczkor Delniczéről Fiuméba érkező vasár- és ünnepnaponkénti vonatok megszüntetnek.

A sárbogárd—szekszárd—bátaszéki vonalon a Sárbogárdról jelenleg reggel 4 óra 38 perczkor induló személyvonat reggel 5 óra 15 perczkor fog indulni, és Bátaszékre délelőtt 9 óra 39 perczkor fog érkezni. Ellenirányban a Bátaszékről jelenleg délelőtt 10 óra 15 perczkor induló személyszállító tehervonat onnan korábban, azaz délelőtt 10 órakor fog indulni.

A kaposvár—mocsolád—siófoki vonalon a Siófokról jelenleg délután 12 óra 51 perczkor induló vegyesvonat 10 perczcel korábban, azaz délután 12 óra 41 perczkor fog indulni, Kaposvárra azonban később, vagyis este 7 órakor fog érkezni. Ellenirányban a Kaposvárról jelenleg délután 3 óra 25 perczkor induló vegyesvonat korábban, azaz 3 óra 20 perczkor fog indulni és Siófokra később, azaz este 9 óra 44 perczkor fog érkezni.

Tab—Siófok között a Siófokról délelőtt 11 órakor Tabra induló személyvonat megszüntetett, helyette egy esteli vonat helyezték forgalomba, mely Siófokról este 8 óra 33 perczkor indul és Tabra este 9 óra 45 perczkor érkezik.

A somogyszob—balatonszentgyörgyi vonalon a Balatonszentgyörgyről jelenleg éjjel 3 óra 50 perczkor induló vegyesvonat korábban azaz éjjel 3 óra 23 perczkor fog indulni és Somogyszobra reggel 6 óra 15 perczkor fog érkezni. Ellenirányban a jelenleg somogyszobról délelőtt 8 óra 10 perczkor induló vegyesvonat helyett egy személyvonat fog közlekedni, mely Somogyszobról reggel 8 órakor fog indulni és Balatonszentgyörgyre délelőtt 10 óra 56 perczkor fog érkezni.

E vonat Balatonkeresztúron csatlakozást nyer a déli vasutnak délelőtt 10 óra 46 perczkor Budapest felé induló vonatához.

Budapest, 1907. szeptember hó

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Melasse erőtakarmany és folyékony melasse

azonnali és őszi szállításra, répaszelet, korpa és összes erőtakarmanyok legolcsóbb napi árban szerezhethők be a

MEZŐGAZDASÁGI ÁRUHITELBANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL

BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCZA 5. SZÁM.

Bankosztály: előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknak személyi hiteli kölcsönöket kezes nélkül.

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szab. gazdasági gépegyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. • Gyár: Pozsony.

Magánjáratokat, gőzmozgonyokat, esélőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz, mint benzinlokomobilokhoz, szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonyakiemelőgépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legfőbbkétebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

Gazdaközönség figyelmébe

Ajánlom mint **erdélyi alkusz** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem **fármos és beállítani való ökrökben**, ugyazintén **1-2 éves ökrök-tínókban** és mindenféle súlyú sovány **sertésekben** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismerettségemmel fogva úgy vásárolok, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetíthetem.

6018

Kiváló tisztelettel

Sárgony és levélezim: Vermes Lipót, Kolozsvár

MELOCCO PÉTER

czementáru-gyár és építési vállalat részvénytársaság
Budapest, VI., Dévai-utca 21.

ELVÁLLAL mindennemű gazdasági építkezést, **czementbetonból és vasbetonból** u. m.: **istállókat, magtárakat, vitzartányokat, átereszeket, tej-, vaj-, sajt-gazdasági épületeket** stb. stb. **Költségvetést, terveket** ingyen készítünk. Ajánlunk továbbá **czementbetonból és vasbetonból: Marha- és ló-jászliakat, itató- és sertés-vályukat, ló-etető kagylókat és kutkagylókat.** ■ Nagyobb munkákat a helyszínen készítjük.

1906-ban a következő nagyobb gazdasági munkálatokat létesítették vasbetonból:

Frigyes főherceg ő fensége bélyei uradalmában: Vitzartányok és vasbetonfödémek istálló felett m²-ként 1500 kg. idegen terhelésre, magtárhelyiség czéljaira.

József főherceg ő fensége bicskei birtokán: Vasbetonfödémek m²-ként 650 kg. idegen terhelésre; vályuk és vitzartányok.

Nmáltóság Metternich Sándor hercegné herceghalmi és sárisápi birtokán: Vasbetonfödémek istálló felett 1300 kg. m² idegen terhelésre és szarvasmarha vályuk.

Nagyrovári gazdasági akadémiánál: Vasbetonfödémek m²-ként 600 kg. idegen terhelésre; vályuk és vitzartányok.

Máltóság gróf Wlitzek Frigyes ur szárdi birtokán: Vasbeton szarvasmarha-vályuk.

Máltóság gróf Eltz R. vukovári birtokán: Vasbetonfödémek 1500 kg. m² idegen terhelésre és vályuk.

Nagyságos Tükör Paula urnó daruvári birtokán: Vasbeton-bellezal.

Máltóságos Berg báró Kapuvár: Istálló-vályu stb. stb. 6025

ÚJ SZAKKÖNYVEK.

Tanulmány a berni szarvasmarháról: Hazai berni tenyészetek ismertetése. Irta Saccii dr. Kukuljevič József. Előszóval ellátta Monostori Károly. 39 ábrával. Ára K 2.—

Új cseléd-törvény. A gazda és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. XLV. t.-cz., 2-ik a végrehajtási rendeletekkel bővített kiadás. Ára K 2.— Külön a végrehajtási rendeletek K 1.—65

Az ezüst szörmenyul tenyésztése és értékesítése. Irta Hreblay Emil. Ára füzve K 2.—

Javaslatok az Alföld gazdálkodás javítására. Irta Forster Géza. Ára füzve K 2.—

Alkoholometrikus átszámítási táblázat. 75—100% igazi szeszfoku, hektoliterfokban kifejezett alkoholmennyiségnek megfelelő litermennyiség meghatározása. Kidolgozta Páldi Dezső. Ára vászonkötésben K 3.—

Méhtenyésztési kalauz a nép kaptárhoz. Irta Dömötör László. IV. átdolgozott kiadás, ára füzve K 1:50

A falu boldogsága. Irta Liptai Albert. Ára K 1.—50

A posvány. (The jungle). Regény az amerikai élelmiszerhamisításokról. Irta Upton Sinclair, fordította Baross Károlyné. Ára K 4:50.

A tudományos szocializmus csődjéről. Irta Bernát István. Ára K 1.—40

Aquáriumi tanulmány. Irta Krenedits Ferencz. Ára K 3.—

Előadások a cukorrépa termesztéséről. Előadták Cserhádi Sándor: Újabb tapasztalatok a cukorrépa termesztés köréből. Linhart György: A répa legfontosabb betegségeiről. Jablonowski József: Hadjárat a répabogarak ellen. Ára K 1:50

Az aprójószág nevelése és tartása. Irta Krolop Alfréd. Ára K 2.—

Magyar nők szakácskönyve. Saját tapasztalatai után összegyűjtötte és szerkesztette szopori Nagy Jolán. Ára K 4.—

Köbttartalom és súlytáblázatok. Négyszög és körkeresztmetszetű fák köbttartalmának és súlyának kiszámítása. Irta Nemes Győző. Ára kötve K 6.—

A gazdasági munkástörvény. Irta Bartóky József dr. Ára K 8.—

A mi nemzeti italunk. Irta Drucker Jenő. Ára K 3.—

Chemia gazdasági akadémiai hallgatók és gyakorló gazdák számára. Irta Ejury Lajos. Ára K 8.—

A szocializmusról különös tekintettel az agrármozgalmakra. Irta Matyasovsky Miklós. Ára 40

A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés. 79 rajzzal. Irta Molnár István. Ára vászonkötésben K 5.—

A zöldségstermelés. Irta Bouche J., magyarra átdolgozta Kardos Árpád. Ára K 2.—

A kertész ellenségei, vagyis azon állatok leírása, melyek a kertésznek a legérzékenyebb károkat okozzák. Irta Mayer Manó. Ára K 2.—

Házinyulenyésztés és értékesítés. Irta Andrásovich Géza. Számos képpel. Ára K 2.—

Táblázat a tejnek zsirtartalom utáni vagy kilogramm, illetve literenkinti fizetéséhez. Összeállította: Mesterovits Iván. Ára K 1.—

Pulykatenyésztés. Irta: Hreblay Emil. 48 ábrával. 2 teljeseen átdolgozott kiadás. Ára K 3.—

Gyakorlati tejgazdaság. Kézikönyv kisgazdák és tejszövetkezetek számára. Irta Dr. Koerfer István és Sierbán János. Ára K 2.—

Pinczeszövetkezetek üzletvitele, ezzel kapcsolatban a kettős könyvvitel ismertetése. Irta: Lederer Dezső. Ára K 4.—

Takarmanyozás. Kellner új elmélete szerint irta: Cselkó István. Vászonkötésben. Ára K 10.—

Mezőgazdasági kereskedelem. Irta: Krolop Hugó. Ára K 10.—

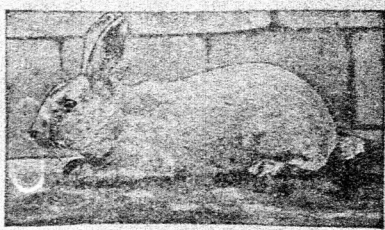
A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése. 2. javított és bővített kiadás. 50 képpel. Irta: Hreblay Emil. Ára K 1:50

Erdészeti géptan. Irta: Kövesi Antal. 122 ábrával. Ára K 5.—

Tejgazdaság. Kézikönyv gyakorlati gazdák és tejszövetkezetek részére. Irta: Sierbán János és dr. Koerfer István. Vászonkötésben K 5.—

A Herrmann-féle gazdálkodási rendszer és tengetertermelési mód ismertetése. Irta: Gyárfás József. Ára K 1:50

Mindezen könyvek megrendelhetők a **PATRIA r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Ullői-ut 25. szám.**

Remek
szép egyen-
letes
ezüst
szinü

(nem szürke vagy vasde-
res) szörme tenyészképes 7-8 hónapos nyulakat szeptem-
ber hó 1-től kezdve szállíthatok és minden vevő-
nek ingyen és bérmentve megküldöm az „Ezüst szörme-
nyul tenyésztése és értékesítése” című (Ára 2 K)
gyakorlati tenyésztési utmutatómat. 6871

HREBLAY EMIL, Nagyvárad.

Unzeltig Ferencz
os. és kir. advari színház
különlegességi gyára
teljes növényházak
építészere és
melegvízfűtő-
sek berende-
zésére.

BUDAPEST = WIEN,
VIII., Gyöngygyök-u. 7. XIII/2. Reingasse 32-34.
Terv- és költségvetést díjtalanul készítek. Helyszíni
megbeszélés nem lesz felváltva. 6876

Lópokrócz előnyarájánla!
Legkisebb szükségletre is
gyári áron!

Hogy sikerrel küzdhes-
sünk a külföldi verseny
ellen, közvetlen a fogyasztó-
tökökkel önjuttunk összeköttetésbe lépni. — Áraink még kisebb vételeknél nem
létezett alacsonyága és árunk elsőrendű kiváló jósága, reményleni engedi,
hogy a hazafias gazdaközönseget állandó vevőinknek nyerjük meg. Hogy ezt
elérhessük, bármely posta- vagy vasutállomásra már két darab próbamegrendelést
is bérmentve szállítunk.

1. sz. legjobb minőségű,	175 cm. hosszú,	155 cm. széles.	ára: 4 fnt 50 krajczár.
2. " " " " " "	170 " " "	135 " " "	" " 3 " 50 "
3. " " " " " "	165 " " "	130 " " "	" " 3 " — "

darabonként, minden kívánt színárnyalatban.

Rendeléseket annak gondos eszközlése végett az őszi szükségletre már
most kérjük — ha utóbbi szállításra is — eszközölni.

Kiváló tisztelettel
„Sohr” Magyar Lópokrócz Szétküldési Telepe,
Somogysszill 92. szám.

Távíratczim: Pokrócztelep Somogysszill. 6712

Magyar királyi államvasutak.
19567/1907.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Az alulírt igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére a jövő 1908. évi
január hó első felétől számított egy, három illetve öt éven át felmerülő tömítési
lemezek ebonit és ruggyanta nemű anyagok szállítását birtokosai szándékukra,
ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező árukat előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati
mintául szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módokat a m. kir. állam-
vasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (A. III.) szakosztályánál (Budapest
Andrássy-ut 73. sz., II. em., 40. ajtó) ingyen megkaphatók.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 15-ének
déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában
átadandók, illetőleg posta útján oda küldendőek és a boríték ezen külsőzettel látandó el:
„Ajánlat 19567/907. a. III. számhoz”.

Bánatpénzül az ajánlott üvegáruk egyévi értékének 5%-a készpénz, vagy állami
letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi október hó 14-én déli 12
óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a
részletes módokat betartása mellett állíthatnak ki, végül olyanok, melyek után
bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1907 szeptember hó.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Aluminium szárnyas-lábgyűrű

csukható és különböző bőségre
állítható, gyártja és szállítja 100
darabját 3 koronáért (számokkal
30 fillérrel több), nagyobb vétel-
nél olcsóbban. 6898

Johann Baldi, Schärding, a. Inn, O.-Ü.

Gőzekék,

gőz utihengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bányá- és kohó-
művek társaság vasútvonalából.

A készülékek választását, illetőleg mezőgazdasági
szaktanácsadással közszéggel szolgálunk.

Szíves megkeresések Kentral Direction der
Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Ge-
sellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia, vagy:

**az Osztrák bányá- és kohászati tár-
saság magyarországi képviselőjéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 28. szám (Köztelek)
földszint 3. lépcsők. 6887**

Mezőgazdasági Lexikonról
prospektust kívánatra küld
a „Patria” r.-t. könyvkeres-
kedés Budapest, Üllői-ut 25.

NINCS TÖBBÉ BÓZI!

A **BOHODOR** felyadék a
legbűzősebb árnyékarék szagt
hosszabb időre rögtön eltávolítja.
Elegysulya 5 kg. csomag bér-
mentve 7-50 K. (Elegendő 1 évre)
1 kg. próbacsomag 2-50 K. esz-
magolással, szállítás nélkül. Szét-
küldés készpénzért vagy után-
vétellel. Vezérképviseelő: 6851

Fodor Ferencz, Budapest,
VIII., Kiszalady-utca 40. — Számos elismerő levél.

Szülőkarók

betonból szabadalmazott újdonság!

A rothadásnak és föregregésnek kitétt fakarók pótlására
új szabadalmazott betonanyagból készülő szülőkarók és
csözlőpök jöttek forgalomba. A beton-szülőkarók belátha-
talan ideig megmaradnak, féreg elpusztul mellette, vihar
nem árt neki, nem rongálja a gyökereit, csak egyszer kell
beszerelni, egyszer beánni, a növény jobban fejlődik tőle.
A használatban olcsóbb mint a fakaró és faözlőp. Minden
szülőbirtkos és kerttulajdonos okvetlen kérjen ismertetőt a
Szabadalmazott beton-szülőkarók és özlőpök ipar-
vállalatától, Budapest, Akadémia-utca 14. 6704

500 darab fekete (vagy esetleg fehér) **körisfa**, 500 darab
3-4 méter magas **jegenyeköris**, 600 drb **jegenye-
nyárfa**, 100 darab **Ailanthus** (vizállásos helyre) tavasz-
szali szállításra

megvételre kerestetik.

Ajánlatok **Uradalmi tisztartóshoz Pa-Karád,**
u. p. **Sárospatak** intézendők. 6708

ELADÓ

törzsjuhászat.

Merino précoce, kiváló nagytetű husjuhok, 300
db anya megfelelő kosokkal, 250 db bárány, 500
db ürü és juhászati berendezés eladók Pajzs
Gyula gazdaságában, Heves. 6687

Nábrádon (Szatmár vármegye) kb. 1500 holdas
(1200 négyszögöl) **jóminőségű ingatlan**
1908 január 1-től

haszonbérbe adatik.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Dr. Hunwald Izidor**
ügyvéd, **Fehérgyarmaton.** 6684

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-
gabona-
burgonya-
faszén-
gyapju-
ZSÁK kazal-
repcze-
behordási-
rostaalj-
waggon-
PONYVA

„HUNGÁRIA” kettős kézi kéve-
kötelek favéggel, Szőlőkötöző
fonal kötelek, zsákszinegek, ló-
pokróczok, csomagoló vásznak

NAGEL ADOLF
zsák- és ponyvagyár, kölesön-
intézet. Vétel, eladás és cserélés.
BUDAPEST, Arany-lános-utca 10.
Sürgőnyozim: NAGEL BUDAPEST — Vidéki telefo: 35-82.

Modern ipari kis hűtőgépeket
 10rv. védett
„DIADAL“
 hűtő-berendezéseket
 felső jégkéreggel
 különlegességként építenek
 Dr. Wagner és Társai
 egy. gyárak m. bet. társ.
 Budapest, IX., Tündy-u. 3.
 Wien, IX., Lustkandlg. 19.
 Elsőrangú referenciák.
 Prospektus ingyen és
 bérmentve. 6586

LEGYEK
 konyhából, kamrából, mé-
 szárszékből, istállóból, vágó-
 hidról biztosan elűzhetek,
 ha a falakat

Légy-Bonodorról
 meszeljük. Egy
 kg. elegendő 25 m² falnak,
 5 kg. leírásal 6 kor.
 frankó, utánvétellel. Megren-
 delhető **FODOR FERENCZ-
 nél**, Budapest, VIII. ker.,
 Klefalegy-u. 40. — Számos
 elismeréssel. 6252

Fiedler János
 lentrónagyára
Komárom.

vesz
nyers lenkórót
 szál-nyeréshez, va-
 lamint kaszált és
géppel csépeelt
lenszalmát,
 tetszés szerinti
 mennyiségben és
elad eredeti
(pernai)

orosz lenmagot.

Szalmát
és szénát

bármily mennyiségben
vesz és elad

Ausch Frigyes
 Budapest, gabonatözsde. 668

Dohánysimitásra ::
 gazdasági épületek vi-
 lágítására elsőrendű

petróleumot
 ajánl hordószámra ::
Deutsch Albert és Fia,
 Debreczen. 6701

Présolt
buzaszalmát
és zabszalmát
 szállít elsőrendű minő-
 ségben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
 Hajmók (Bácska). 6535

Stádel-Torkos
földmérő-taliga
 kapható
Stádeli gépgyárban, Győrött.

Szalma- és szénaprés
 motor-, 16- vagy kézhaj-
 tásra, jó állapotban, jutá-
 nyos árban eladó. Detsinyi
 Frigyes, Budapest, V., Ma-
 rokkói-utca 2. sz. 1688

Mezőgazdaságtan!

Írta: **SZILÁRD GYULA**
 a gróf Esterházy-féle csákvári
 földmiv. isk. tanára. A könyv
 tartalma és beosztása röviden
 a következő:

I. RÉSZ. Általános növényter-
 melés. A növény, a talaj, föld-
 művelés, Trágyázás, Vetés és
 vetések ápolása, Termények le-
 takarítása és elhárítása. — II.
 RÉSZ. Különlégek növénytermelése.
 Gabonafélék, Hüvelyesek, kapá-
 olajos-, szálatakarmány, ipari,
 és gyári növények. — III. RÉSZ.
 Kert és szőlő. Konyhakertészet,
 Gyümölcskertészet, Szőlőműve-
 lés és mustkezelés. — IV. RÉSZ.
 Állattenyésztés. Az állati test,
 Állatok takarmányozása, Egés-
 séges és beteg állatok ápolása,
 Állatános tenyésztési szabályok,
 Állattenyésztés, Szarvasmarhate-
 nyésztés és tejkezelés, Juh- és
 kecsketenyésztés, Sertés-
 nyésztés, Baromfitenyésztés,
 Háziállattenyésztés. — V. RÉSZ.
 Gazdasági biológia. Gazdaságok
 berendezése, Üzleti törvény-
 szabályok és jogelismertetés.
 Ára vásárlóképesben 5.- K.
 Megrendelhető a „Pátria” r.-t.
 gazdasági szakkönyvkereskedés-
 ben, Budapest, IX. kerület,
 Üllői-ut 25. sz.

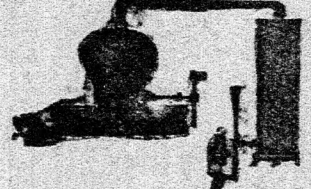
**Prima, száraz —
 tongori-moslók**
 foszforsavas takar-
 mányosontermés 40—42%,
 különféle olajpogácsa jutá-
 nyosan kapható: 5161

Neubauer Adolf
 gyári meghatalmazottjánál
Győr — Győr

Motortulajdonosoknak
motornyersolajat
és motorbenzint
 legelőnyösebben szállít a

Kőolajipár R.-T.
Debreczen.
 6703

Lovak kelessége
 (Uronikus köhögése és nehéz lélegzése)
 biztos eredménnyel gyógyítható.
 Számítlan elismerés bizonyítja.
 Felvilágosítást díjmentesen küld
 Ripp Arvin. Drežda-A.785

Allandó raktár
pálinkafőző
üstökben
NAGY PÁL-nál
 Budapest, Váci-út 64.

**Trágyalészivat-
 tyúk és csapok,**
 valamint minden-
 nemű más szivat-
 tyúk legjobb be-
 szerzési forrása

Gyöző Béla
 és Társa
 szivattyú- és feco-
 kendő-spezialiste-
 káknál
 Budapest, V.,
 Báró Aczél-utca 3.,
 a Vigetérhez 15-
 számú szomszé-
 dságban. 6707

Magyar nők
szakácskönyve
 Saját tapasztalatai
 után összegyűjtötte
 és szerkesztette

Szopori Nagy Jolán
 Ára 4 kor.

Megrendelhető a „Pátria”
 r.-t. gazdasági szakkönyv-
 kereskedésében, Budapest,
 IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

A hol a mi időjárásnak ellent-
 álló eredeti stíjer loden ka-
 lapjaink nem kaphatók, kérje
 a most megjelent legújabb
 árjegyzékünket. Ingyen és
 bérmentve küldjük meg.
JOSEF PICHLER & SOHNE
 udvari kalapgyárosok, Graz,
 Körösi-strasse 7. 8661

Rum és likőr
 előállításához küld utasítást
 ingyen
WATTERICH A. BUDAPEST, VII.,
 Dohány-utca 5. sz. 714

Mezőgazdasági
kereskedelemtan.
 Írta: **KROLOPP HUGO.**

Ezen, mezőgazdasági szak-
 irodalmunkban hiányt pótló
 mű hivatva van arra, hogy,
 gyakorlati gazdát a gazda-
 sági termények és termékek
 beszerzési és értékesítési
 módjaival megismertesse.

Boltí ára 10.- kor.
 Megrendelhető a „PÁTRIA”
 r.-t. gazdasági szakkönyv-
 kereskedésében, Budapest,
 IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Vétel
Keresek Hofherr löcherefejtő,
 3 írást, jó állapot-
 ban sürgősen. Csaknem Nagy
 Ferencz B.-Huyad. 1827

Szalmavétel
 6000 q. kifogástalan minő-
 ségű idei **rozsszalma**
 Dunakesz-Alag vasuti álló-
 másra való szállításra ke-
 restetik. Kazaltető és fenék,
 valamint törek- és dohos-
 szalma nem vétetik át.
 Sürgős ajánlatok Magyar
 Lovaregylet pályafelügyelő-
 ségéhez Alag küldendők.
 1830

Tökmagot
 szárítva, minden mennyi-
 ségben vásárolok. Detsinyi
 Frigyes drogista, Buda-
 pest, V., Marokkói-utca
 2. szám. 1687

MINDENFÉLE
használt
zsákot,
 zsákrongyot (Emballage)
 ilyenmű hulladékot ál-
 landóan veszek 6308

Polnauer Sámuel
 Budapest, Rombach-u. 5.

Lenmagot
 minden vidéki állomáson,
 legmagasabb árák mellett
 vásárol 6507

Krausz Hugó
 terméskivitelű üzlet
 Budapest, V. Szabadság-tér 6

Bőrlet
 Bérbe keresek 3—600 holdal,
 város mellett, lehetőleg
 szeszgyára 1908 évi átvételre.
 Ajánlatokat „Titkár” jelleg-
 vel a kiadóhivatal továbbít.
 Esetleg társulok nagybőrlet-
 hez keresztény gazdával. 1828

MEZEI EGEREK egye-
 dul és kizárólag, leggyorsabban és legbiztosabban
KREATOL labda-
 csokkal
 teljesen kipisztíthatnak. Kezelés könnyű és
 egyszerű, ára olcsó! Méregmentes.
 Kreatol vegyészeti laboratórium, Pozsony.

Kocsigyártás
 Budapesti kovács- és
 kocsigyártó-ipartestület
 védnöksége alatt álló
Kocsi Árucsernok Szövetkezet
 Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
 Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Nyomótekercesek **vetőgépekhez**
 (TÖPFER-rendszer)
 D. R. G. M.
 Előnye: a téli nedvesség jobb
 kihasználása!
 Védelem kitele-
 les ellen!
 A magvak biztosabb, gyorsabb fejlődése!
 Fogat- és vetőmag-megtakarítás!
 Ugyiszint nagyobb hozam biztosítása
 csekély költséggel. Megrendelhető:
 Rittergutsverwaltung Gross-Zschocher
 bei Leipzig, (Deutschland).
 Bármely üreg vetőgépre felszerelhető. Megrende-
 lésnél kérjük a vetőgéprendszer megadását.

Tenyészkosok
 kaphatók
Schwartz Ferencznél
 Pa-Fancsikán, u. p. Ugra, Bihar megye.
 6702

A sertésvész gyógyítható!
 Brummel Gyula állatorvos eljárása
 szerint. — Ezen szerzőtől éppen most
 jelent meg:
A SERTÉSVÉSZ
GYÓGYÍTÁSA
 gazdák, állatorvosok, sertésenyésze-
 sítők és hizlalók használatára:
 Ára 3 korona, melynek előleges bektl-
 dése ellenében bármintve küldi meg
 a „Pátria” r.-t. gazdasági szakkönyv-
 kereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Állatok

Sertéseket
BAUER B. GYULA
Spest, VIII. Rákóczi-ut 73.

Tisztavérű Yorkshiri
és 8 hónapos tenyészkanyok
és gőbeszűzők, hízására alkalmas

Jármosbör eladó. 20 db. Igen
már betanított fehér jármosbör

Etschthull tehén, mintegy 15
drb. 25-30 drb
3 hónapnál 2 1/2 évesig, részben

Eladó 50 drb. évesen átment
fehér, 4 hónapos 45-50 kgr-os

Az űrgevari gazdaságban,
vasúti omás Székely-Hó, éves,
170 darab 10 hetes felkészült

Eladó almásztrike nő háttársa,
kanos, 182 cm. magas,
9 éves, igen gyorsan hízóval,

Elsőrendű Yorkshiri tenyész-
mészek kaphatók
duka Tatars Ferencz-ál, Duva,
Vas megye. 1785

80 drb 2 1/2-4 éves tisztavérű
Jantyk testvérek
barnaságú n. Czim Szamos-
dó, Szeged-megye, vasútiállomás

Yorkshiere tenyésztelemben
szakszerűen, gondosan tenyész-
tett kaphatók. (Mérés-
kelti árak) Pécsi állat- és
díjazott 7 hónapos kanokból

A csorvási uradalomban a hó
23. és 29-én árve-
rezen fog eladni 120 drb. igit
magyar ökrök és 4 b. v. Szeke-
rek és egyéb felszerelések. Egy

Forster Elek gyulaközi-1 bór-
gazdaságban
Dörö di berte megrünése
miatt eladó 200 db. fista, fests-
gyapjas tenyészanyabika, 12
db. félvér szim. enthalt magyar

Előf. keresés eladása esetén
mintegy 800 g. hízó 14 drb., In-
cserna 4. nyüzsgantokmány
Tud. korúdnál a megtekint-
hető tulajdonosnál Gyula-
szablon és Pusztá-Dörögdn,
Zala megyében. 1778

Yorkshiri tenyészmalacok
direkte Angliából
importált, legnagyob. fehérfejű
első magas díjakkal kitüntetett

200 db. mérnök anyajuh eladó
a szomszédai nre-
dó után. Bővebb értesítéssel
szolgá a tisztartó hivatal

Veszek angol telivér mé-
gasságú, keszve, jó hát- és
osonvos nagy mélységgel bír-
janak. Ajánlatok Menzels
Wien, Franzensbrücken-strasse
Küldenök. 1649

Azonnali eladásra kerülnek,
bőrlét felnyitása
f. lyán. Jármosökrök, lovak,
fajcserekek, zimmentháll fejő-
tehenek, növendékek, juhos,
gazdasági felszerelések. Csiky
Sándornál Karánoság, Nógrád
megye. 1842

Montafoni bika tisztavérű
5 1/2 éves,
igen szép példány, eladó bór-
gazdaságnál Tótrásony, Vesz
prém megye. 1824

Muraközi
hidegvérű (norri) igaz
tenyész-
lovak
és választott csikók
vásárlásnál közvetlen a
tenyésztőtől, segédkeze-
semel felajánlom s a folyó
évben Muraköz és vidékén
tartandó lóvásárok jegy-
zékét kívánatra szivesen
küldöm. Elsőrendű referen-
szialk rendelkezésre állnak!

Czimem:
Idősb Heinrich Mór
lévárári ügynöksége
Csáktornya (Muraköz)

Sürgönczim:
Heinrich Senior,
Csáktornya. 5799

Vöröstarka
tinó és üsző
teljesen prima, 1-3 esztől 3
éves, nála minden mennyi-
ségben kapható olasz áron:
Későbbi, ugyancsak jármos
és beállításai ökrök szállí-
tására alkalmasok.

Kitűnő
friss fejős tehenek
előleges jelentés után, nála
mindenkor megtekinthető ké-
szletekkel és melléklet. Vevő
betétele szerint választhat.

Henrik Ignác fia
Szalónak (Vas m.). 1773

Spitzer és Weller
" Kis-Czell "
Hizlalásra
való és mindenféle fajta
jármos ökröket
valamint szép 1-3 éves
vöröstarka növendék
ökröborjakat

bármely mennyiségben és
szerződéses szállítás mel-
lett eladásra ajánlanak
Récsey és Dukász
szarvasmarha-kereskedők
NAGYKANIZSA

Flaschner Sándor
szarvasmarha-kereskedő
Bpest, Fereoz-körut 40.

Ökrök.
Néhai Nagy Miklós utó-
dánál, Nagy Dénes bir-
tokosnál, mindig fiatal
erdélyi
jármos
ökrök
és 1 éves ökröborju
kapható. Levélczim
NAGY DÉNES
birtokos, Torda,
Erdély. 6858

Igen szép, változatos vörös-
tarka simmentháll legelő
1-2-3 éves

növendék-ökrök
és üszőborjakat
ugyszintén legprimább le-
kötői való és
jármosökreit
legjutányosabb áron
ajánlanak:

KleinTestvérek
kereskedők
CZELLEMŐLK
Megrendelések egyössz
szerint bármikorra is elf-
4327 gadták.

Vöröstarka
tinó és üsző
teljesen prima, 1-3 esztől 3
éves, nála minden mennyi-
ségben kapható olasz áron:
Későbbi, ugyancsak jármos
és beállításai ökrök szállí-
tására alkalmasok.

Kitűnő
friss fejős tehenek
előleges jelentés után, nála
mindenkor megtekinthető ké-
szletekkel és melléklet. Vevő
betétele szerint választhat.

Henrik Ignác fia
Szalónak (Vas m.). 1773

Bonyhádi
friss fejős-tehenek
és tenyész-bikák jutá-
nyos áron kaphatók minden
bétén kedden, szerdán és
csütörtöki napokon. Istál-
lók Kisposton, Üllői-ut 24.
Telefon: Kispeszt 1.
Levél- és sürgönczim:

Flaschner Sándor
szarvasmarha-kereskedő
Bpest, Fereoz-körut 40.

Országosan törzköny-
vezet hevesi telivér-
tenyészetünkől
tuberkulinra
nem reagáló
telivér
simmenthali
bikák,
a ráczalmási félvér
tenyészettünkől pedig
félvér
simmenthali
bikák
vannak eladásra felállítva

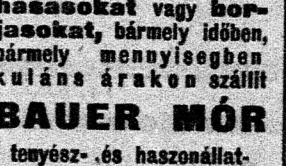
Pajzs Gyula
gazdasága
Ráczalmás
Fojármegyevasut, hajó Bu-
dapest közváltóház telefon.

Elsőrendű eredeti
bonyhádi
teheneket
hasasokat vagy borjasokat
és tenyészbikákat bármely
időben, bármely mennyiségben
kuláns áron szállít

BAUER MÓR
tenyész- és haszonállat-
kereskedő, BUDAPEST.

Iroda: VI., Eötvös-utca 17.
Istálló Újpest, Károlyi-u. 11.
Telefon 93-95.

Elsőrendű
Bonyhádi faj
vöröstarka
ökrök- és
üszőborjakat
1-2-3 éves korban, to-
vábbá hízására vagy já-
romba való tarka ökrö-
ket, ugyancsak hasas
vagy friss fejős tehenek-
ket a legjutányosabb ár-
ban egyössz szerint bár-
mely mennyiség szállítására
vállalkozik

Neizer Antal, Dombóvár
Tolna megye

Eredeti Oberintall és
Montafoni tenyész- és
tejsz

teheneket
közvetit előnyösen Anton
Hell, Imst, Tirol, Felvilá-
gosítást a vásárok és árák-
ról készségesen adnak.

Elsőrendű magyarfajta
erdélyi jármos-
ökrök
valamint 6447

jármos-
bivalyok
hizlalási célokra állan-
dóan dus választékban
kaphatók:

Schiff József-nél,
Nagykárolyban.

Legelőrendű eredeti
bonyhádi
teheneket
hasasokat vagy borjasokat
és tenyészbikákat bármely
időben, bármely mennyiségben
kuláns áron szállít

Kohn Samu és József
tenyész- és haszonállatke-
reskedők Budapest, VII. ke-
rület, Rottenbiller-utca 60.
Telefon 91-25.
Istállók: Újpest, Ársád-ut 99.

Vegyések
A Magyar
gazdasági és erdőmű-
velési országos egyesülete
ajánlja a földművelés és börtöl
áraknak Államkassza által
lyánál bejelentett tagjait elho-
lyázásra. Az az ügyben való
minden fölvilágosítás és a kö-
vetés teljesen díjmentes.

Mézőgazdák
és erdőművelési foglalko-
zóknak nyújtott díjmentes. Es-
közöl biztositásokat: nyugdíjra,
rokkantsági díjra és öregségi
díjra, megrégasági, erdőművelési
és eszkekkel rokon foglalkozású
egyének számára a legelőcsőbb
díjtelekkel, mert nem ny-
részkedőre alakult vállalat.
Kívánatra alapszabály díjtábla-
szal és bővebb felvilágosítás-
szal szolgá az Igazgatóság:
Budapest, Köztárs. Utca-ut
58. szám.

Mézőnöki
iroda
Fekete Béla
okl. mérnök
Budapest, V. ker.,
Visegrádi-utca 4.
Telefon 37-35.

Parcellázások teljes
(műszaki, jogi és
pénzügyi) lebonyolítása,
birtokrendezések, föld-
mérések, gazdasági vas-
utak, csatornázások,
mindennemű mérnöki
munkálatok. 6114

Baronfi tenyészteszes szak-
embert keresek feles-
társnak. Igolyi, Bpest, Akácfa-
utca 34. 1789

Eladás
Alkalmi zongoravétel
Bösendorfer Schweglhoffer
Kern-Wirtl kiváló mesterek
gyártmányul 200 forinttól
feljebb. Pianosok 160 frt. el-
frttől feljebb, minden árban.
Zongora-, szimbalomhang-
lások helyben és vidéken,
szakavatott munkások által
gyorsan és olcsón eszközöl-
tetnek. REZESSY MIHÁLY
a Nagy Kir. Zeneakadémián
szállítja, BUDAPEST, VI.,
Király-utca 58. 5478

Borsod-Nádás kőszög ha-
tárán 150
kat. hold birtok, nagy belső-
ség, lakóház és gazdasági épü-
letek eladó, esetleg bérbe is
kiadó. Vasvár közelében tel-
gazdaság és majorság, tenyész-
tesze alkalmas hely. Értekezni
lehet a tulajdonosnál: Özv.
Csenkey Lajosnál, lakik Eggen-
ben, Deák-Fereoz-ut 43. sz. 1717

Szent-Iván roza tejelőre a fel-
legjobb földlakar-
mány, kaszálható őszszel és
tavasszal. Vezetendő augusztus-
ban, 1907-ben huszonötötötöt
termelt, métermásánként 24
korona. Square Head bursa er-
delt mag utántermése, termelt
nála kat. holdanként 16 méter-
mássa. 30 korona métermássa-
ként Kemény Miklósnál Regete-
rnassa, Garbózbogdányon. 1698

Köles szibériai eladó a fel-
legjobb gazdaságban.
Megkeresések Sipos István Inté-
szőlő Aranyos, Komárom m. 1888

270 holdas sopronmegyei bir-
tok eladó. Bővebbet
Kánya Vilmos Aranyos, Komá-
rom megye. Közvetítők nem
díjaztatnak. 1828

Birtok eladás. 1010 hold,
Budapest és közel, első-
rendű fekete humusosaj. Kas-
tély, istállók, maszív épületek,
600 és holt felszerelés, taxer-
mányaival és a szőlőn ál-
vások. Tölvesztés. Hízósa
200.00 forint, 50.000 forint le-
fizetéssel Avaható. Ajánlatok
„P. Ima birtok” alatt a kiadó-
hivatásba kértnek. 1826

Legalcsóbb
szakkönyvek !!
Pataki Béla: A méhészet
vezérelvei. Ára: 30 f.
Pálkás Béla: A szőlő
ellenségei. Ára: 30 f.
Szász János: Útmutató a
gyümölcs-tenyésztésről és a fák ne-
veléséről. Ára: 30 f.

A három füzetet együtt-
véve 90 fillér előleges
beküldése ellenében bér-
mentve szállítjuk.
„PÁTRIA” r.-t. gazd.
szakkönyvkereske-
dése, BUDAPEST, IX.
ker., Üllői-ut 25. sz.
Mindennemű

zsák és
ponyva
a legjobb minőségben és leg-
jutányosabban a Fischer-féle
zsák- és ponyvagyártásban Buda-
pest, Nádor-utca 31-33. szer-
vezhető be. A Fischer-féle
zsák impregnált szavatolt tiszta
lenből készült vízhatlan pony-
vák nagy strapa mellett is el-
tarthatnak 10-12 évig. A 25 év
óta fennálló Fischer-féle zsák-
és ponyvagyártás ország leg-
jelentékenyebb uradalmának
szállítója. Pontos szálló ki-
sértés. Ponyvakölcsönözés.
Arjeszkek, mintak kívánatra
ingyen és bérmentve küldetik

GYŐRI
SZESZGYÁR- ÉS FINOMÍTÓ-
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
HAMUSZÍR- ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRA.

Nyilatkozat.

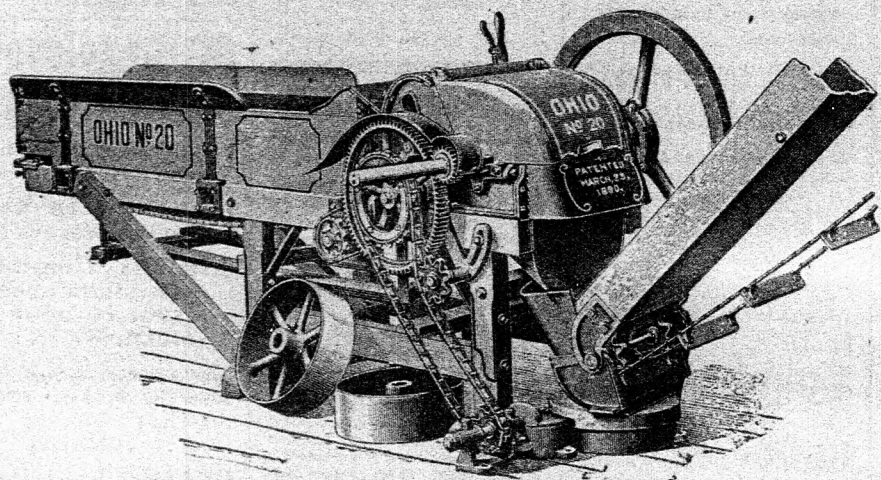
Több oldalról azon értesülést nyertük, hogy a Büchler-féle eljárás bevezetésével foglalkozó több ügynök, úgy Magyarországon, mint Ausztriában azon hamis állítást terjeszt, mintha a kénsavnak, Magyarországon és Ausztriában érvényben lévő Bauer-féle szabadalom szerint való felhasználása, valamint Bauer által kiadott előírások, a Büchler-féle szabadalmi jogba ütköznének. Az ily eljárást nem tekinthetjük egyébnek, mint a tisztességtelen verseny minden alapot nélkülöző folyamánának és kijelentjük, továbbá, hogy üzletfeleinkért minden körülmények között a teljes felelősséget elvállaljuk, ha a kénsav a Bauer-féle előírások szerint, tehát a szabadalmazott élesztőkivonat alkalmazásával használtatik.

Ujólág ki kell továbbá azon tényt emelnünk, hogy a kénsav felhasználásának elsőbbsége egész kétségtelenül a Bauer-féle eljárást illeti meg.

Igen kérjük a t. Érdekelteket, hogy bennünket a Büchler-féle szabadalom ügynökeinek ezen és hasonló üzérkedéseiről sürgősen értesíteni sziveskedjenek, hogy adott esetben a törvényes lépéseket megtehessek.

Győri szeszgyár- és finomító-részvénytársaság.

Sürgőnyozim: SZESZGYÁR GYŐR.

Legolcsóbb és legbiztosabb gazdasági
üzemgép az eredeti amerikai:

J. H. C. benzinmotor

2—20 tényleges lóerőben: . . . . . stabil rendszerű,
4—20 „ „ : . . . . . kocsira szerelve.

Kimerítő ismertető leírással és elsőrangú referenciákkal szolgál:

Mc Cormick Harvesting Machine Comp.

magyarországi igazgatósága:

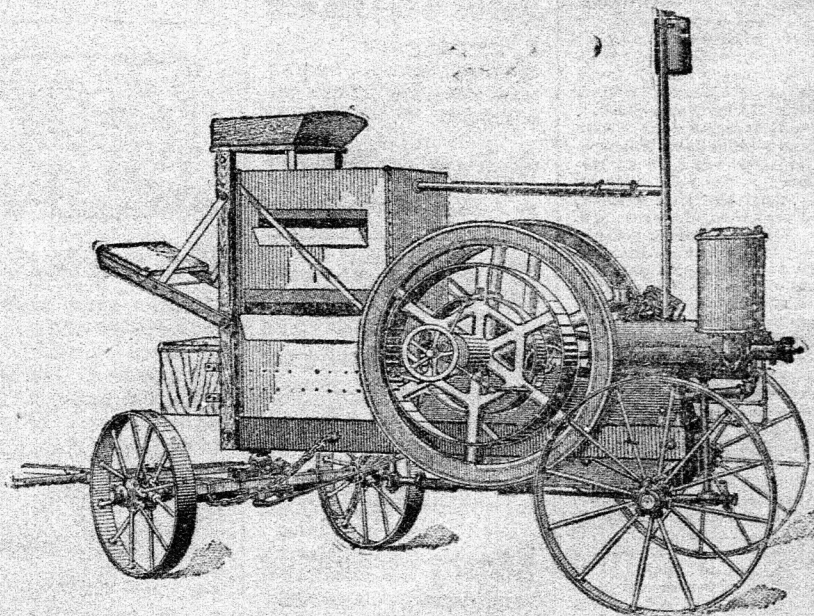
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

6692

Takarmányhiány

ellen biztos védelmet nyújt:
az eredeti „Ohio“

tengeriszár-tépőgép,
egyszersmint zöldtakarmányaprító- és szalmaszeccskavágó-gép.

76
Hird
mind
A
Be
Bető
Tehene
tis j nnd
hozni a k
Bakófal
Posta Sz
a folyam
Önálló
öna íóak
belépőre
Ajánl tok
hivatalos
Václav-ör
Pa yáza
telepi gaz
egy szép-
25-30 év
egyen t
igényl pá
let és okm
szertől és
tőségához
ket kldjék
megjéle
uradalmi
hatyánba.
végzet ok
is jártaak
nek.
Irnok felv
A Tervez
Fizetés 600
látás, mos
zetet végzet
jék folyam
ványmasolat
vissza nem h
tartó hivat
szesül a né
és egy pár
Felsőbb
korlatat és
kat rendel
és hacon k
szegédltat
keretőkik.
egyek a tá
bizonyítván
uradalom
megye.
Fowler
képzeti f
O-aké h
alkalmaz
latál díró
bizonyítván
szertől aj
szadtság on
folyghat.
15 én t-é
Segédltz
ajánlatok a
Ujn^o, post
dendők be.
Ko ács ke
dntérsz
javítását j
kor. kénsav
19 68 hl. ro
tej. 4 0l bo
dismó, 2 h
hold veten
a fűszébb
egy seéde
bizonyítván
Studenber
kelyhdi v
hivataláho
Számart
Studenber
kelyhdi v
esefleg
kevesetlik
1000, szé
zaleil le
telben sz
a mást ny
bívó, nális
Bretón 10
butarcsat
ilyonyi v
szertől a
vissza ne
dajem es
intésend
Gyakorn
ladórt val
teljes
bemutath
Ocl n: K
fanta-ká
Szent-Má

Hirdetési ár 25 szóig 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásenként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom ter- mekéi, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címé- nek kitételével közöl- nek. Kis HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza- ra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás

Tehéngazda, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyer- tő állást keresők. 1738

Önálló gazdasági munkakör- re alkalmas, nyertő állást keresők. 1830

Pályázat Nagym. Páthyány Lajos gróf ur. Lajos- telepi gazdaságába keresetkét egy szőlő- és helyettesítési bíró- kért. 1878

Írnok felvételt októ. 1-ére a Terezo-vai Uradalomban. Fizesés 300 korona és teljes el- látás, módosított. Taníté- zést végzett fiataloknál. 1735

Felsőbb gazdasági minitör- zésű, nyertő állást keresők. 1791

Fowler félé gőzke kezelé- s- en a Terezo-vai Uradalomban. 1812

Segédiltzi népi uradalomban, ajszaktól az okt. 28-ig. 1817

Korács keresetkét, ki jóval a minitörzsi gazdasági eszközök javítását jól érti. Fizesés: 480 kor. kétszám. 4-8 hl. búza. 1903 hl. rozs, 28 kld. sz. 1. tej, 4 hl. tojás, 1 darab 3 éves disznó, 2 hold tengeri föld. 1814

Számartósági segédiltzi. Mészárosok Szabon-berg József gróf ur. székelyi uradalomban azonnali esztig későbbi belépésre keresetkét, egy jól számol- tudó, szép és gyors írával, tudó és szorgalmas és esztig- telően a 3 éves házasodással a 2 éves nyelvet is tökéletesen bíró, nőián fiatal ember. 1816

Gyermekorvos felvételt októ. 1-ére jó esztig és esztig telően a 3 éves házasodással a 2 éves nyelvet is tökéletesen bíró, nőián fiatal ember. 1816

Pályázat Idősebb Wesselyóy István ur. gazdaságába keresetkét, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1821

Thuzséri uradalomban előlé- pítési folyán meg- töltendő állást keresők. 1847

Gazdasági segédiltzi, nőián, ki katonai kötelezettségnek el- fogott, több évi gyakorlat- tal bír, a tehéngazda fel- tartásában és a gazdasági ügy- ügyekben is tevényt. 1792

Gazda állás 1908 jan. 1-ére a Terezo-vai Uradalomban. Fizesés 300 korona és teljes el- látás, módosított. Taníté- zést végzett fiataloknál. 1735

Pályázat Intéző állás. Egy csera 1800 kat. hold szőlővel gazdaságba intéző keresetkét, aki magyar, német és horvát nyelvet beszél, a szőlő- gazdaságban és a gazdasági ügy- ügyekben is tevényt. 1812

Gazdasági felügyelő szőlő- gazdaságba keresetkét, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Kertész keresetkét Sobvár Lajos orvosi- gazdaságába új belépésre. 1847

Gazdasági segédiltzi, nőián, ki katonai kötelezettségnek el- fogott, több évi gyakorlat- tal bír, a tehéngazda fel- tartásában és a gazdasági ügy- ügyekben is tevényt. 1792

Gazdasági segédiltzi, nőián, ki katonai kötelezettségnek el- fogott, több évi gyakorlat- tal bír, a tehéngazda fel- tartásában és a gazdasági ügy- ügyekben is tevényt. 1792

Keresetkét egy nem nagy- gyártó, hanem kisipari vállalat- ban, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Gazdasági segédiltzi, nőián, ki katonai kötelezettségnek el- fogott, több évi gyakorlat- tal bír, a tehéngazda fel- tartásában és a gazdasági ügy- ügyekben is tevényt. 1792

Számvető vagy által- ságban keresetkét, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Intéző uradalom részére, ki már nagyobbirtelt gazdasá- got teljesen önállóan kezel, november 1-ére való be- lépésre keresetkét vállalko- zásos nélkül. 1812

Állást keresők

190 május elején való- ságban állást keresők. 1812

Tanárjelölt, tanításban kívá- náló, tanítási állást keresők. 1812

Gazdasági segédiltzi, nőián, ki katonai kötelezettségnek el- fogott, több évi gyakorlat- tal bír, a tehéngazda fel- tartásában és a gazdasági ügy- ügyekben is tevényt. 1792

Földmivessésköl és 4 polgár- sági állást keresők. 1812

Földmivessésköl és 4 polgár- sági állást keresők. 1812

Kastélyfelügyelő, esztig, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Debreczenben gazdasági ügy- ügyekben tevényt. 1812

Számvető vagy által- ságban keresetkét, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Intelligens fiatal ember, ki a földmivessésköl és a gazdasági ügy- ügyekben tevényt. 1812

A békéscsaba m. kir. föld- mivessésköl és a gazdasági ügy- ügyekben tevényt. 1812

Műkertész, esztig, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Keveskéméti földmivessésköl és a gazdasági ügy- ügyekben tevényt. 1812

Számvető vagy által- ságban keresetkét, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Számvető vagy által- ságban keresetkét, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Tejgazdasági munkakör- re alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Gyakorlat földmivessésköl és a gazdasági ügy- ügyekben tevényt. 1812

Műkertész, esztig, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

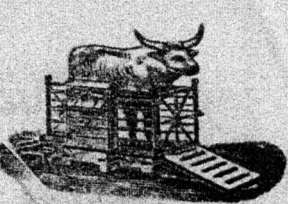
Számartósi segédiltzi, nőián, ki katonai kötelezettségnek el- fogott, több évi gyakorlat- tal bír, a tehéngazda fel- tartásában és a gazdasági ügy- ügyekben is tevényt. 1792

Fajbaromfi tenyésztés, mint első fo- jási munkakörre alkalmas, nyertő állást keresők. 1812

Földmivessésköl és 4 polgár- sági állást keresők. 1812

Hirdetmény, miklósi m. kir. földmivessésköl és a gazdasági ügy- ügyekben tevényt. 1812

Intéző uradalom részére, ki már nagyobbirtelt gazdasá- got teljesen önállóan kezel, november 1-ére való be- lépésre keresetkét vállalko- zásos nélkül. 1812

Marhamérlegek! Erős vaskorlátal 1500 kilo- gramm horderőre a leg- erősebb szerkezettel.

Szeker-Hidmérlegek Szekerek és állatok mérle- gelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 m. hosszú, 2 m. széles a leg- erősebb kivitelben.

Raktári-mérlegek! pontos kivitelben minden mérleg törv. hitelvises 2 évi jókarbantartás mellett.

DÉNES MANÓ gazdasági szekerhidmérleg és marhamérleg gyáros. Budapest.

iroda és raktár: VII., Dohány-u. 92. Gyártótelep: Gizella-ut 53-55. (Csömör-ut sarak).

Írnok felvételt októ. 1-ére a Terezo-vai Uradalomban. Fizesés 300 korona és teljes el- látás, módosított. Taníté- zést végzett fiataloknál. 1735

Felsőbb gazdasági minitör- zésű, nyertő állást keresők. 1791

Fowler félé gőzke kezelé- s- en a Terezo-vai Uradalomban. 1812

Segédiltzi népi uradalomban, ajszaktól az okt. 28-ig. 1817

Korács keresetkét, ki jóval a minitörzsi gazdasági eszközök javítását jól érti. Fizesés: 480 kor. kétszám. 4-8 hl. búza. 1903 hl. rozs, 28 kld. sz. 1. tej, 4 hl. tojás, 1 darab 3 éves disznó, 2 hold tengeri föld. 1814

Számartósági segédiltzi. Mészárosok Szabon-berg József gróf ur. székelyi uradalomban azonnali esztig későbbi belépésre keresetkét, egy jól számol- tudó, szép és gyors írával, tudó és szorgalmas és esztig- telően a 3 éves házasodással a 2 éves nyelvet is tökéletesen bíró, nőián fiatal ember. 1816

Gyermekorvos felvételt októ. 1-ére jó esztig és esztig telően a 3 éves házasodással a 2 éves nyelvet is tökéletesen bíró, nőián fiatal ember. 1816

Gazdasági segédiltzi, nőián, ki katonai kötelezettségnek el- fogott, több évi gyakorlat- tal bír, a tehéngazda fel- tartásában és a gazdasági ügy- ügyekben is tevényt. 1792

Gazdasági segédiltzi, nőián, ki katonai kötelezettségnek el- fogott, több évi gyakorlat- tal bír, a tehéngazda fel- tartásában és a gazdasági ügy- ügyekben is tevényt. 1792

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőbbkétebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. **BUDAPEST—KELENFÖLD**

a budaörsi-úton, a vasútállomással szemben.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégliákat, cement-födélcserepeket, csöveset csatornázásra, alagsóvezé-
seket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Folette egyszerű gyártás**
kipróbált gépeinkkel és formáinkkal. Kivánatra ingyen
küldjük 202-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzemberekezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig 0477

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

RODIN

Állatjelző bélyegző, melylyel lovak, szarvasmarhák stb. úgy jelezhetők, hogy a bőr értékéből semmit sem veszít. A jelzés tehát nem sütéssel, hanem a jelző betű v. jelnek a szőrön való kimarása által történik. A jelzés soha el nem tűnik. (Leírását lásd a „Köztelek” 63. számában).

7430. „Rodin” marószersz. kb. 100 állatjelzésre elég kőagyagedényben	K. 10-40
7435. 1 „Rodin” számrend 38 „Muto” (lekapcsolható fogantyúval)	„ 19-50
7436. „Rodin” betűk 50 „szilárd nyéllel drb.	„ 4-20
„Muto” lekapcsolható nyéllel drb.	„ 5-80
Egyes betű külön	„ 2-
Egész 50 „betűrend „Muto” fogantyúval	„ 45-

Képviselet és raktár:

GEITNER és RAUSCH czégnél Budapest, VI., Andrassy-ut 8.

Bürogyűjtemény: „Szivattyú Budapest” Gyártott fecskendők száma: 16.000. Alapítva: 1888. évtől.

Budapesti Szivattyú és Gépgyár Részvénytársaság
Budapest, VI. ker., Váci-ut 69.

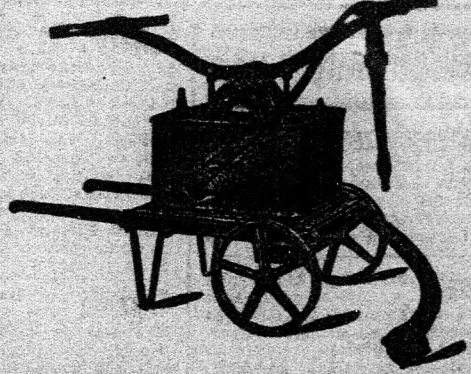
GYÁRTÁSI ÁGAZATOK: Gőzgépek, légsűrítők, vakuumszivattyúk, kerétfűrészek, Gőz-
kazánok, tartályok, előmelegítők. — Vashidak, fedélzertartók, csapócső esztrák.

Vas- és fémöntvények
Vasuti fordítókoro-
gok. — Előmelegítők
fűtő- és fűtő-daruk
lézi és villamos haj-
láza. Rostélyvaak
szélesorú felülettel.
Közlőművek.

Szivattyúk.
Tűzfecskendők.
Tűzoltósági segéd-
eszközök és szerek.
Kőöntvényes esztrák-
ok. Kőszegély-
gyűl. szerek.

Árjegyzéket, vala-
mint Gyártási Ága-
zatok-ról prospek-
tusot kívánatra. 0248

A vetőmagpáczolás

40% Union formaldehyddel

biztos, gyors, kényelmes és olcsó.

40% Union formaldehyd sav- és fémentes,
tisztá, szintelen, tormaszagu folyadék.

Használati utasítással, mintával és ár-
jegyzékkel készséggel szolgálunk min-
denkinek.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Hana-
paleta)

(Azelőtt: Ferenz József-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban
ablakokhoz és melegágyakhoz való

üvegtáblákat

eredeti gyári ládákban. Üvegvágó gyémántok legol-
csóbban kaphatók. Mézes-üvegek különféle kivitelben,
fémzárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legolcsóbb és legjobb természetes trágya

a Budapest székesfővárosi szemétfuvarozási és feldolgozási r.-t. szentlőrinczi telepén előállított

Cséry-féle szemétrágya

A válogatott és rostált organikus anyagokkal bővelkedő szemét hosszantartó komposztírozásnak és érésnek vették alá.
Teljesen helyettesíti az istállótrágyát, kitűnő talajkötő és talajjavító.

Kizárólagos képviselők: **BAYERTHAL és LEVY** Budapest, V., Bálvány-u. 26.

Elismerő levelek, vegyelemzések, ismertető füzetek stb. rendelkezésre állnak.